H. YEŞİL

EKİM DEVRİMİ ÜZERİNE

DÖNÜŞÜM
YAYINLARI

EKİM DEVRİMİ ÜZERİNE □ H. YEŞİL

EKİM DEVRİMİ ÜZERİNE

H. YEŞİL

1. Basım : Eylül 1990

Dizgi : Analiz Basım Yayın Tasarım
Uygulama Ltd. Şti. 511 06 26
Baskı: Teknografik Matbaacılık A.Ş.

DÖNÜŞÜM YAYINLARI
Alemdar Mah. Hamam Sok. Yavuz Han No: 2/6
Cağaloğlu- İstanbul

EKİM DEVRİMİ ÜZERİNE

H. Yeşil

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM

- Büyü Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. Yıldönümünde E im Devrimi'nin Dersleri Proleter Dünya Devriminin Yolunu Aydınlatıyor 11
- Büyü Sosyalist E im Devrimi Nasıl Gelişti, Nasıl Gerçe leşti? 12
- Büyü Ekim Devrimi'nin Uluslararası Önemi ve Anlamı 19
1- Kendinden Önceki Devrimlerden İl ede Ayrı Bir Devrim 19
2- Emperyalist Ülkelerde Proleter Devrimler İlk Örneği 21
3- Ezilen Ül elerde Proletarya Önderliğinde Devrimler Çağının Başlangıcı 22
4- Kapitalizmin Bağrında Ölümcül Bir Yara Olara E im Devrimi 23
5- Ekim Devrimi, II. Enternasyonal Oportünizmine Karşı Leninizmin Zaferinin Simgesidir! 25
- Ekim Devrimi'nin Güncel İdeolojik Mücadelede Öne Çı arılması Gereken, Evrensel Geçerliliğe Sahip Bazı Dersleri; ve Bu Konularda Bazı Çarpıtmalar Üzerine: 27
A- Ekim Devrimi, Bir Kez Daha, Burjuvazinin Egemenliğine Ancak Proletaryanın ve Emekçi Yığınların Silahlı Devrimi İle; Şiddete Dayalı Devrimle Son Verilebileceğini Gösterdi 27
B- Ekim Devrimi Bir Kez Daha Şu Gerçeği Gösterdi: Emperyalist Savaştan ve Onu Kaçınılmaz Bir Şekilde Yaratan Emperyalist Barıştan, Bu Cehennemden Bolşevi Mücadele Olma sızın, Bolşevik Devrim Olma sızın Kurtulunamaz 38
C- E im Devrimi, Leninist Kesintisiz Devrim Teorisinin Ve Emperyalist Zincirin En Zayıf Hal asından Devrimle Parçalanması Sonucu Sosyalizmin Önce Bir Ül ede Zafere Ulaşacağı Tezinin İspatı Oldu! 43
D- E im Devrimi; Proletaryanın Tarihsel Rolünü Eylemiyle Kanıtlamasıdır; Yığınların Siyasi Tecrübesinin Devrim İçin Mutlak Zorunluluğu Öğretisinin Kanıtıdır! 53
E- E im Devrimi, Ulusal Sorunun Çözümünün Proleter Dünya Devriminin Bir Sorunu Haline Geldiğini Prati te İspatladı! 60
F- E im Devrimi, Reform/Devrim İlişkisi Konusunda Leninist Öğretiyi Parla Bir Biçimde Doğruladı! 62
G- Ekim Devrimi'nin Zaferinin "Olmazsa Olmaz" Ön Şartları: İşçi Sınıfının Önderliği ve İşçi- Köylü İttifa ı! 67
H- E im Devrimi, Proletaryanın Sınıf Olara Devrime Önderlik Edebilmesi n Ancak Bolşevi Tipte Bir Parti İle Mümkün Olduğunu Gösterdi! 68

II. BÖLÜM

V. İ. LENİN

- Merkez Komitesi Üyelerine Mektup 75
- Rusya Yurttaşlarına 77
- Sovyet İktidarının Görevleri Üzerine Konuşma 78
- Karar 80
- İşçilere, Askerlere Ve Köylülere 81
- Toprak Sorunu Üzerine Konuşma 26 Ekim (8 Kasım) 83
- Toprak Kararnamesi 84
- Toprak Sorununa İlişkin Köylü Seçmen Vekaletnamesi 84
- Barış Üzerine Konuşma 26 Ekim (8 Kasım) 89
- Barış Kararnamesi 89
- Halka 94
- Ekim Devrimi'nin Dördüncü Yıldönümü 97

J. V. STALİN

- Ekim Devrimi ve Rus Komünistlerinin Taktiği 106
  1- Ekim Devrimi'nin İç ve Dış Koşulları 106
  2- Ekim Devrimi'nin İki Özelliği Üzerine ya da Ekim ve Troçki'nin Sürekli Devrim Teorisi 109
  4- Dünya Devriminin Başlangıcı ve Öncül Olarak Ekim Devrimi 122
- Ekim, Lenin ve Gelişmemizin Perspektifleri 127
- "Ekim Devrimi'nin Uluslararası Niteliği" Makalesi İçin Taslak 130
- Ekim Devrimi'nin Uluslararası Niteliği 133

GEORGİ DİMİTROV

- Ekim Devrimi ve Balkanlar 142

MAO ZEDUNG

- Yeni Demokrasi Üzerine 144

N. KRUPSKAYA

- Lenin Üzerine Anılar (Ekim Günleri) 149

- EKİM DEVRİMİ'NİN KRONOLOJİSİ 162

Sunuş

Değerli Okuyucu;

"Ekim Devrimi Üzerine" adlı bu ikinci kitabımız aynı zamanda Uluslararası ve Türkiye devrimci/komünist hareketinin acil, güncel ve programatik sorunlarına yaklaşımımızın bir ifadesi olarak algılanmalı ve bundan sonra çıkaracağımız kitaplarda da azami ölçümüzün bu olacağının bilinçte tutulmasını isteyeceğiz.

Bir önceki kitabımız olan "Stalin Eleştirileri Üzerine" aslında "Ekim Devrimi Üzerine" adlı bu kitabımızla birlikte ele alınmalı ve öyle değerlendirilmedir.

Günümüzde, Stalin'in şahsında komünizme yönlendirilen saldırılar artık açıkça Ekim Devrimini ve O'nun yaratıcılarını boy hedefi haline getirmiştir. Bu açıdan bakıldığında bugün Ekim Devriminin doğru değerlendirilmesi ve savunulması, aynı zamanda Marksizm-Leninizmin doğru değerlendirilip-savunulması anlamına da gelmektedir.

Ekim Devriminin 70. Yıldönümünde, kutlamalar sırasında görüldü kü, Ekim Devrimini savunma iddiasında olan bir dizi reformist-revizyonist gruplaşmalar aslında O'nu savunmak değil, tam tersine, O'nu iğdiş ederek birçok noktada revizyondan geçirmeye büyük çaba göstermektedirler.

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin yarattığı Sovyetler'in günümüzdeki içler acısı durumu, Gorbaçov haininin hala kendisini ve SSCB'yi sosyalist gösterme çabaları, bizi bir kere daha Ekim Devrimine ve O'nun kazanımlarına sahip çıkmayı ve O'na sımsıkı sarılmayı öğütlüyor.

70. Yıldönümü'nde mevcut durumun gözden geçirilmesi nedeniyle yazılan bu kitabı çeşitli nedenlerden dolayı ancak şimdi yayınlayabiliyoruz.

Kitabı yayına hazırlarken gördük ki, Ekim Devrimini bir bütün olarak savunmak, O'nu yaşam alanına sokmak bugün, dün olduğundan çok daha gerekli.

"Ekim Devrimi Üzerine" adlı bu kitabımızın 1. Bölümünde yer alan yazılar 1987 yılında Devrimin 70. Yıldönümü nedeniyle yazılan değerlendirme yazılarıdır. 2. Bölümde ise Ekim Devrimi ve O'nun kazanımları hakkında, V. İ. Lenin, J. V. Stalin, G. Dimitrov, Mao Zedung ve N. Krupskaya'nın değişik zamanlarda yazdıkları çeşitli makaleler yer almaktadır.

Tüm okuyucularımızı titiz bir duyarlılıkla Ekim Devrimini ve O'nun kazanımlarını kavramaya, O'nu sosyalist bir tarzda uygulama alanına sokmaya çalışmasını istiyoruz.

1. BÖLÜM

Büyük Sosyalist Ekim Devriminin 70. Yıldönümünde, Ekim Devriminin Dersleri Proleter Dünya Devriminin Yolunu Aydınlatıyor!

Bu yıl Büyük Sosyalist Ekim Devriminin 70. yıldönümüdür. 7 Kasım 1917, Rusya'da işçi sınıfının Bolşevik Parti önderliğinde gerçekleştirdiği bir silahlı ayaklanma ile merkezi devlet iktidarını ele geçirdiği; emperyalizm ve proleter devrimleri çağında ilk kez bir ülkede proletaryanın iktidara el koyduğunu ilan ettiği tarihtir.

Her yıl olduğu gibi, bu yıl da Sovyetler Birliği'nde ve Rus sosyal-emperyalizminin denetimindeki ülkelerde Ekim Devriminin yıldönümü büyük törenlerle kutlanacak.

Bu yıl Sovyetler Birliği'ndeki güya yenilikçi Gorbaçov revizyonizmi, Ekim Devriminin derslerini kendi revizyonist çizgisini destekler bir biçimde çarpıtmaya özel önem veriyor. 1987 başından bu yana Rus sosyal-emperyalizminin denetimindeki revizyonist basında, Ekim Devrimi üzerine bir dizi yazı yayınlandı, yayınlanıyor. Ekim Devrimi dolayısıyla basılan bir dizi Lenin yazısı utanmazca tahrif ediliyor, tanınmaz hale getiriliyor. Ekim Devrimi üzerine ürettikleri yüzlerce revizyonist yazıyla, yaptıkları ve yapacakları tantanalı törenlerle modern revizyonistler, gerçekte SBKP XX. Parti Kongresi'nde bütünüyle ihanet ettikleri Ekim Devriminin mirasına

sözde sahip çıkarak, dünya işçi sınıfını ve ezilen halkları kandırmaya çalışıyorlar.

*

Ekim Devrimine sahtekarca sahip çıkanlar yalnızca Rus sosyal-emperyalistleri ve onların tüm ülkelerdeki karşı-devrimci modern-revizyonist uzantıları değil. Marksizm-Leninizmle ilişkisi, gerçekte yalnızca onun adını sahiplenmek olan bir dizi değişik türden oportünist teşkilat da en azından yıldönümünden yıldönümüne Ekim Devrimini hatırlayıp,. onun yolunda yürüdüğünü vb. ilan ediyor, ona sahiplenmeye çalışıyor. Onların da Ekim Devrimi savunusu lafta bir savunudur.

Bütün dünya tarihinde *belirleyici* bir yeri olan Büyük Sosyalist Ekim Devrimi modern revizyonistlere, her türden oportünistlere değil; gerçek Marksist-Leninistlere, sınıf bilinçli işçilere; dünya işçi sınıfına ve ezilen halklara aittir!

Ekim Devrimi bütün dünyada Marksist-Leninistlere yol gösteren kızıl bir Kuzey Yıldızıdır.

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ NASIL GELİŞTİ, NASIL GERÇEKLEŞTİ?

Paris Komünü deneyinden sonra proletaryanın ilk defa iktidarı ele geçirdiği 1917 Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, uzun ve zorlu bir mücadelenin sonucudur. *Bu mücadelenin tarihi, işçi sınıfının iktidarı ele geçirmek için yalnızca burjuvaziye ve toprak ağalarına karşı değil, bunların işçi sınıfı içindeki uzantıları ve ajanları olan her türden revizyonistlere ve oportünistlere karşı da mücadele etmesi gerektiğini göstermektedir.*

Avrupa'nın iktisaden en geri kalmış ülkelerinden biri olan çarlık Rusyası, "emperyalizmin bütün çelişmelerinin düğüm noktası", "emperyalizmin en olumsuz yanlarının kat kat yoğunlaşmasından doğan bir sonuç" idi (Stalin, "Leninizmin İl-

keleri", Leninizmin Sorunları'nda, s. 13, Sol Yayınları)

Bu ülkede işçiler ve köylüler önce 1905'te ayaklandılar. Birinci Rus Devrimi yenildi. Bu yenilgiye yol açan sebepler şunlardı:

" 1) Devrimde, hala işçilerle köylülerin çarlığa karşı sağlam bir ittifakı yoktu. Köylüler, toprak ağalarına karşı mücadele için ayaklanmışlardı ve onlara karşı işçilerle ittifaka girmeye istekliydiler. Fakat Çar devrilmeden toprak ağalarının devrilemeyeceğini, Çarın toprak ağaları ile elele hareket ettiğini henüz kavramamışlardı; büyük sayıda köylü hala Çara inanmakta, umutlarını çarcı Devlet Dumasına bağlamaktaydı. Köylülerin önemli bir kesimini çarlığı devirmek için işçilerle ittifak kurma eğiliminde olmamasının nedeni budur. Köylüler gerçek devrimcilerden —Bolşeviklerden— daha çok, uzlaşıcı Sosyalist-Devrimci Partiye inanıyorlardı. Sonuç olarak, köylülerin toprak ağalarına karşı yürüttükleri mücadele yeterince örgütlenmemişti. Lenin şöyle diyordu:

"Köylülerin eylemi çok dağınık, çok örgütsüz ve yeterince atak değildi; bu da devrimin yenilgisinin temel nedenlerinden biriydi."

2) Köylülerin büyük bir kısmının çarlığı devirmek için işçilere katılmaktan çekinmesi, çoğunlukla üniforma giymiş köylü çocuklarından oluşan ordunun davranışlarını da etkiledi. Çarın ordusundaki bazı birliklerde huzursuzluk başgösterdi, fakat askerlerin çoğu grevleri ve işçi ayaklanmalarını bastırmakta hala Çara yardım ediyorlardı.

3) İşçilerin eylemi de yeterince düzenli değildi. İşçi sınıfının ileri kesimleri, 1905'te kahramanca bir devrimci mücadeleye giriştiler. Daha geri kalmış kesimler — daha az sanayileşmiş bölgelerdeki işçiler, köylerde yaşayanlar— eyleme daha yavaş katıldılar. Onların devrimci mücadeleye katılmaları 1906'da hızlandı, oysa o zamana kadar işçi sınıfının öncüleri büyük ölçüde zayıflatılmıştı.

4) İşçi sınıfı, devrimin önde gelen ve temel gücü idi, fakat işçi sınıfı partisinin saflarında gerekli birlik ve dayanışma yoktu. RSDİP — işçi sınıfı partisi— iki gruba bölünmüştü: Bolşevikler ve Menşevikler. Bolşevikler tutarlı bir devrimci çizgi izliyor ve işçileri, çarlığı devirmeye çağırıyorlardı. Menşevikler uzlaşıcı taktikleriyle devrimi köstekliyor, büyük sayıda işçinin aklını karıştırıyor ve işçi sınıfını bölüyorlardı. Bu yüzden, işçiler devrimde daima düzenli hareket edemediler ve işçi sınıfı, saflarında hala birlik olmadığından, devrimin gerçek önderi olamadı.

5) Çarlık istibdadı, 1905 devrimini bastırmada Batı Avrupa emperyalistlerinden yardım aldı. Yabancı kapitalistler, Rusya'daki yatırımlarının ve büyük karlarının başına birşey gelmesinden korkuya kapılmışlardı. Üstelik, Rus devrimi başarıya ulaşırsa diğer ülkelerin işçilerinin de devrim için ayaklanmasından korkuyorlardı. Bu nedenle Batı Avrupa emperyalistleri, cellat çarın yardımına koştular, Fransız bankacıları, devrimin bastırılması için Çara büyük bir kredi verdiler. Alman Kayzeri, Rus Çarına yardım amacıyla müdahale için büyük bir orduyu hazır bekletiyor.

6) 1905 Eylülünde Japonya ile yapılan barışın Çara önemli yararı dokundu. Savaşta yenilgi ve devrimin tehdit edici gelişmesi Çarı barış anlaşmasını bir an önce imzalamaya zorlamıştı. Savaşın kaybedilmesi çarlığı zayıflattı. Barış yapılması, çarın durumunu sağlamlaştırdı." (SBKP/B Tarihi—Kısa Ders, s.121-123)

Birinci Rus Devrimi ertesi Rusya'da "Stolipin gericiliği" dönemi olarak adlandırılan, işçi sınıfı ve emekçi yığınlar açısından karanlık bir dönem başladı.

Bu dönem, oportünizmin "tanrı arayıcılığı"na başladığı; örgütsel alanda illegal partiyi tasfiye konumlarında konakladığı, reformizm-legalizmin Marksizm adına kol gezdiği bir dönem oldu. (Türkiye'de, boyutları Rusya 1905 Devrimi yenil-

gisi ile karşılaştırılamayacak ölçüde de olsa, 12 Eylül ertesi benzer olaylar yaşandı, yaşanıyor.)

Ama karşı-devrimin bu "altın yılları" fazla uzun sürmedi. 1910'lardan itibaren, karşı-devrim döneminde geri çekilen işçi hareketi yeniden yükselmeye başladı.

1914'te başlayan emperyalist savaşta çarlık Rusyası itilaf devletlerinden biri olarak savaşa girdi.

Çarlık Rusyasının emperyalist amaç ve planlarla, ve içinde bulunduğu buhrandan kurtulmak için girdiği savaş çarlık Rusyasının buhranını büsbütün arttırdı. İşçi sınıfının, halk yığınlarının çarlığa duyduğu nefret açık eylemlere dönüşmeye başladı.

Çarlık Rusyası'nda, 1917 Şubatında işçiler, köylüler bir kez daha ayaklandılar. Bu sıralar I. Dünya Savaşı bütün hızı ile sürüyordu. Savaşın bütün yükü yoksul halkın sırtına bindiriliyor, vatan, millet nutukları ile emperyalist burjuvazinin çıkarları için savaşa sürülüyordu. Bütün dünyada emperyalist savaşa karşı derin bir nefret gelişiyordu. Özellikle çarlık Rusyasında bu nefret uç noktaya varmıştı. Halk "Barış-Özgürlük-Ekmek-Toprak" istiyordu. İşte emekçiler bu talepler temelinde çarlığa karşı ayaklandılar. Ayaklanmada Bolşevik partisi çok önemli bir rol oynadı.

Ayaklanma sonucu çarlık yıkıldı. Çarlığın devrilmesinden sonra, Rusya'da ikili bir iktidar ortaya çıktı. Bir yanda emperyalizm burjuvazinin önderliğinde "Geçici Hükümet"; diğer yanda ise işçilerin, köylülerin, askerlerin iktidar organı olan işçi-Köylü-Asker Sovyetleri.

Ancak bu İşçi-Köylü-Asker Sovyetlerinin içinde, Bolşevik Partisi değil, aslında zengin köylülerin ve küçük-burjuvazinin çıkarlarını savunan "Sosyal-Devrimciler" ve "Menşevikler" hakimdi.

Lenin, Nisan 1917'de durumu şöyle değerlendiriyordu:

"Rusya'da Şubat Devrimi ile devlet iktidarı yeni bir sınıfın,

burjuvazinin ve burjuvalaşmış toprak ağalarının eline geçmiştir. Bu anlamda Rusya'da Burjuva-Demokratik Devrimi tamamlanmıştır. İçinde bulunduğumuz dönemin özelliği, devrimin birinci aşamasından —ki bu aşamada proletarya bilinçlenme ve örgütlenme düzeyi geri olduğundan iktidarı burjuvaziye kaptırmıştır— ikinci aşamasına geçiş içinde bulunmamızdır... Bu ikinci aşamada iktidar burjuvazinin elinden alınmalı ve proletaryanın ve köylülüğün en yoksul kesiminin eline geçmelidir." (Lenin, "Taktik Hakkında Mektuplar", Nisan Tezleri - Ekim Devrimi, s. 20; Eserler, c. 24, s. 26, Alm.)

Lenin Sovyetlerin proletaryanın iktidar organları olduğunu, ve Rusya'da proletarya diktatörlüğünün şeklinin İşçi-Köylü Sovyetleri Cumhuriyeti olabileceğini belirtiyordu.

Ama Sovyetlerin gerçekten proletarya diktatörlüğünün araçları olabilmesi için, Sovyetler içinde yuvalanmış burjuva ajanlarının temizlenmesi, menşeviklerin ve Sosyal-Devrimcilerin Sovyetler üzerindeki etkisinin kırılması gerekli idi. Nisan 1917'den sonra Bolşevikler tüm güçleri ile bu göreve sarıldılar.

Bolşevikler halkın talepleri olan "Barış-Ekmek-Toprak-Özgürlük" taleplerini kitle eylemlerine dönüştürme yolunda çalıştılar. 20-21 Nisan'da Petrograd'da 100 000 kişilik büyük bir gösteri oldu. Göstericiler "Kahrolsun Geçici Hükümet", "Kahrolsun emperyalist savaş" şiarları altında yürüdüler. "Bütün İktidar Sovyetlere" tüm Rusya'da temel şiar haline geldi. Geçici Hükümet sallanmaya başladı.

İşte emperyalist burjuvazinin bu zor durumunda, işçi sınıfı içindeki burjuva ajanları olan hainler, Menşevikler ve Sosyal-Devrimciler, emperyalist burjuvazinin yardımına koştular. Bunlar "devrim" adına, emperyalist burjuvazinin temsilcileri ile *ortak bir hükümet* kurdular. Menşeviklerin ve Sosyal-Devrimcilerin temsilcisi Kerenski başbakan oldu.

Burjuvazi böylece işçi sınıfını ve tüm halkı uyutmak,

devrimci mücadeleyi "işte devrim oldu" demagojisi ile kuyruğuna takmak istiyordu. Emperyalist burjuvaziye bu konuda Menşevik ve "Sosyal-Devrimci" hainler yardımcı oluyordu. Bunlar: "Artık devrim oldu, şimdi devrimi korumamız gerekli, bu yüzden savaşmalıyız" şeklinde bir demagoji ile, emperyalist savaşa devam etme kararı aldılar. Ama kitleler emperyalistlerin hegemonya dalaşması için savaşmak istemiyordu. Cephelerde yer yer askerler isyan ediyor, silahları "Geçici Hükümet'in kumandanlarına çeviriyordu. Menşevikler ve Sosyal-Devrimciler, hükümete girdikten sonra kitleler içinde hızla tecrit olmaya başladılar. Sovyetlerde Bolşevikler giderek çoğunluğu kendi etraflarında toparlamaya başladılar. 1917 Temmuzunda "Geçici Hükümet" işçilere ve köylülere karşı açık beyaz teröre girişti. Temmuzda Petrograd'da savaştan çıkmak için yapılan 400 000 kişilik büyük bir gösteri silah zoruyla dağıtıldı. Çarlık yıkılana kadar esas olarak illegal olan, 1917 Şubat Devriminden sonra legal olarak da çalışan Bolşevik Partisi yeniden yasaklandı.

Burjuvazi işçi sınıfının öncü örgütünü yıkmak istiyordu. Bolşeviklere karşı bir sürek avı başlatıldı. Ama Bolşevik Partisi, illegal çalışmayla legal çalışmayı ustaca birleştirmeyi bilen bir parti idi. Burjuvazinin saldırıları partiye ağır bir kayıp verdirmedi. İllegal çalışmasına rağmen, Bolşevik Partisi kitlelerin nabzını elinde tutabiliyordu.

Rusya'da karşı-devrim, burjuva demokrasisinin usulleri ile devrimi önleyemeyeceğini görüyordu. Bu yüzden çarlık döneminin "ünlü" generallerinden Kornilov önderliğinde bir darbe hareketi düzenlendi. Darbenin amacı, "Geçici Hükümet" yerine, daha azgın karşı-devrimci bir askeri cunta kurmak, ve beyaz terörü yoğunlaştırarak devrimi engellemekti. Kornilov darbesine karşı, Bolşevikler önderliğinde işçi sınıfı ve tüm halk yiğitçe direndi. Kornilov darbesi bastırıldı. "Geçici Hükümet" Kornilov darbesi sırasında tüm gücünü yitirdi.

İktidar fiilen Bolşeviklerin eline geçmişti. Halkı Kornilov darbesine karşı örgütleyen, Petrograd'ı darbecilere karşı savunan Bolşevikler olmuştu.

İşte 1917 Ekiminde Rusya'da durum bu idi. Bir yanda artık kitlelerden iyice tecrit olan Menşeviklerin ve Sosyal-Devrimcilerin önderliğinde "Geçici Hükümet", diğer yanda her geçen gün kitlelerle daha çok kaynaşan Bolşeviklerin önderliğinde Sovyetler. İşte bu durumda, Bolşevik Partisi tüm iktidarı ele geçirmek için ayaklanma kararı aldı.

"Geçici Hükümet", 25 ekim (7 Kasım) sabahı Bolşevik Partisinin merkezine saldırdı. Bolşevikler de hazırlıklı idiler. Ayaklanma başladı. Kısa zaman içinde Petrograd'da bütün önemli mevziler işgal edildi. Hükümet yanlısı güçler Kışlık Saraya çekildiler. Kısa bir çatışmadan sonra, Bolşevikler önderliğinde halk sarayı işgal etti. Geçici Hükümet tutuklandı. Kerenski kadın kılığına girerek kaçtı. 25 Ekim'i 26 Ekim'e bağlayan gece (7/8 Kasım) Bolşevikler iktidarı ele geçirmişti. Aynı gece "Bütün Rusya Sovyetleri" İkinci Kongresi toplanıyordu. Hükümetin tutuklandığı haberi, Kongrede sevinçle karşılandı. Kongre böylece bütün Rusya'da tek iktidar organı haline geldi. İkinci Sovyet Kongresi ilk iş olarak, Rusya'nın savaştan çıktığını ilan eden bir karar aldı.* Bütün savaşan güçleri barış görüşmelerine davet etti. Bütün ülkelerdeki işçilere bir çağrı yaparak, savaşı engellemenin Rusya'da olduğu gibi devrimle mümkün olacağını açıkladı. Bütün ülkelerin işçilerini ve halkları, burjuva iktidarlarını devirmeye çağırdı. Kongre bir kararla toprak ağalarının topraklarına el konduğunu açıkladı.** Kongre bir de Sovyet Hükümeti seçti (Halk Komiserleri Konseyi). Hükümet (Konsey) Başkanlığına Bolşevik Partisinin önderi Lenin seçildi.

* Bkz. Elinizdeki kitap sf. 89 Barış Kararnamesi

** Bkz. Elinizdeki kitap sf. 84 Toprak Üzerine Kararname

Büyük Ekim Devriminin Uluslararası Önemi Ve Anlamı:

I. Kendinden önceki devrimlerden ilkede ayrı bir devrim

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, onun önderlerinden olan Stalin'in deyimiyle:

"yalnız' ulusal çerçeve içinde' bir devrim değildir. O herşeyden önce uluslararası çapta, dünya çapında bir devrimdir, çünkü dünya tarihinde eski kapitalist dünyadan, yeni sosyalist dünyaya doğru insanlık tarafından meydana getirilmiş köklü bir dönemeci kaydetmektedir.

Eskiden devrimler genellikle devlet yönetimine bir sömürücüler kümesinin yerine, bir başka sömürücüler kümesinin getirilmesiyle sonuçlanırdı. Sömürücüler değişirdi, sömürü kalırdı. Kölelerin kurtuluş hareketleri sırasında böyle oldu. Serflerin ayaklanmaları döneminde böyle oldu. İngiltere'de, Fransa'da, Almanya'da bilinen "büyük" devrimler döneminde böyle oldu. Proletaryanın, tarihi, kapitalizme karşı yürütmek amacını taşıyan, şanlı, kahraman, ama buna karşın başarısız kalan ilk girişimi olan Paris Komününden söz etmiyorum.

Ekim Devrimi, bu devrimlerden, *ilkesinde* ayrılmaktadır. O, kendine amaç olarak, bir sömürü biçiminin yerine bir başka sömürü biçimini, bir sömürücüler grubunun yerine bir başka sömürücüler grubunu getirmeyi değil, insanın insan tarafından her türlü sömürülmesini ortadan kaldırmayı, kim olursa olsun bütün sömürücü grupları ortadan kaldırmayı proletaryanın diktatörlüğünü kurmayı, bugüne dek varolan bütün ezilen sınıflara arasında en devrimci sınıfın iktidarını kurma-

yı, yeni bir toplum, sınıfsız, sosyalist toplumu örgütlemeyi almaktadır.

İşte bu yüzden Ekim Devriminin zaferi insanlık tarihinde köklü bir dönemeci, dünya kapitalizminin tarihsel kaderinde köklü bir dönemeci, dünya proletaryasının kurtuluş hareketinde köklü bir dönemeci, bütün dünyanın sömürülen yığınlarının mücadele yöntemlerinde ve örgütlenme biçimlerinde, yaşama tarzı ve geleneklerinde, kültür ve ideolojisinde köklü bir dönemeci kaydetmektedir." (Stalin, "Ekim Devriminin Ulusalarası Niteliği", Eserler cilt 7, s. 207-208)

Ne yazık ki, Ekim Devriminin gerçekleştirilmiş olduğu ülkede, Sovyetler Birliği'nde, Kruşçev revizyonizmi dönemindeki ve sonraki yozlaşma sonucu, bugün Ekim Devriminin, kendinden önceki devrimlerden ilkedeki bu ayrılığının sonuçlarından —yer yer dayanılan lafzı dışında— birşey kalmamıştır. Gelinen yerde, kapitalist-emperyalist ekonominin zorlaması sonucu bugünlerde yapılan Gorbaçov tipi "yenilik"lerle *şekildeki* bazı kalıntılar da temizlenmektedir.

Ama bütün bunlar; sosyalizmden revizyonist yozlaşma sonucu geri dönüş olgusu, *Ekim Devriminin* zaferinin, proletarya diktatörlüğünün kurulması, Sovyetler Birliği'nin yaratılmasının insanlık tarihi açısından köklü bir dönemeç olduğu tarihi gerçeğini ortadan kaldıramaz.

Lenin'in deyimiyle Ekim Devrimi bir "başlangıç" tır.

"Ne kadar zamanda, ne zaman, hangi ulusun proleterleri bu eseri sonuna vardırlar, bunun önemi yok. Önemli olan, buzun kırılmış, yolun açılmış ve gösterilmiş olmasıdır."* (Lenin, "Ekim Devriminin Dördüncü Yıldönümü", Eserler, c. 33, s. 37, Alm.)

* Bkz. Elinizdeki kitap sf. 97

II. Emperyalist ülkelerde proleter devrimlerin ilk örneği

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi emperyalizm çağında, emperyalist zinciri bir halkasından kıran; en büyük kapitalist-emperyalist ülkelerden birinde proletaryanın iktidarını gerçekleştiren ilk devrimdir.

Tarihte (Paris Komünün deneyi dışta tutulduğunda) ilk kez proletarya bir ülkede burjuvaziyi iktidardan alaşağı ederek egemen sınıf durumuna yükselmiştir.

Ekim Devrimi böylece bir anlamda yeni bir çağı, emperyalizm ülkelerinde **proleter devrimleri** çağını başlatmıştır. Ekim Devrimi ve onun sonrasındaki Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler, "proletaryanın ülkeyi burjuvazi olmadan ve burjuvaziye karşı başarıyla yönetebileceğini, tüm ulusal ekonomiyi burjuvazi olmadan ve burjuvaziye karşı yönetebileceğini, kapitalist kuşatmaya rağmen sosyalizmi başarıyla kurabileceğini" göstermiştir.*

Açıktır ki, sosyalist toplumu kurma, komünizm yönünde ilerlemenin ilk şartı, proletaryanın egemen sınıf haline gelmesi, kendi diktatörlüğünü kurmasıdır.

Ekim Devrimi, işte bunu gerçekleştiren ilk devrim olarak bir çağ açtı. Ekim Devrimi burjuva devlet aygıtını parçaladı. Kapitalist demokrasinin karşısına proleter demokrasiyi; burjuvazinin parlamentarizmine karşı Sovyet tipi örgütlenmeyi çıkardı.

Ekim Devrimi, "burjuva parlamentarizmi ile sosyalizme barışçı yoldan geçişin mümkün olduğunu söyleyen sosyaldemokratların yalanını ortaya çıkardı."**

* Bkz. Elinizdeki kitap, sf. 133 , Stalin, "Ekim Devriminin Uluslararası Niteliği".

**Bkz. aynı yer .

Kruşçev revizyonistleri, ve onların her soydan ve boydan takipçileri, Ekim Devriminin bu en temel özelliklerinden birini iğdiş ettiler.

"İkinci Dünya Savaşı sonrasında değişen şartlar" ardına gizlenerek çağın değiştiğini ilan ettiler. Buna bağlı olarak bir dizi Leninist ilkeyi "geçersiz" ilan ettiler. "Burjuva parlamentarizmi ile sosyalizme barışçı geçiş" eski sosyal-demokrat yalanını, Marksizm ve Leninizm adına yeni birşeymiş gibi yeniden piyasaya sürdüler. Emperyalist ülkelerde *proleter devriminin* yerine "parlamentoda sağlam çoğunluk elde ederek" barış içinde "yapısal dönüşüm"ü geçirdiler.

Ama bütün bu revizyonist çarpıtmalar da, Ekim Devriminin emperyalizm ve proleter devrimleri çağının ilk proleter devrimi olduğu; ve emperyalist ülkelerde sosyalist devrimin, proleter devrimin tek kurtuluş yolu olduğunu pratikte örneklediği gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Ekim Devrimi, emperyalist ülkelerde proleter devrimcilere ve proletaryaya ne için çalışmaları gerektiğini bugün de gösteriyor:

ZORA DAYALI PROLETER-SOSYALİST DEVRİMLE EMPERYALİST BURJUVAZİNİN İKTİDARINI YIKMA, EMPERYALİST BURJUVAZİNİN DEVLET AYGITINI PARÇALAMA; PROLETARYANIN DİKTATÖRLÜĞÜNÜ GERÇEKLEŞTİRME!

III. Ezilen ülkelerde proletarya önderliğinde devrimler çağının başlangıcı

Ekim Devrimi öncesi sömürge ve bağımlı ülkelerde emperyalistler için büyük tehlikeler görülmüyordu. Onlar "böl-yönet" siyasetleri ile, bu ülkelerin halklarını Stalin'in deyimi ile "fazla rahatsız olmadan" ezip sömürebiliyorlardı.

Bu ülkelerde proletaryanın güçsüzlüğü sonucu, çeşitli burjuva klikleri yığınların emperyalizme, yabancı baskısına ve

sömürüsüne karşı duyduğu nefreti *burjuva milliyetçiliği* bayrağı altında, kendi iktidar dalaşları için toplayabiliyordu. Ve onlar, ezilen ulusların kurtuluşunda tek alternatif olarak ortaya çıkabiliyordu.

Ekim Devrimi, kendisi bir dizi ezilen ulusu içinde barındıran Çarlık Rusyasında, ezilen ulusların kurtuluşu için burjuva milliyetçiliğinin yerine *proleter enternasyonalizmini* ; burjuvazinin önderliği yerine *proletaryanın önderliğini* pratik olarak geçirerek, bu alanda da bir anlamda *yeni bir çağ* açtı.

Sömürge ve bağımlı ülkelerde kurtuluş sorunu, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında artık ya proletarya önderliğinde anti-emperyalist anti-feodal devrimle emperyalizmin ve gericiliğin hakimiyetine son verme, gerçek kurtuluş; ya da burjuvazi önderliğinde emperyalizme bağımlılığın değişik biçimlerde sürmesi biçiminde ortaya kondu.

Daha sonra, başta Çin devrimi olmak üzere, bir dizi sömürge-bağımlı ülkelerdeki devrimler bu gerçeği pratikte onlarca kez ispatladılar.

Ekim Devriminin sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ülkeler proletaryasına ve ezilen halklara çağrısı:

KURTULUŞUN BİRİCİK YOLU; İŞÇİ SINIFI ÖNDERLİĞİNDE, İŞÇİLERİN KÖYLÜLERİN ANTİ-EMPERYALİST ANTİ-FEODAL DEVRİMİDİR!

oldu.

IV. Kapitalizmin bağrında ölümcül bir yara olarak Ekim Devrimi

Ekim Devrimi, emperyalist bir metropolde proletaryayı egemen güç haline getirerek, burjuvazinin iktidarını- emperyalizmin iktidarını yıkarak; ve emperyalizmin sömürgelerdeki egemenliğini de sarsarak kapitalizmin bütününün varlığını soru işareti haline getirdi.

Lenin'in, emperyalizmin kapitalizmin "çürümüş", "can çekişen" en yüksek aşaması; "sosyalist devrimin öngünü" olduğu tespitleri (Bkz. Lenin, "Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması"), Ekim Devrimi ile pratikte ispatlanmıştır.

Ekim Devrimi, Stalin'in deyimi ile:

> Dünya kapitalizmine artık hiçbir zaman iyileştiremeyeceği ölümcül bir yara açmıştır." "Kapitalizm, Ekim'den önce sahip olduğu 'denge' ve 'istikrarı' bir daha bulamayacaktır. Kapitalizm kısmen istikrara kavuşabilir... ama artık hiçbir zaman eskiden gösterişini yaptığı bu sakinliği ve bu güveni ve dengeyi, bu istikrarı bulamayacaktır."

Ekim Devrimi, proleter dünya devrimi çağının ilk devrimi olarak, "kapitalizmin yıkılış çağı"nın ilk önemli somut habercisidir.

Ekim Devriminin bu en önemli derslerinden biri, emperyalizmin —tarihi olarak— çöküşe giden kapitalizm olduğunu, onun kapitalizmin iç çelişmelerini, ötesinde devrimin başladığı en uç noktalarına kadar geliştirdiğini anlamayan bir dizi oportünist gücün çarpıttığı bir derstir.

II. Dünya Savaşı sonrasında çağın değiştiğini ilan eden Kruşçev revizyonistlerinin izinde, Kruşçev revizyonizmine karşı çıktıklarını söyleyen bir dizi akım da, değişik biçimlerde yeni çağ yaratmaları ile, emperyalizmin çöküşe giden kapitalizm olduğunu anlamadıklarını göstermişlerdir. Hem "Üçüncü Bunalım Dönemi" teorisyeni ortayolcu akımların teorileri, hem de "toptan çöküş çağı" savunucusu "Mao Zedung Düşüncesi" akımının bir bölümünün bu alanda savundukları, özde, görüntülere takılıp kalan; görüntünün gerisindeki öze inemeyen, ve emperyalizmin artık Ekim Devrimi öncesindeki "denge"ye, "istikrar"a kavuşamayacağı gerçeğini reddeden teorilerdir. "Üçüncü Bunalım Dönemi" tezinin savunucuları, emperyalizmin esasta bir bütün olarak "can çekişen" bunalım içinde olan kapitalizm olduğunu; emperyalizm dönemindeki

geçici istikrar dönemlerinin, kapitalizmin yükselme çağındakilerle karşılaştırılamayacağını anlamamaktadır.

Aynı şey, "toptan çöküş çağı" teorisyenleri için de geçerlidir. Onlar *bir anlamda* kapitalizmin emperyalizm aşamasına yükselmesi ile birlikte "toptan çöküş" çağına girdiğini anlamamakta, çağı aynı modern revizyonistler gibi II. Dünya Savaşı sonrası ile değiştirmektedirler.

V. Ekim Devrimi, II. Enternasyonal oportünizmine karşı Leninizmin zaferinin simgesidir!

Ekim Devriminin zaferinde başrolü oynayan, kuşkusuz, ona yol gösteren ideoloji olan Leninizmdir. Ekim Devrimi, Leninist teori ile donanmış Leninist-yeni tipte Bolşevik Parti önderliğinde zafer kazanmış; Leninizmin "Emperyalizm ve proleter devrimleri çağının Marksizmi" olduğunu pratikte ispatlamıştır.

Ekim Devrimi, reformizme karşı devrimci Marksizmin; yozlaşan sosyal-demokratizme karşı Leninizmin; II. Enternasyonal oportünizmine karşı Komünist III. Enternasyonalin zaferinin ilanıdır!

Genel olarak proleter devriminin teori ve taktiği, özel olarak da proletarya diktatörlüğünün teori ve taktiği olan Leninizm; bir yandan II. Enternasyonal oportünizmine karşı Marksizmin devrimci özünün savunulması; diğer yandan emperyalizm çağında Marksizmin ilerletilmesi, yeni bir çağın Marksizmine yükseltilmesidir.

EKİM DEVRİMİNİN DERSLERİNİN SAVUNULMASI DEMEK, BU BAKIMDAN, HERŞEYDEN ÖNCE *LENİNİZMİN* , ONA HER SALDIRI, VE ONDAN HER SAPMAYA KARŞI KARARLILIKLA SAVUNULMASI DEMEKTİR.

Hem Leninizme bir dizi yönde açık ve/veya gizli saldırı; hem de 70. yıldönümünde güya Ekim Devrimine sahip çıkma, büyük bir sahtekarlıktır. Ve her soydan ve boydan revizyonist ve oportünistlerin de bu bağıntıda yaptığı tam da budur.

Ekim Devriminin Güncel İdeolojik Mücadelede Çıkarılması Gereken, Evrensel Geçerliliğe Sahip Bazı Dersleri; Ve Bu Konularda Bazı Çarpıtmalar Üzerine:

A) Ekim Devrimi, bir kez daha, burjuvazinin egemenliğine ancak proletaryanın ve emekçi yığınların silahlı devrimi ile; şiddete dayalı devrimle son verilebileceğini gösterdi!

"DEVLET İKTİDARININ BİR SINIFIN ELİNDEN BİR BAŞKASININ (SINIFIN —ÇN) ELİNE GEÇMESİ; KAVRAMIN KESİN BİLİMSEL ANLAMIYLA OLDUĞU KADAR, PRATİK SİYASİ ANLAMIYLA DA, BİR DEVRİM'İN BİRİNCİ, BAŞLICA VE EN ÖNEMLİ BELİRTİSİDİR." (Lenin, "Taktik Hakkında Mektuplar", Eserler, c. 24, s. 26, Alm)

Hal böyle olduğu içindir ki, her devrimin ilk ve temel sorunu "devlet iktidarı", "siyasi iktidar" sorunudur. Marx ve Engels, Marksizm bilimsel sosyalizm olarak ortaya çıktığı andan itibaren, proletaryanın kurtuluşu için atılacak ilk adımın; onun kendini "egemen sınıf olarak örgütlemesi" olması gerektiğini, yani siyasi iktidarı sınıf olarak ele geçirmesi, burjuva diktatörlüğünü yıkıp, yerine kendi sınıf diktatörlüğünü; proletarya diktatörlüğünü kurması olması gerektiğini berrak bir şekilde ortaya koymuşlardır. (Bkz. Lenin, "Devlet ve Devrim", "1848-1851 Yılları Deneyimi" bölümü)

Marx daha sonra 1852'de kaleme aldığı "Louis Bonaparte'ın 18 Brumeri" adlı yapıtında, proletaryanın kendi diktatör-

lüğünü kurabilmek için, eski devlet aygıtını alıp kullanamayacağını; şimdiye kadarki devrimlerin eski aygıtı alıp onu yetkinleştirmekten başka birşey yapmadığını; halbuki yapılması gerekenin bu devlet aygıtının yıkılıp parçalanması olduğunu ortaya koyar.(Bkz. Lenin, "Devlet ve Devrim", "Bir Devrim Bilançosu" bölümü)

Marx ve Engels, burjuvazinin iktidarının yıkılması, yerine proletarya diktatörlüğünün kurulmasının; eski devlet aygıtının parçalanmasının, "genel kural olarak ancak ve yalnız *zora dayanan devrimle* " mümkün olduğunu ortaya koyarlar. (Bkz. Lenin, "Devlet ve Devrim", "Devletin Sönmesi ve Zora Dayanan Devrim" bölümü)

Marx ve Engels'in zora dayalı devrime övgülerini, onları unutan, unutturmaya çalışan II. Enternasyonal oportünistlerine ve merkezcilere karşı parlak bir şekilde savunan Lenin, kategorik olarak:

> "ZORA DAYANAN DEVRİM OLMAKSIZIN, BURJUVA DEVLETİNİN YERİNİ PROLETARYA DEVLETİNİN ALMASI OLANAKSIZDIR"

tespitini yapar.

Büyük Sosyalist Ekim Devrimine önderlik eden Lenin ve Bolşevik Partisine göre:

> "ULUSLARARASI SOSYAL-DEMOKRASİNİN PROGRAMI YALNIZCA —insanlara karşı kullanılan şiddet bizim idealimiz olmamasına rağmen— İÇSAVAŞIN KABULÜDÜR." (Lenin, "Marksizmin Bir Karikatürü Üzerine" 1916, Eserler, c. 23, s. 63-64, Alm.)

Onlara göre bunun (yani sınıf mücadelesinin en yüksek biçimi olan içsavaşın) kabulü veya reddi, gerçekte proletarya diktatörlüğünün —Marksizmde esas olanın— kabulü veya reddi ile eştir! (aynı yerde).

Leninizmin yol gösterdiği Bolşevik Partisi, işte bu Mark-

sist-Leninist ilkelerin ışığında yaptığı sürekli propaganda-ajitasyon-örgütleme çalışması ile milyonlarca işçi-köylü kitlesini silahlı devrim, burjuvazinin devlet aygıtını şiddetle (zorla) parçalanması; yerine proletarya diktatörlüğünün kurulması düşüncesi ile eğitip örgütlediler. Ekim Devrimin zafer kazanması ancak bu düşünceler temelinde, hazırlık ve örgütlenme ile mümkün oldu.

Bolşevikler bu Marksist düşünceler yerine, II. Enternasyonal oportünizmini pasifist, oportünist düşüncelerini savunsa idiler, Ekim Devriminde burjuvazinin iktidarının parçalanması, proletaryanın iktidarının kurulması hayal olurdu.

*

Şimdi utanmadan Ekim Devriminin 70. yıldönümünü tantanalı bir şekilde anan modern revizyonizm, SBKP XX. Parti kongresinde Leninizme en önemli "teorik" saldırılarından birini tam da bu alanda yapmıştır.

Kruşçev revizyonizmi bu bağıntıda Leninizmin zora dayalı devriminin karşısına, "barış içinde sosyalizme geçiş" tezini koymuştur.

Kruşçev revizyonistinin bu bağıntıda söyledikleri şunlardır:

> "Sosyalizme geçişin yollarının çok çeşitli olacağı, bunların giderek çoğalacağı muhtemeldir. Bu geçişin her şart altında bir *içsavaşla* olması mutlaka şart değildir. *Bizim düşmanlarımız* biz Leninistlerin *şiddet* yanlısı olduğumuz iftirasını atmaktadır. Bizim *kapitalist toplumun devrimci bir şekilde sosyalist toplu-ma dönüştürülmesini* savunduğumuz doğrudur. Devrimci Marksistleri reformistlerden, oportünistlerden ayıran da *budur.* Hiç şüphe yok ki, bir dizi kapitalist ülkede burjuvazinin diktatörlüğünün şiddete dayanarak yıkılması, ve sınıf mücadelesinin keskinleşmesi kaçınılmaz olacaktır. Ama toplumsal devrimin çeşitli şekilleri vardır. Ve bizim güya şiddeti ve içsa-

vaşı toplumun dönüştürülmesinin tek yolu olarak gördüğümüz,gerçeklere uymamaktadır." (SBKP (B) XIX. SBKP XX. Parti Kongre Raporları sf. 159 İNTER Yay.)

Görüldüğü gibi burada Kruşçev revizyonizminin temel düşüncesi, "içsavaşı, toplumu dönüştürmek için tek yol" olarak görmenin, Leninizmin düşmanları tarafından uydurulmuş olduğu düşüncesidir. Halbuki tam da bu düşünce Lenin'e aittir. Ve şimdiye kadarki tüm devrimlerin tecrübelerinin teori haline getirilmesinden başka birşey değildir.

Lenin şiddetin (zorun) —bir bağıntıda— en üst biçimi olan "içsavaşı" uluslararası sosyal-demokrasinin programatik olarak kabul edeceği tek yol olarak görürken; Kruşçev bu yolu "kabul edilebilir yollardan biri" olarak görüyor.

Kruşçev revizyonizmi, "kapitalist toplumun devrimci bir şekilde sosyalist topluma dönüştürülmesini savunma"yı, devrimci Marksistleri oportünistlerden ayıran nokta olarak koyarken de siyasi sahtekarlık yapmaktadır. Çünkü zora dayalı bir devrim olmaksızın, proletarya döktatörlüğü ve sosyalizm mümkün değildir. Bir yandan şiddete dayalı devrimi, şiddet yanlısı olmayı "düşmanın uydurması" diye adlandırıp, diğer yandan "biz sosyalizmden, devrimden yanayız" demek siyasi sahtekarlığın daniskasıdır. Böyle bir "devrim", böyle bir "sosyalist dönüşüm", devrimci Marksistlerin değil, tam da reformist sosyal-demokrasinin ve pasifist oportünizmin savunduğu "devrim" ve "sosyalizm"dir!

*

Kruşçev revziyonizmi daha sonra kendi revizyonizmine Lenin'de teorik dayanak arama işine giriyor. Ve bu bağıntıda şunları belirtiyor:

"Bilindiği gibi, Lenin Nisan 1917'de o zamanki şartlar içinde Rus Devriminin barışçı gelişme imkanını kabul ediyordu. Şu

da biliniyor ki, Lenin Ekim Devriminin zaferinden sonra 1918 ilkbaharında meşhur barış içinde sosyalist inşa planını hazırladı. Rus burjuvazisinin ve uluslararası burjuvazinin genç Sovyet devletine karşı karşı-devrimi, müdahale ve içsavaşı örgütleyip, işçilerle köylüleri silaha sarılmaya zorlamalarının suçlusu bir değiliz. Bilindiği gibi, bir başka tarihi durumda Avrupa'daki halk demokrasisi ülkelerinde içsavaşa gerek kalmadı." (Age. sf. 159)

Burada atıfta bulunulan "barış içinde" geçişler, Kruşçev'e göre "zor kullanılmadan" olan geçişlerdir. O bu bağıntıda çok açık olarak içsavaş ile zoru eşitlemekte; içsavaşsız geçişi, *zor kullanmadan* geçiş olarak görüp göstermektedir. Sonuçta vardığı yer, Lenin'in 1917 Nisanında, 1918 yılı ilkbaharında *zora dayanmayan* "devrim" savunduğu vb. dir.

Bu da Lenin'in, Ekim Devrimi tarihinin utanmazca çarpıtılmasıdır. Somut olarak verilen örneklerin ne olduğunu kısaca gözden geçirmekte yarar vardır:

Atıfta bulunulan 1917 Nisanının özelliği nedir? Lenin şunları söylüyor:

"Rusya'nın şu andaki durumunda orijinal olan şey, proletaryanın ve örgütlenme derecesinin yetersizliğinden ötürü iktidarı burjuvaziye vermiş olan aslında devrimin birinci aşamasından, iktidarı proletarya ve köylülüğün yoksul katlarına devredecek olan ikinci aşamasına geçiştir.

Bu geçişin özellikeri bir yandan *azami legalitedir* (*bugün* Rusya, savaş halinde bulunan bütün ülkeler arasında dünyanın en özgür ülkesidir); öte yandan yığınlara karşı zor kullanılmaması, ve nihayet kapitalistlerin hükümetine karşı yığınların göstermekte olduğu bilinçsiz güvendir." ("Şimdiki Devrimde Proletaryanın Görevleri", Eserler, c. 24, s. 4; "Nisan Tezleri - Ekim Devrimi" derlemesi, s. 11)

"Önümüzde, yanyana bir arada, aynı zamanda hem burjuvazinin iktidarı (Lvov-Guçkov hükümeti) hem de kendi isteğiy-

le iktidarı burjuvaziye veren ve onun uzantısı olan proletaryanın ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü var. Çünkü unutmamak gerekir ki, Petrograd'da gerçek iktidar işçilere ve erlere aittir. Yeni hükümet onlara zor kullanmıyor, ve kullanamaz da: Ne polis, ne halktan kopmuş bir ordu, ne de halkın üzerinde yeralan güçlü bir bürokrasi yoktur."

Bu durumu ortaya çıkarmış olan 1917 Şubat Devrimidir. *İçsavaştır.* Proletarya ve halk yığınları silahlıdır. Burjuvazinin yığınlara karşı zor kullanacak durumu yoktur.

İşte bu şartlarda Lenin, *içsavaşa gerek kalmadan* (ama zor kullanmadan değil!!!), Sovyetlerde örgütlenen işçi-köylü yığınlarının kazanılması için "barış içinde" çalışmayı önermiştir. Bu "barış içinde" çalışmanın gerisinde içsavaş vardır, işçi-köylü yığınlarının silahlı gücü vardır; burjuvazinin relatif güçsüzlüğü, zor kullanamama durumu vardır, ve yığınların önemli bölümünün burjuvaziye gösterdiği bilinçsiz güven vardır. Bu özel durumu, "zor kullanmanın", "şiddetin" karşısına koymak, ancak revizyonistlerin yapabileceği bir safsatadır.

İkinci örnekte ise, "barış içinde" sosyalizmi inşa, proletaryanın diktatörlüğü şartlarında önerilen bir politikadır!

Bu diktatörlüğün, burjuvazi üzerinde *topyekûn bir diktatörlük* olduğunu, öyle kavranıp uygulandığını bilmeyenler için, Lenin'in barış içinde inşa planı "zor kullanmaya" karşılıkmış gibi görülebilir. Ama bunu bilenler için bu planın zora karşı imiş gibi gösterilmesi büyük bir soytarılıktır.

Avrupa'daki halk demokrasisi ülkelerine gelince: Evet bunların bazıları sosyalizme "içsavaş" olmadan geçtiler. Ama bu, Kruşçev revizyonistinin bizi inandırmaya çalıştığı gibi, barış içinde (zor kullanmadan anlamında) bir geçiş de olmadı. Bunların hemen hepsinde sosyalizm, *İkinci Dünya Savaşı içinde,* İkinci Dünya Savaşı sonunda Hitler faşizminin ve onun bu ülkelerdeki uzantılarının, tarihin o döneme dek gördüğü en kanlı *savaşla yıkılması sunucu geldi* ! Proletarya bu ülkelerin bir

bölümünde iktidarı ele aldıktan sonra (Çekoslovakya'da olduğu gibi) karşı-devrimci ayaklanmaları zorla bastırdı! Bunu "zor kullanmadan" geçişe örnek olarak getirmek, ancak Kruşçev revizyonisti gibilerinin işi olabilir!

Kruşçev revziyonistleri aslında bu konuda Bernstein ve Kautsky'nin iyi bir öğrencisidir.

Lenin'in Kautsky için söylediği şu sözler, Kruşçev için de aynen geçerlidir:

> "Kautsky'nin bütün bu kıvırtmalara; safsatalara; ve sahtekarlıklara, zora dayalı devrimden vazgeçtiğini; ondan döndüğünü; liberal işçi siyasetine, yani burjuvazinin safına geçtiğini gizlemek içindir." (Lenin, "Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky")

*

Kruşçev revizyonisti şöyle devam ediyor:

> "Leninizm, hakim sınıfların iktidardan kendiliklerinden çekilmeyeceklerini öğretiyor. Fakat mücadelenin az ya da çok keskin olması, sosyalizme geçişte şiddetin uygulanıp uygulanmaması proletaryaya değil, sömürücülerin direnişine, bizzat sömürücü sınıf tarafından şiddet uygulanmasına bağlıdır." (SBKP (B) XIX. SBKP XX. Parti Kongre Raporları sf. 159-160, İnter yay.)

Görüldüğü gibi, Kruşçev revizyonizmi için, şiddet kullanımı yalnızca savunma aracı olarak, burjuvazi komünistleri zorlarsa kabul edilebilir birşeydir. O bu sorunu taktik bir sorun olmaktan çıkarıp, adeta bir ilke seviyesine yükseltmektedir.

Buna karşı Leninizmin söylediği şudur:

> "Siyasi özgürlüğün ve sınıf mücadelesinin büyük sorunları son çözümlemede yalnızca zor ile çözülebilir ve biz bu zorun örgütlenmesi için aktif, yalnızca savunmacı değil, saldırmacı olarak kullanılması için çalışmalıyız." (Lenin, "İki Taktik", Eserler, c. 9, s. 16)

Görüldüğü gibi, Kruşçev revizyonizmi açıkça zora dayalı

devrime, yani proletarya diktatörlüğüne karşı birkonumda durmaktadır. O kadar ki, *Ekim Devriminin* tam da bu bağıntıdaki evrensel örnek olma durumunu, Rusya'nın o günkü özel koşulları adına reddetmektedir. Kruşçev revizyonisti şöyle demektedir:

> "Bu bağıntıda, sosyalizme geçişte parlamenter yoldan da yararlanmanın mümkün olup olmadığı sorunu ortaya çıkıyor. Sosyalizme geçişi ilk olarak gerçekleştiren Rus Bolşevikleri için bu yol imkansızdı. Lenin bize, o zamanki tarihi şartlarda bir sovyet cumhuriyeti yaratmanın tek doğru yolunu, diğer yolu gösterdi, ve biz bu yoldan yürüyerek bu dünya çapındaki tarihi zaferi kazandık." (Parti Kongre Raporları, s. 160)

Her ne kadar burada iktidarın örgütlenmesinin biçimi üzerine tartışılıyormuş gibi görünüyorsa da, gerçekte Kruşçev revizyonistinin bağıntı içinde tartıştığı, Ekim Devriminin şiddete (zora) dayalı devrim yolunun bugün de evrensel geçerliliğe sahip bir ilke olup olmadığı sorunudur. Ve buna Kruşçev'in verdiği açık cevap: Ekim Devriminin yolunun (şiddete dayalı devrim anlamında yolunun) Rusya'ya 1917'ye ait olduğudur.

Kruşçev revizyonizmi aynı bölümün devamında, bu kez de bu zora dayanmadan, barış içinde sosyalizme geçişin nasıl olacağı konusunda şunları söylüyor:

> "Fakat o zamandan beri tarihi durumda, bu soruna yeni bir biçimde yaklaşmayı mümkün kılan esaslı değişiklikler oldu. Bütün dünyada sosyalizm ve demokrasi güçleri ölçülemeyecek kadar büyüdüler, kapitalizm ise çok daha zayıfladı. Sayısı 900 milyon kişiyi bulan güçlü sosyalist kamp, dev iç güçlerinin, kapitalizm karşısındaki tayin edici üstünlüklerini daha da gösteriyor. Sosyalizm, bütün ülkelerden işçiler, köylüler ve aydınlar için büyük bir çekici güç haline geldi. Sosyalizmin fikirleri, bütün emekçi insanların düşüncelerine gittikçe hakim oluyor.

Öte yandan, bir dizi kapitalist ülkede işçi sınıfı bugün halkın büyük çoğunluğunu kendi önderliğinde birleştirme ve en önemli üretim araçları üzerinde halkın mülkiyetini gerçekleştirme gerçek imkanına sahiptir. Sağcı burjuva partileri ve onların oluşturduğu hükümetler sık sık iflasa uğruyorlar. İşçi sınıfı bu şartlarda, emekçi köylülüğü, aydınları ve yurtsever güçleri etrafında toplayıp, kapitalistlerle ve büyük topraksahipleriyle anlaşma siyasetinden kopamayan oportünist unsurlara tayin edici bir darbe vurarak, gerici halk düşmanı güçleri yenilgiye uğratabilir, parlamentoda sağlam bir çoğunluk kazanabilir ve parlamentoyu burjuva demokrasisinin organı olmaktan çıkarıp, halk iradesinin gerçek organı haline getirebilir. Böyle bir durumda, pekçok gelişmiş kapitalist ülke için bu geleneksel kuruluş, gerçek bir demokrasi, emekçiler için demokrasinin organı olabilir.

Proletaryanın ve emekçilerin devrimci kitle hareketine dayanarak parlamentoda sağlam bir çoğunluğun ele geçirilmesi, bir dizi kapitalist ülkenin ve bir zamanlar sömürge olan ülkelerin işçi sınıfı için, köklü toplumsal değişiklikleri gerçekleştirmenin şartlarını yaratabilir.

Tabii ki, kapitalizmin hala güçlü olduğu, elinde muazzam bir askeri ve polis aygıtı bulunduğu ülkelerde, gerici güçlerin ciddi şekilde direnmeleri kaçınılmazdır. Orda sosyalizme geçiş keskin bir sınıf mücadelesi, devrimci bir mücadele şartlarında gerçekleşecektir. Her halükarda sosyalizme geçişin bütün biçimlerinde, başında öncüsü bulunan işçi sınıfının siyasi önderliği, vazgeçilemez ve tayin edici koşuldur. Bu olmadan sosyalizme geçiş imkansızdır.

Şu önemle vurgulanmalıdır ki, diğer ülkelerde sosyalizmin zaferi için daha elverişli koşullar, Sovyetler Birliği'nde sosyalizm zafer kazanmış olduğu ve halk demokrasisi ülkelerinde zafer kazanmakta olduğu için ortaya çıkmıştır. Ve eğer Lenin ve Bolşeviklerin partisi, Marksizmden ayrılan ve oportünizm

yoluna koyulan reformistlere karşı mücadelede devrimci Marksizmi savunmamış olsalardı, bizim zaferimiz de imkansız olurdu.

Parti Merkez Komitesinin bugünkü koşullarda sosyalizme geçişin biçimleri sorununda yaymayı gerekli gördüğü düşünceler bunlardır." (Age. sf. 160-161)

Burada Kruşçev revizyonizminin *parlamentoyu* burjuva devletinin gerçek iktidar organı imiş gibi görmesi ve göstermesi aptallığını bir yana bırakırsak (Marksizm burjuva devletinin esas aracının silahlı güç —ordu— olduğunu, parlamentonun genelde en demokratik ülkelerde bile esasta göstermelik olduğunu vurgulamıştır), bununyanında bu bağıntıda Marksizmin en temel önermelerinden biri olan: "Burjuva devlet aygıtı devralıp kullanılamaz, parçalanmak zorundadır" öğretisini utanmazca ayaklar altına aldıklarını bir yana bırakırsak;proletarya diktatörlüğünü ve sosyalizmi unuttuklarını "halk iktidarı" ve "demokrasi" adına konuşmayı tercih ettiklerini bir yana bırakırsak... yine de geriye emperyalizm şartlarında parlamentoda sağlam çoğunluk sağlayıp, barış içinde reformlarla sosyalizme geçme planı kalır ki, o konuda Lenin'in çok haklı olarak yaptığı tespit şudur:

"İçinde bulunulan somut durumda [emperyalizm — ÇN] kapitalistlerin kendilerini barışçı olarak sömürülenlerin çoğunluğunun iradesi altına sokacaklarını, sosyalizme reformlarla barışçıl geçileceğini düşünmek, yalnızca aşırı burjuva aptallığının değil, aynı zamanda işçi sınıfını kandırmanın da bir işaretidir." (Lenin "Diktatörlük Üzerine Tarihi Birkaç Şey", Eserler, c. 31, s. 324 vd.)

Yine Lenin, Kruşçev'in "yenilik" olarak yutturduğu, parlamentoda çoğunluğu kazanma hayallerini daha önce savunan Kautsky ile polemiğinde şöyle demektedir:

"Yalnızca sahtekarlar ve aptallar, *burjuvazinin baskısı* ve *ücret köleliği* altında yapılan oylamalarda proletarya çoğunluğu ka-

zanıp ve ancak ondan sonra iktidarı fethedebileceğine inanabilir. Bu darkafalılığın ya da ikiyüzlülüğün zirvesidir. Bu, devrim yerine eski toplum düzenin korunması ve o şartlarda seçimleri geçirmek demektir."

Bu bağıntıda modern revizyonizmin barışçı geçiş hayallerinin sonuçları Endonezya halkının, Şili halkının, kanlı, acı deneyleri ile de ortadadır.*

* Modern revizyonizm, bu görüşleri 1957-1960 ortak açıklamalarında dünya komünist hareketinin ortak grüşü haline de getirebilmiştir.

Bu "iki yol" ve "barışçı yolun esas yol seçilmesi" aşırı revizyonizmi; o dönemde Marksist-Leninistler tarafından ideolojik mücadele içinde ilkesel olarak geri çevrilmemiş; "iki yol" kabul edilmiş, tartışma bunlardan hangisine ağırlık verileceği noktasında yürütülmüştür. Çin Komünist Partisi, 1957 deklarasyonuna düştüğü şerhte şöyle demektedir:

"Taktik düşüncelerle barışçı geçiş isteğini belirtmek avantajlıdır; ancak barışçı geçiş ihtimalini *fazla vurgulamak doğru değildir.*" (ÇKP'nin 1957 Deklarasyonuna şerhi; "Ayrılıkların Kökeni ve Gelişmesi" başlıklı yorumdan.)

B) Ekim Devrimi bir kez daha şu gerçeği gösterdi: Emperyalist savaştan, ve onu kaçınılmaz bir şekilde yaratan emperyalist barıştan, bu cehennemden bolşevik mücadele olmaksızın, bolşevik devrim olmaksızın kurtulunamaz!

Ekim Devrimi parlak bir şekilde, emperyalizmin aynı zamanda emperyalist savaşlar demek olduğu; emperyalist savaşların emperyalizm varolduğu sürece kaçınılmaz olduğu; emperyalist savaşı gerçekten engellemenin yolunun devrim olduğu, emperyalist savaştan çıkmanın da yolunun devrim olduğu öğretilerini doğruladı.

Stalin, proletarya devriminin Leninist teorisinin yola çıktığı üç temel tez'den biri olarak şunu ortaya koyar:

> "Nüfuz alanları'na ve sömürgelere tekelci sermayenin sahip olması dünya topraklarını gaspetmiş olan ülkelerle bu topraklardan 'pay' isteyen ülkeler arasında dünyanın yeniden paylaşılması için kudurmuşça mücadeleye varan ayrı ayrı kapitalist ülkelerin eşit olmayan gelişmesi; bozulan 'denge'yi yeniden kurmanın biricik aracı olan emperyalist savaşlar — bütün bunlar, emperyalizmi zayıf düşüren ve iki cephenin, devrimci proletarya cephesinin ve sömürgelerin kurtuluş cephesini, emperyalizme karşı birleşmesini kolaylaştıran üçüncü cephede mücadelenin, kapitalist devletler arasında mücadelenin şiddetlenmesine neden olur." (Stalin, "Leninizmin İlkeleri", Leninizmin Sorunları'nda, s. 28, Sol Yayınları)

Lenin'in "Emperyalizm" adlı eserinde genişçe gerekçelendirerek ortaya koyduğu bu görüşler, bütün emperyalizm tarihi boyunca doğrulanmıştır.

Savaş/barış konusunda, Marksist görüşlerin emperyalizm çağına uygulanması olan Leninist görüş, Birinci Dünya Savaşının öngününde emperyalist savaş tehlikesi karşısında,

bir yandan devrim mücadelesini yükseltme çağrısı yaparken, diğer yandan savaşın çıkması halinde, bu emperyalist savaşta her türlü "anavatan savunması"nı sosyal-şovenizm olarak reddetmiş; savaşı içsavaşa dönüştürme, savaştan devrimle çıkma, kurtulma siyasetini, cephelerde kardeşleşme siyasetini gündeme getirmiştir.

Savaş çıkması halinde, savaşı içsavaşa dönüştürme siyaseti, lafta yalnızca Bolşeviklerin değil, 1912'de bu yönde bir karar alan tüm II. Enternasyonal'in siyaseti idi. Ama savaş çıktığında, tüm II. Enternasyonal partileri, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi/Bolşevik dışında, anavatan savunması siyasetini pratiğe koydular. Kendi ülkelerinde emperyalist burjuvazinin açık ve gizli destekçileri rolünü üstlendiler. Birinci Emperyalist paylaşım savaşı II. Enternasyonal'in çöküşünü damgaladı.

Emperyalist savaş karşısında Bolşevikler en başından itibaren doğru "emperyalist savaşı içsavaşa dönüştürme" siyasetini savundular. Bolşeviklerin siyaseti, savaşın gelişmesi içinde, ezilen-sömürülen yığınların kendi siyasi tecrübeleri ile birleştiğinde, ezilen-sömürülen yığınlar Bolşeviklerin önderliğinde devrim mücadelesine atıldılar.

Ekim Devrimi, Rusya açısından emperyalist savaşın sonu oldu. Proleter devrim, emperyalist savaşa son verdi. Ekim Devriminin proleter iktidarının ilk aldığı kararlardan birinin emperyalist savaşa son vermek olması, Bolşeviklerin izlediği gerçek barış politikasının mantıki ve tabii sonucudur; ve bütün dünyada olduğu gibi Rusya 'da da işçi sınıfının ve ezilen yığınların en acil talebine verilen doğru cevaptır.

Ekim Devriminin emperyalist savaş bağıntısında yaptığını Lenin, Ekim Devriminin dördüncü yıldönümünde yaptığı konuşmada açıklar. Sözkonusu yazıda Lenin'in emperyalist savaş-emperyalist barış; ve emperyalist savaşa karşı tavır bağıntısında söyledikleri gayet açıktır.

Lenin'e göre, a) emperyalist barış ile emperyalist savaş arasındaki ilişki, birincinin ikinciyi kaçınılmaz olarak doğurduğu biçiminde bir ilişkidir, b) bunlardan kurtuluşun yolu bolşevik mücadele, bolşevik devrimdir.

Ekim Devriminden bu bağıntıda öğrenilecek birşey varsa tam da budur.

*

Güya Ekim Devrimine sahip çıkan, onun sürdürücüsü olduklarını iddia eden modern revizyonistler ise, sanki emperyalizmin niteliğinde bir değişme olmuş gibi, Ekim Devriminin bu en önemli derslerinden birini bir kenara koymuş, emperyalist savaşların kaçınılmaz olduğu tezinin geçmişte geçerli olduğunu, İkinci Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan "yeni çağda" geçersiz olduğunu savunmuşlardır.

Kruşçev revizyonisti XX. Parti Kongresine sunduğu Faaliyet Raporunda, Leninizmin "Emperyalizm varolduğu sürece, emperyalist savaşlar varolacaktır. Emperyalist barış kaçınılmaz olarak emperyalist savaşı doğuracaktır" şeklindeki bilimsel-ilkesel öğretisini —bu öğreti pratikte hergün doğrulanmasına rağmen— henüz "sosyalizmin bir dünya sistemi olmadığı" döneme ait, o dönemde geçerliliğe sahip olan; içinde bulunulan çağda savunulduğunda ise "kaderci" bir tez olarak adlandırmıştır. (Bkz. SBKP XX. Parti Kongresine Faaliyet Raporu, "Bugünkü Çağımızda Savaşın Önlenmesi İmkanı Üzerine" bölümü, sf. 156, İnter yay.)

Üstü kapalı olarak emperyalizmin niteliğinin değiştiğini vaaz eden bu revizyonist tez, atom silahının gücü karşısında secdeye yatan ve her türlü savaşa, "savaş kıvılcımına" karşı burjuva pasifist konumunda konaklayan tezlerle birleştirilmiş, ve "Marksizm-Leninizme katkı" olarak sunulmuştur.

Kruşçev revizyonizmi, Lenin'in emperyalist savaşla bir-

likte lanetlediği emperyalist barışı koruma ve savunmayı "en önemli şey" ilan etmiş; varolan emperyalist barışı korumayı gerçek barışçılık gibi göstermiş; gerçek barışa giden yolun devrimden, içsavaştan geçtiği Marksist-Leninist gerçeğini ayaklar altına almıştır.

Bugünün Gorbaçov tipi revizyonistleri, XX. Parti Kongresinin bu rezil revizyonist görüşlerinin sağlam savunucuları ve geliştiricileri olarak ortaya çıkmakta: bugün dünyada "barışın [Siz "emperyalist barışın" okuyun —BN] korunmasından daha önemli birşey yoktur" demektedirler. Onlar için

> "zamanımızın ayırdedici niteliği, insanlığın belki de tarihinde ilk defa canlı varlık soyu olarak yazgısının ve yaşamının gerçekten ortak olduğunu kavramaya başlamış olmasıdır.
>
> ...
>
> Nükleer savaş tehlikesinin gerçekten felaket niteliği kazandığı günümüzde, pasifizmin olumlu içeriği onun başlıca içeriğini oluşturmaya başlamıştır." (Zagladin, "Genel Olarak Savaş, Kómünist Partisinin Emellerine Ters Düşmektedir", "Yeni Çağ", sayı 5/87, s. 26)

Gorbaçov tipi revizyonistler, ağababaları Kruşçev revizyonizminin savaş/barış üzerine tezlerini mantıki sonucuna kadar ilerletmişler, savaşa karşı Marksist-Leninist tavır ile pasifist burjuva tavrı arasındaki nitelik farkını da "günümüz" adına, "insanlığın ortak çıkarları" vb. adına yok edivermişlerdir.

Böyle rezil bir siyaseti, açıktır ki, Lenin'e dayandırmak imkansızdır. Onlar bu yüzden bir yandan Leninist tezlerin "günümüzde" geçersiz olduğunu savunurken, diğer yandan da Lenin'e atıfta bulundukları her noktada onu tahrif etmekte, onu da adeta her türlü savaşa karşıymış gibi göstermeye çalışmaktadırlar.

Revizyonist partilerin ortaklaşa çıkardıkları "Yeni Çağ"da, Ekim Devriminin 70. yıldönümü dolayısıyla yeniden

basılan Lenin'in Ekim Devriminin 4. yıldönümünde yaptığı konuşmadan, tam da emperyalist barış / emperyalist savaş arasındaki ilişkinin ortaya konmuş olduğu, ve ondan tek çıkış yolunun bolşevik devrim olduğu tespitinin yapıldığı bölümün çıkarılmış olması, hem de hiçbir işaret konmadan çıkarılmış olması, Lenin'in bunca pervasızca tahrifi olayı, savunulan görüşlerin siyasal anlamı ve sınıfsal içeriği ele alındığında şaşırtıcı değildir.

Bir yanda emperyalist savaş bağıntısında "Ya devrim savaşı engeller, ya da savaş devrime yolaçar" diyen, emperyalist savaşı içsavaşa dönüştürme çağrısı yapan Leninizm vardır; diğer yanda emperyalist barışın korunmasını "en önemli şey" gören, "insanlık soyu yokolur" öcüsü ile her türlü savaşa karşı çıkan (emperyalist çıkarları gerektirdiğinde savaş tehditleri savurmak, ve yer yer savaşlar çıkarmak, her savaşta açık-gizli taraf olmak, silah ticareti ile milyarlar vurmak, dişine tırnağına kadar silahlanmak vb. bununla çelişmez. Emperyalist barış, emperyalist savaşları da içeren bir barıştır), burjuva pasifizmini savunan revizyonizm...

Bunların ikisini birleştirme ancak yalanla, tahrifatla mümkündür. Revizyonistlerin de yapmaya çalıştığı budur!

Bugün, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümünde, bütün dünyada savaş/barış konusunda burjuva pasifisti görüşlerin hem emperyalist, hem sosyal-emperyalist burjuvazi tarafından körüklendiği; özellikle emperyalist metropollerde gerçekten barış isteyen milyonlarca insanın iyiniyetle emperyalist burjuvazinin "barış hareketi"nin kuyruğuna takıldığı bir ortamda, emperyalist savaşa karşı Ekim Devrimi'nin gösterdiği Leninist yolun savunulması olağanüstü önemdedir.

Bu noktada Ekim Devrimi'ne ihanetleri çok açık ortada olan modern revziyonistlerin, ve onların kuyruğunda hareket edenlerin Ekim Devrimi'ni savunma lafları boştur.

C) Ekim Devrimi, Leninist kesintisiz devrim teorisinin, ve emperyalist zincirin en zayıf halkasından devrimle parçalanması sonucu sosyalizmin önce bir ülkede zafere ulaşacağı tezinin ispatı oldu!

Leninist proleter devrim teorisi, II. Enternasyonalde hakim olan birtakım dogmaları reddediyordu.

Bu dogmalardan biri, *burjuva demokratik devriminin* burjuvazinin işi olduğu; onun önderliğinde olması gerektiği, ve onun oldukça uzun sürecek iktidarına yol açması gerektiği; bu devrimde proletaryanın rolünün en iyi halde "en aşırı muhalefet partisi olma" ve burjuvaziyi destekleme ile sınırlı olması gerektiği gibi görüşlerdi.

Lenin, 1905 Devrimi öngününde yazdığı "İki Taktik" adlı eserinde bu dogmalara karşı, proletaryanın burjuva-demokratik devrimde rolünün burjuvaziye yardımcılıkla sınırlandırılmasına karşı kararlı bir mücadele yürüttü. *Rusya'da* varolan şartlarda, burjuva-demokratik devrime proletaryanın önderlik etmesi gerektiğini; onun köylülüğü müttefik olarak kazanarak İşçilerin Köylülerin Devrimci-Demokratik Diktatörlüğünü kurması gerektiğini; sosyalizme giden yolu açmak için en kısa, en kestirme yolun bu olduğunu ortaya koydu.

O şöyle diyordu:

> "Proletarya, kuvvet yoluyla otokrasiyi ezmek ve burjuvazinin tutarsızlığını etkisiz hale getirmek için köylü yığınlarıyla ittifak kurarak demokratik devrimi sonuna kadar götürmelidir. Proletarya, kuvvet yoluyla burjuvazinin direncini kırabilmek için, köylülüğün ve küçük-burjuvazinin kararsızlığını etkisiz hale getirmek için, halkın yarı-proleter ögeleriyle ittifak kurarak sosyalist devrimi başarmalıdır." ('İki Taktik'ten aktaran Stalin, "Leninizmin Sorunları", s. 32)

Aynı dönemde yazdığı birbaşka yazıda Lenin şöyle diyordu:

"Demokratik devrimden, güçlerimiz ölçüsünde, bilinçli ve örgütlü proletaryanın güçleri ölçüsünde, sosyalist devrime geçmeye hemen başlayacağız. Biz sürekli devrimden yanayız. Yarı yolda durmayacağız...

Serüvenciliğe kapılmadan, bilimsel bilincimize ihanet etmeden, ucuz şöhret peşinde koşmadan, ancak bir tek şey söyleyebiliriz ve söylüyoruz: yeni ve daha üstün bir ödeve, sosyalist devrime, mümkün olduğu kadar çabuk geçişi, bize, proletarya partisine, daha kolaylaştırmak için bütün köylülüğe, demokratik devrimi tamamlamasında var gücümüzle yardım edeceğiz." ("Sosyal-Demokrasinin Köylü Hareketi Karşısındaki Durumu"ndan aktaran Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 140-141)

1915'te yazdığı "Devrimin İki Çizgisi" makalesinde Lenin aynı konuda şunları söylemektedir:

"Proletarya, iktidarın ele geçirilmesi için, Cumhuriyet için, topraklara elkoymak için... burjuva Rusya'yı, askeri-feodal "emperyalizmin" (=çarlığın) boyunduruğundan kurtarma işine 'proleter olmayan halk kitlelerinin' katılmasını sağlamak için mücadele ediyor ve mücadeleye yiğitçe devam edecektir. Ve proletarya, burjuva Rusya'yı çarlığın boyunduruğundan, büyük toprak sahiplerinin toprak üzerindeki egemenliğinden kurtarma işinden, tarım işçilerine karşı mücadelelerinde zengin köylülere yardım etmek için değil, Avrupa proletaryası ile ittifak halinde sosyalist devrimi tamamlamak için doğrudan doğruya yararlanacaktır." (Lenin'den aktaran Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 33)

Ekim Devrimi sonrasında, Ekim Devrimi'nin tecrübelerini de değerlendirdiği "Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky" yapıtında ise Lenin gelişmeleri şöyle değerlendirmekatedir:

"Her şey söylediğimiz gibi oldu. Devrimin izlediği yol, çıkardığımız sonuçların doğruluğunu saptadı. İlkönce 'bütün' köylü-

lük ile birlikte monarşiye karşı, büyük toprak sahiplerine karşı, ortaçağ düzenine karşı (ve devrim bu aşamada burjuva devrimi, burjuva demokratik devrimi olarak kalıyor); sonra da yoksul köylülük ile birlikte, yarı-proletarya ile birlikte, bütün sömürülenlerle birlikte, zengin köylüler, kulaklar, spekülatörler dahil, kapitalizme karşı — ve devrim artık sosyalist devrim olmuştur. İki devrim arasında yapay olarak bir Çin Seddi kurmak, ikisini, proletaryanın hazırlık derecesiyle, yoksul köylülerle birliği derecesiyle değil de, herhangi bir başka şeyle birbirinden ayırmak, Marksizmin tahrifini son haddine vardırmaktır, Marksizmi bayağılaştırmaktır, Marksizmin yerine liberalizmin konmasıdır." (Lenin'den aktaran Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 34) ("Dönek Kautsky", s. 103)

Ekim Devrimi'nin 4. yıldönümü ile ilgili makalesinde ise aynı konuda Lenin şöyle diyordu:

"Geçerken değinelim ki, 'İkibuçukuncu' Marksizmin tüm Kautsky, Hilferding, Martov, Çernov, Hillquit, Longuet, MacDonald, Turati ve başka kahramanları, burjuva-demokratik ve proleter-sosyalist devrim arasındaki böylesi karşılıklı ilişkiyi anlamak istemiyorlar. Birincisi ikincisine doğru büyür. İkincisi geçerken birincinin sorunlarını çözer. İkincisi birincinin eserini pekiştirir. İkincinin birinciyi ne ölçüde aşacağına mücadele ve ancak mücadele karar verir." (adı geçen makale, bkz. bu kitapta sf. 97)

Ekim Devrimi, emperyalizm çağında burjuva-demokratik devrime proletaryanın önderlik etmesi; demokratik devrim siyasi alanda bir kez gerçekleştikten sonra, onunla sosyalist devrimi "proletaryanın hazırlık, ve yoksul köylülükle birliği derecesi" dışında hiçbir şeyle ayırmamak biçiminde ifade ettiği kesintisiz devrim teorisinin pratikte ispatı oldu.

Ve henüz burjuva-demokratik devrimin bütün görevleri çözülmeden, proletaryanın bilinç ve örgütlenme seviyesi, ve yoksul köylülükle birlik seviyesi buna uygun hale geldiğinde

gerçekleştirilen Ekim Devrimi, demokratik devrimin bir dizi görevini de geçerken çözdü. Hem de hiçbir burjuva-demokratik devriminde görülmez bir köktencilikle. Lenin, Ekim Devriminin bu alanda somut olarak yaptıklarını şöyle ortaya koyuyor:

"Biz başka hiç kimsenin yapmadığı şekilde, burjuva-demokratik devrimi *sonuna dek* götürdük. Biz tamamiyle bilinçli, emin ve sapmadan; ileriye, sosyalist devrime, onun bir Çin Seddiyle burjuva-demokratik devrimden ayrılmadığının bilinciyle, (sonunda) ne kadar ilerleyebileceğimize, önümüzdeki yüce görevin hangi bölümünü yapabileceğimize, zaferlerimizin hangi bölümünü kalıcı olarak garantileyebileceğimize *ancak mücadelenin* karar vereceği bilinciyle yürüyoruz.Bunu zaman gösterecek. Ama daha şimdiden de toplumun sosyalist dönüşümünde —mahvolmuş, acı çeken, geri bir ülke için— muazzam çok şeyin yapılmış olduğunu görüyoruz.

Ama devrimimizin burjuva-demokratik içeriği üzerine düşüncelerimizi sonuna kadar sürdürelim. Marksistler için bunun ne anlama geldiği açık olmalıdır. Açıklama için canlı örnekler alalım:

Devrimin burjuva-demokratik içeriği, yani ülkenin toplumsal ilişkilerinin (durumların, kurumların) ortaçağa ait şeylerden, serflikten, feodalizmden temizlenmesi.

1917 yılında Rusya'da serfliğin esas tezahür biçimleri, artıkları, kalıntıları hangileriydi? Monarşi, kast sistemi, toprak sahipliği ve toprak kullanımı, kadının durumu, din, milliyetlerin baskı altında tutulması. Bu "Augias ahırları"ndan herhangi birini alalım, bizim bunları bütünüyle temizlediğimiz görülür. 25 Ekim (7 Kasım) 1917'den başlayıp, Kurucuların [Kurucu Meclis'in —ÇN] dağıtılmasına (5 Ocak 1918) kadarki yalnızca on hafta içinde biz bu alanda, burjuva-demokratlarının (Menşevikler ve Sosyal-Devrimciler) sekiz aylık iktidarında yaptıklarından bin kat daha fazla yaptık.

Bu korkaklar, gevezeler, kendini beğenmiş narsistler ve Hamletler kağıttan kılıçlarla el-kol salladılar — ve monarşiyi bile yoketmediler! Biz tüm monarşist pisliği, daha bir eşi görülmemiş şekilde süpürüp attık. Yüzyıllardan kalma kast yapısını taş üstünde taş, tuğla üstünde tuğla kalmamacasına yıktık (İngiltere, Fransa ve Almanya gibi en ileri ülkeler hala bugüne kadar bu kast sisteminin izlerinden özgür değillerdir!). Kast sisteminin en derin köklerini, yani toprak sahipliğinde feodalizmin ve serfliğin kalıntılarını kökünden söktük. Büyük Ekim Devriminin tarımdaki dönüşümlerinden 'en sonunda' ne olacağı 'üzerine münakaşa edilebilir' (böylesi münakaşalarla meşgul olacak yurtdışında yeteri kadar yazarçizer, Kadet, Menşevik ve Sosyal-Devrimci vardır). Şimdi bu münakaşalarla zaman kaybetmeye hiç isteğimiz yok, çünkü biz bu münakaşayı ve buna bağımlı bir koca yığın münakaşa sorununu mücadeleyle karara bağlıyoruz. Ama münakaşa götürmez olgu, küçük-burjuva demokratlarının sekiz ay boyunca mülk sahipleriyle, serflik geleneklerinin koruyucularıyla 'anlaştıkları', bizim ise birkaç hafta içinde hem bu mülk sahiplerini ve hemde onların tüm geleneklerini Rus toprağının üstünden tamamiyle süpürüp attığımızdır.

Dini, ya da kadınların haktan yoksunluğunu, ya da Rus-olmayan milliyetlerin baskı altında tutulmasını ve hak eşitsizliğini alalım. Tüm bunlar burjuva-demokratik devrimin sorunlarıdır. Küçük-burjuva demokrasisinin filistenleri [darkafalıları —YN] sekiz ay boyunca bunu üzerine gevezelik ettiler; dünyanın en ileri ülkeleri arasında *bu* sorunların *burjuva-demokratik* yönde tamamiyle çözdüğü tek ülke yoktur. Bizde bunlar Ekim Devriminin yasamasıyla tamamen çözülmüştür. Dine karşı gerçekten mücadele ettik ve ediyoruz. Tüm Rus-olmayan milleyetlere kendi öz cumhuriyetlerini ya da özerk bölgelerini verdik. Rusya'da kadının haklardan yoksun olması ya da tam hak eşitliğinin olmaması gibi serfliğin ve ortaçağın;

bencil burjuvazi ve aptal, korkutulmuş küçük-burjuvazi tarafından istisnasız dünyanın bütün ülkelerinde yeniden temcit pilavı gibi öne sürülen bu şok edici kalıntısı gibi böylesi bir rezalet, kepazelik ve aşağılık şey yoktur.

Tüm bunlar burjuva-demokratik devrimin içeriğidir. Bir buçuk ve iki buçuk yüzyıl önce bu devrimin (eğer bu genel tipin her ulusal türünden söz edeceksek, bu devrimlerin) ileri önderleri halklara, ortaçağın ayrıcalıklarından, kadının hak eşitsizliğinden, şu veya bu dinin (ya da 'din fikrinin', bir bütün olarak 'dinsellik'in) ayrıcalığından, milliyetlerin eşit haklara sahip olmamasından insanlığı kurtaracaklarına söz vermişlerdi. Bu sözü verdiler, ama bu sözü tutmadılar. Tutamazlardı da, çünkü —'kutsal özel mülkiyet'e 'saygı' buna engel oluyordu. Bizim proleter devrimimizde bu üç defa lanet olası ortaçağa ve bu 'kutsal özel mülkiyet'e bu lanet olası 'saygı' yoktu." (Lenin, "Ekim Devriminin Dördüncü Yıldönümü", bkz. bu kitapta sf. 97)

Ekim Devrimi hem sosyalist devrime geçmek için demokratik devrimin her alandaki görevlerin çözülmüş olmasını beklemeyi, bu görevleri de burjuvazinin çözmesini salık veren II. ve II 1/2. Enternasyonal oportünistlerinin görüşlerini; hem de Marksist "sürekli devrim" düşüncesini köylülüğün demokratik devrimde devrimci potansiyelini küçümseyen, proletaryanın da köylülüğü kendi önderliğinde birleştirebilme yeteneğine inanmayan Troçki'nin görüşlerini pratikte reddetti!

Ekim Devrimi'nin zaferi ile doğruluğu pratikte ispatlanan Leninist kesintisiz devrim teorisi, hem demokratik devrimin gündemde olduğu bir ülkede o devrim aşamasının iradi olarak atlanma hayallerini; hem de demokratik devrimin siyasi görevi esas olarak çözüldükten sonra, onun ile sosyalist devrim arasına Çin Seddi sokma düşüncesini reddeden bir teoridir.

Bugün Ekim Devriminin 70. yıldönümünde Leninist ke-

sintisiz devrim teorisinin doğru kavranıp savunulması, güncel ideolojik mücedelede çok önemlidir.

Emperyalizm çağında bir bütün olarak burjuvazinin devrimci barutunu yitirdiği; ve burjuvazinin önderliğinde bir demokratik devrimin son sınırlarına kadar gidemeyeceği; emperyalizme teslim olmak zorunda kalacağının iyice bilinçlere çıkarılması; anti-emperyalist/anti-feodal demokratik devrimde de *eğer* amaç sosyalizme en kısa yoldan varmak ise, *işçi sınıfı önderliğinin mutlak zorunluluğu; ve işçi-köylü ittifakının bu devrimde temel ittifak olduğu tezlerinin iyice bilinçlere kazınılması*, özellikle anti-emperyalist/anti-feodal demokratik devrim aşamasını yaşamak durumunda ve zorunda olan ülkelerde olağanüstü önemdedir.

Bunların kavranmaması, siyasi sonuçları açısından doğrudan veya tersten burjuva kuyrukçuluğunu beraberinde getirir.

Özellikle "Mao Zedung Düşüncesi" akımının bir bölümü tarafından, milli burjuvazi ile ittifakın "olmaz ise olmaz" stratejik şart olarak getirilmesi; gerçekte köylülüğün devrimci potansiyelinin küçümsenmesi, milli burjuvazi denen burjuva kesiminin ise gücünün abartılmasının sonucudur. Bu doğrudan burjuva kuyrukçuluğuna götüren bir yaklaşımdır.

Köylülüğün demokratik devrimde devrimci potansiyelini küçümseyen ve onu proletaryanın demokratik devrimde temel müttefiki olarak görmeyen; demokratik devrimin gündemde olduğu bir ülkede işçilerin-köylülerin devrimci-demokratik diktatörlüğü fikrine karşı çıkan; işçi sınıfının görevinin 'sosyalist devrim' yapmak olduğu tezi ile, onun demokratik devrimde önderliği düşüncesini pratikte sol laflar altında reddeden, sonuçta *burjuvazinin* köylülüğü kazanmasına yardımcı olan Troçkist 'sürekli devrim' teorisi de tersten burjuva kuyrukçuluğuna götüren bir yaklaşımın ürünüdür.

Bu bağıntıda üzerinde durulması gereken bir başka so-

run da, işçilerin-köylülerin devrimci-demokratik diktatörlüğünün özünün ne olduğu sorunudur. Bu sorunda yine "Mao Zedung Düşüncesi" akımından gelen, "işçi-köylü diktatörlüğü" ya da "demokratik halk diktatörlüğü"nün özü itibarı ile proletarya diktatörlüğü olduğu tezi bütünüyle yanlış bir tezdir. Proletarya diktatörlüğünün tek belirleyici özelliği proletaryanın önderliği değildir. Köylülüğün bütün katmanlarının içinde yeraldığı bir diktatörlük, özü itibarıyla da proletarya diktatörlüğü olamaz. O, adı üzerinde, "işçilerin-köylülerin diktatörlüğü"dür. Bu yüzden, sosyalizm için bu diktatörlüğün proletarya diktatörlüğüne dönüştürülmesi şarttır.

Leninizmin yıktığı dogmalardan biri de, yine II. Enternasyonal'de hakim olan, devrimin "sanayiin en gelişmiş olduğu yerde, proletaryanın çoğunluğu oluşturduğu, daha yüksek kültür, daha çok demokrasi olan" en ileri kapitalist ülkelerde hemen hemen eşzamanlı zafer kazanacağı, bir ülkede sosyalist devrimin zaferinin imkansız olduğu dogmasıdır.

Leninizm, kapitalizmin rekabetci gelişme döneminin tersine, tekelci kapitalizm-emperyalizm döneminde tek tek ülkeler ve ulusal ekonomilerin kendi kendilerine yeter birimler olmaktan çıkmalarını; emperyalist dünya zincirinin halkaları haline geldiklerini; ve bütün emperyalist sistemin devrim için olgunlaştığını; emperyalizm çağında bir bütün olarak devrim için olgunlaşan bu sistemin en zayıf halkasından kopacağını; ille de en ileri, en gelişmiş ülkelerden biri olmasının şart olmadığını ortaya koymuştur.

Ekim Devriminde emperyalist sistem içinde oldukça geri ülkelerden biri olan Çarlık Rusya'sında proletaryanın iktidara gelmesi, bu teorinin parlak bir kanıtı olmuştur.

Bu noktada Stalin şunları söylemektedir:

"1917'de dünya emperyalist cephesi zinciri, Rusya'da, öbür ülkelerinkinden daha zayıftı. Ve bu noktada kırılarak proletarya devrimine yolaçtı. Niçin? Çünkü Rusya'da halk devriminin

en büyüğü gelişmekteydi ve bu devrimin başında, büyük toprak sahipleri tarafından ezilen ve sömürülen milyonlarca köylü gibi önemli bir müttefiki olan devrimci bir proletarya yürüyordu. Çünkü orada devrimin düşmanı, bütün manevi otoritesini kaybetmiş ve bütün halkın nefretini haketmiş olan çarlık gibi emperyalizmin iğrenç bir temsilcisi idi. Rusya, zincirin daha zayıf bulunduğu nokta idi, oysa Rusya, kapitalizm bakımından, örneğin Fransa'dan ve Almanya'dan, İngiltere'den ya da Amerika'dan daha az gelişmişti.

Yakın gelecekte zincir nereden kırılacaktır? Gene en zayıf bulunduğu noktadan. Zincirin, örneğin Hindistan'da kırılması olanaksız değildir. Niçin? Çünkü Hindistan'da genç ve ateşli bir devrimci proletarya var, ve bu proletarya, ulusal kurtuluş hareketi gibi itiraz kabul etmeyen bir müttefike sahip. Çünkü bu ülkede, devrime karşı duran düşman, her türlü manevi saygınlıktan yoksun ve Hindistan'ın bütün ezilen ve sömürülen kitlelerinin nefretini haketmiş olan, herkesin tanıdığı yabancı emperyalizmdir.

Zincirin Almanya'da kırılması da pek mümkündür. Niçin? Çünkü örneğin Hindistan'da yürürlükte olan etkenler, Almanya'da etkilerini göstermeye başlamıştır. Ama, Hindistan'ın gelişme düzeyi ile Almanya'nın gelişme düzeyi arasındaki büyük fark, Almanya'da devrimin gidişine ve sonuçlarına damgasını basmaktan geri kalmayacaktır.

İşte bunun için Lenin şöyle der:

'Batı Avrupa kapitalist ülkeleri, sosyalizme doğru gelişmelerini tamamlayacaklardır... Bu, sosyalizmin bu ülkelerde düzenli bir '"olgunlaşması' ile değil, şu devletin bu devlet tarafından sömürülmesi ile, emperyalist savaşta yenilmiş ülkenin sömürülmesi ile olacaktır, o sömürü ki, bütün Doğu'nun sömürüsüne bağlıdır. Öte yandan, bu birinci emperyalist savaşın bir sonucu olarak, Doğu, devrimci harekete kesinlikle girmiş ve dünya devrimci hareketinin girdabı-

na sürüklenmiş tir.'

Kısaca, genel kural olarak, emperyalist cephenin zinciri, halkaların en zayıf olduğu noktada kırılmalıdır; ve bu noktanın ille de kapitalizmin en gelişmiş olduğu, proleterlerin yüzde şu, köylülerin yüzde bu kadar olduğu bir ülke olması şart değildir.

Bundan dolayı, proletarya devrimi sorunu karara bağlanırken, belirli bir ülkenin proletaryasının genel nüfusa oranı hakkında istatistik hesaplara, emperyalizmin ne olduğunu anlamamış olan ve devrimden tıpkı vebadan korkar gibi korkan İkinci Enternasyonal yorumcularının verdikleri özel önem tamamıyla büyütülmüştür." (Stalin, "Leninizmin İlkeleri", Leninizmin Sorunları'nda, s.30-31, Sol Yayınları)

Modern revizyonistler, tam da Kautsky gibi döneklerin içinde, iktisaden geri bıraktırılmış, emperyalizme bağımlı ülkelerde burjuvazi ile işbirliğini, onu desteklemeyi savunurken; bunu kapitalizmin güçsüzlüğü ile açıklamayı çalışıyorlar. Modern-revizyonist sosyal-emperyalist Sovyetler Birliği'nin ve onun denetimindeki tüm doğu bloku ülkelerinin geri ülkelerle ilişkilerinde yolgösterici olan teori, bu ülkelerde kapitalizmin geliştirilmesi — tabii Rus sosyal-emperyalizmine bağımlı bir kapitalizmin geliştirilmesi— teorisidir. Sınıf mücadelesinin, devrim için içsavaşın bu siyasette yeri yoktur. (Ama bir ülkede devrim, içsavaş zaten var ise, orada bunun ele geçirilmesini, yozlaştırılmasını tabii ki dıştalamamaktadır bu siyaset.)

Modern revizyonizmin yarı-sömürge, bağımlı ülkelerde devrimi (bu ülkeler devrim için henüz olgunlaşmadığı vb. gerekçelerle de) tasfiye ve burjuvazi ile işbirliği, onu destek siyasetine karşı, bu ülkelerde devrimi savunan Marksist-Leninist hareket, "Mao Zedung Düşüncesi" adına belli bir dönem, emperyalist zincirin zayıf halkalarının Asya-Afrika-Latin Amerika'daki bağımlı, yarı-sömürge ülkeler olduğu tezleri ile,

bu kez de ekonomik geriliği, siyasi ileriliğin, devrime hazır olmanın bir şartı gören bir sapma içine girmiştir.

Leninizm böyle genellemeler yerine, tüm emperyalist sistemin devrim için olgunlaştığından yola çıkar; ve emperyalizmin en zayıf halkasının hangi ülke olduğunu somut olarak inceler.

D) Ekim Devrimi, proletaryanın tarihsel rolünü eylemiyle kanıtlamasıdır; yığınların siyasi tecrübesinin devrim için mutlak zorunluluğu öğretisinin kanıtıdır

Ekim Devrimi, kapitalizmin ürünü olan, kapitalizmle birlikte ortaya çıkan, fakat aynı zamanda kapitalizmin mezar kazıcısı olan modern toplumun en devrimci sınıfı proletaryanın —Paris Komününden sonra— dünyada ilk kez, diğer ezilen emekçi sınıfları da yanına alarak kendi devletini kurabileceğini, görünüşte ne kadar güçlü olursa olsun burjuvazinin - emperyalizmin iktidarını parçalayabileceğini gösterdi. Ekim Devrimi ile Rusya'da proletarya yalnızca kendisini sınıf olarak egemen sınıf haline getirerek kurtarmakla kalmadı, aynı zamanda o tüm ezilen-sömürülen yığınların baskı ve sömürüden kurtulmasının şartlarını, tüm ezilen ulus ve milliyetlerin milli baskıdan kurtuluşunun şartlarını yarattı. Ekim Devrimi, proletaryanın tarihsel misyonunu eylemi ile kanıtlamasıdır.

Ekim Devrimi pratikte gösterdi ki, kapitalist toplumda yalnızca proletarya, burjuvaziyi iktidardan uzaklaştırma, kendi devleti aracılığıyla sınıfları ortadan kaldırarak tüm ezilenlerin kurtuluşuna önderlik etme yeteneğine sahiptir.

1880-1890'ların Rusya'sında, Narodnikler Rusya'da kapitalizmin geleceği olmadığını, gelişemeyeceğini, işçi sınıfının nüfus içinde çok küçük bir azınlık olduğunu, devrimde köylülüğe dayanılmasını vaaz ediyorlardı.

Rusya'da Marksistler ilk büyük ideolojik mücadeleyi köylü devrimcisi Narodniklerin, gelişmekte olanı görmeyen, işçi sınıfının tarihi misyonunu kavramayan anti-Marksist görüşlerine karşı yürüttüler. Onlar proletaryanın modern toplumun en devrimci sınıfı olduğunu; Rusya'da kapitalizmin geliştiğinin, kapitalizme karşı sosyalizm mücadelesinde de, Çarlığa karşı demokrasi mücadelesinde de, gelişmekte olan, geleceğin yaratıcısı olan bu sınıfa dayanmak gerektiğini ortaya koydular.

Köylü devrimcisi Narodniklere ideolojik alandaki ölümcül darbeyi, Lenin "'Halkın Dostları' Kimlerdir/Sosyal-Demokratlara Karşı Nasıl Savaşırlar?" adlı eserinde vurdu.

Lenin gerek bu eserinde, gerekse bir dizi makalesinde, henüz işin başında olan sosyal-demokratların çalışmalarında bütün güçlerini işçi sınıfı içinde yoğunlaştırmak zorunda olduklarını ortaya koydu.

Lenin şöyle diyordu:

> "Sosyal-Demokratların bütün dikkatlerini bu sınıfa vermeleri, bütün umutlarını bu sınıfa bağlamaları, programlarını onun sınıf bilincini geliştirmeye indirgemeleri, ve bütün faaliyetlerini onun mevcut rejime karşı doğrudan bir siyasal savaşım vermek üzere harekete geçmesine yardım etmeye, ve tüm Rus proletaryasını bu savaşıma çekmeye yöneltmeleri çok doğaldır." (Lenin, "Halkın Dostları", s.75)

Başta Lenin olmak üzere Bolşevikler, proletaryanın devrimde ideolojik-politik-örgütsel hegemonyasını kurabilmek için yoğun bir mücadele yürüttüler. Ancak bu anlayışlara dayalı tutarlı bir mücadele sonucudur ki, onlar işçi sınıfının sınıf olarak Bolşevik Parti önderliğinde hareket edebilmesini, diğer ezilen sınıf ve tabakaların da işçi sınıfı önderliğinde hareket edebilmesini sağladılar; Ekim Devrimini başarıya ulaştırdılar.

Bu bağıntıda, Marksizm-Leninizm adına konuşan çeşitli oportünist örgütler önemli hatalar yapmıştır.

Mahir Çayan'ın teorisyenliğini yaptığı ortayolcu akımlar, teorik olarak devrimde işçi sınıfının önderliğini ideolojik önderlik olarak görmüş, pratikte de bu ideolojik önderliği de genelde aydınlardan oluşan foko'lara yüklemiş, işçi sınıfı içinde çalışmaya hemen hemen hiç önem vermemiştir.

TKP/ML ise, İbrahim Kaypakkaya'nın şahsında, teoride işçi sınıfının önderliğinin ideolojik önderliğe indirgenmesine karşı doğru bir polemik yürütürken; "Mao Zedung Düşüncesi"ne bağlı olarak savunduğu bazı görüşler ve pratikte geliştirdiği-savunduğu parti inşası çizgisi ile, sonuçta işçi sınıfının önderliğini ideolojik önderliğe indirgeme anlamına gelen bir konumda durmuştur.

Özelllikle 12 Eylül yenilgisi sonrasında, Marksist-Leninistler yanında, bir dizi küçük-burjuva örgüt, yenilginin sebeplerini araştırma-tartışma süreci içinde, "işçi sınıfı içinde çalışmanın önemi"ni keşfetmişlerdir. Bu keşif birçoğunda — mesela somut olarak Sosyalist İşçi vb. lerinde— bu kez de işçi kuyrukçusu siyasetlere yolaçmıştır.

Rusya Bolşevikleri, işçi sınıfı içinde çalışmaya "bütün dikkatlerini" verirken, bunu işçi sınıfının bilinç ve örgütlenme düzeyini yükseltmek için ve yükseltecek biçimde yapıyorlardı. Varolan hareketin olduğu seviyede onun kuyruğuna takılmıyorlardı. Böyle bir siyaseti ekonomizm olarak reddediyorlardı. Bir!

Bolşevikler, işçi sınıfı içindeki çalışmaya "bütün dikkatlerini" verirken, onlar bu çalışmayı, işçi-köylü temel ittifakını yaratmak için ilk atılması gereken zorunlu adım olarak görüyorlardı. Ve işçi-köylü temel ittifakını yaratmadan devrim olamayacağını bilinçte tutuyor, ona göre davranıyorlardı. İki!

Bugün moda olan "işçicilik" akımı, işçi sınıfı içinde çalışmayı işçi sınıfı hareketinin andaki seviyesinde onunla birleşme, onun kuyruğuna takılma olarak kavrıyor; köylülüğün devrimci potansiyelini ise —geçmişin yanlışlarına da tepki olarak— aşırı küçümseyerek, köylülüğü bir bütün olarak ner-

deyse gerici bir yığın olarak görüyor.

Bugün geçmişin birtakım küçük-burjuva devrimcisi örgütlerinin, ve onlardan kopan birtakım "yeni" örgütlenmelerin işçi sınıfı içinde çalışmasının içerik ve yöntemleri, esasta böyle bir çalışmayı yıllardan beri işçi sınıfı içinde yürüten modern revizyonistlerin kuyrukçu, işçici içerik ve yöntemleri ile büyük benzerlik içindedir.

*

Ekim Devrimi güncel ideolojik mücadele açısından bir başka derse de sahiptir.

Lenin Rusya'daki devrimin "uluslararası nitelikte kapsama sahip" bazı temel özelliklerini ortaya koyduğu "'Sol' Radikalizm/Komünizmin Bir Çocukluk Hastalığı" adlı yapıtında, "Bazı Sonuçlar" bölümünde, diğer şeylerin yanında şu tespitleri yapmaktadır:

> "Proletaryanın öncüsü, ideolojik bakımdan kazanılmıştır. Esas olan budur. Bu olmasaydı, başarıya doğru birinci adımı atmak bile olanaksızlaşırdı. Ama oradan zafere varmaya çok uzun bir yol var. Öncü ile hasmı yenmek mümkün değildir. Bütün sınıf, büyük yığınlar, öncüyü doğrudan doğruya destekleme durumuna gelmedikçe ya da öncüye karşı hayırhah bir tarafsızlık tutumunu benimseyerek karşı tarafı desteklemeleri ihtimali kesin olarak ortadan kalkmadıkça, öncüyü kesin savaşa sürmek sadece bir ahmaklık olmakla kalmaz, bir cinayet olur. Oysa bütün sınıfın, sermayenin ezdiği geniş emekçi yığınların, gerçekten böyle bir tutumu benimseyebilmeleri için sadece propaganda, sadece ajitasyon yetmez. Bunun için bu yığınların kendi öz siyasi tecrübeleri gereklidir. Bütün büyük devrimlerin temel yasası böyledir, o yasa ki, şimdi sadece Rusya tarafından değil, Almanya tarafından da kuvvetle ve büyük bir açıklıkla doğrulanmaktadır. Sadece Rusya'nın cahil ve çoğu okuryazar olmayan yığınlarının değil, içlerinde alfabesiz bir tek [kişi] bulunmayan Almanya'nın eğitilmiş yığınlarının da, İkinci Enternasyonal saraylıları hükümetinin bütün güçsüzlüğünü, zavallılığını, burjuvazi önünde uşaklığını, bütün korkaklığını ve ihanetini ve proletarya iktidarına karşılık biricik alternatif olan en aşırı gericilerinin diktatörlüğünün (Rusya'da Kornilov, Almanya'da

Kapp ve benzerleri) kaçınılmaz olduğunu kendi etlerinde duymaları gerekirdi.

Uluslararası işçi hareketinin bilinçli öncüsünün, yani komünist eğilimli partilerin ve grupların, hemen önündeki hedef, (çoğunlukla henüz uyuşuk, bilinçsiz, her günkü hayatlarına dalmış, hareketsiz, uykuda olan) yığınları, bu yeni tutum ve davranışa *getirmektir*, ya da daha doğrusu *sadece* partiyi *değil*, aynı zamanda, bilinçlenmekte olan yığınları da yönetmeyi bilmektir. Birinci tarihi hedefe (proletaryanın bilinçli öncüsünü, sovyetler iktidarından ve işçi sınıfı diktatörlüğünden yana çekmek) ulaşılması, oportünizme ve sosyal-şovenizme karşı tam bir ideolojik ve siyasi zafer sağlanmadan nasıl mümkün değildiyse, ikinci hedefe, yığınları öncünün devrimde zaferini sağlamak için gerekli bu yeni tutum ve davranışa getirmeye, şu anın hedefine, sol doktrinciliği saf dışı etmeden, bunun yanılgılarını tam olarak çürütmeden ve etkisiz hale getirmeden ulaşılamaz.

Proletaryanın öncüsünü komünizme kazanmaka sözkonusu olduğu sürece, (ve bu sözkonusu olduğu ölçüde), propaganda önplanda yeralıyordu; kendi özlerinde taşıdıkları kusurlara rağmen küçük grupların propagandası bile yararlı ve verimli olabiliyordu. Ama yığınların pratik eylemi sözkonusu olduğu zaman —ya da meramımı şöyle anlatmama izin verilirse— son ve kesin mücadeleyi vermek üzere milyonlarca insanın teşkil ettiği orduları yerleştirmek, belirli bir toplumun bütün sınıf güçlerini mevzilendirmek sözkonusu olduğu zaman, yalnız propaganda yöntemleriyle, sadece 'saf' komünizmin gerçeklerinin tekrarlanmasıyla hiçbir şey başarılamaz. Henüz yığınları yönetmemiş olan sınırlı bir grubun üyesi propagandacının yaptığı gibi, burada, yüzlerle sayı sayılmaz, milyonlarla ve onmilyonlarla sayılır. Şimdi, artık, devrimci sınıfın öncüsünü inandırdım mı diye kendine sormakla yetinemezsin; belirli bir toplumun tarihi bakımdan etkin bütün sınıf güçlerinin, istisnasız mutlak olarak bütün sınıf güçlerinin, kesin savaş için koşulların tam elverişli olduğu tarzda mevzilenmiş olup olmadıklarını bilmek gerekir —şöyle ki, 1) kendi olanaklarını aşan bir mücadele yüzünden bize düşman olan bütün sınıf güçlerinin yeteri kadar zor durumda, yeteri kadar birbiriyle dalaşmış ve yeteri kadar zayıflamış durumda olup olmadıkları; 2) ara unsurların, duraksayan, sallanan tutarsız bu unsurların — burjuvaziye karşı olan küçük-burjuvazinin, küçük-burjuva demokrasisinin— halkın önünde yeteri kadar maskeleri düşmeli,

pratikte iflaslarıyla yeteri kadar itibarlarını yitirmelidir; 3) proletaryanın saflarında burjuvaziye karşı en kesin eylemden yana, en yürekli devrimi çıkıştan yana güçlü bir bilinç ortaya çıkmalıdır. İşte ancak o zaman devrim olgunlaşmıştır; işte ancak o zaman yukarda özet olarak işaret ettiğimiz bütün koşulları doğru olarak hesaba kattıksa ve zamanını doğru seçtikse zaferimiz güvenlik altındadır." (Lenin, "'Sol' Komünizm/Bir Çocukluk Hastalığı", s. 102-104, Sol Yayınları)

Burada söylenenlerden parti inşası ilgili olanları şimdilik bir yana bırakıyoruz. Buna ilerki bir noktada döneceğiz.

Söylenenlerde bizi bu bağıntıda öncelikle ilgilendiren, ve ders alınması, her türden revizyonist-oportünist saldırı ve çarpıtmaya karşı savunulması gereken üç nokta vardır:

1) Devrimde zafer kazanmak için öncünün mutlaka ideolojik bakımdan kazanılmış olması önşarttır.

2) Ama yalnızca öncü ile devrimde zafer kazanılamaz. Devrimde zafer kazanmak için "bütün sınıf, büyük yığınlar öncüyü doğrudan destekleme durumuna gelmeli, *ya da* öncüye karşı hayırhah bir tarafsızlık tutumunu benimsemeli, ve karşı tarafı desteklemeleri ihtimali kesin olarak ortadan kalkmalıdır.

3) Yığınların böyle bir tutumu benimsemesi için yalnızca ajitasyon, yalnızca propaganda yetmez, yığınların siyasi tecrübesi gereklidir.

Lenin'in burada ortaya koyduğu, ve Ekim Devriminin ve bütün büyük devrimlerin tecrübeleri ile ispatlanmış bu görüşler; her türlü kuyrukçuluğa, ve her türlü maceracılığa karşı panzehirdir.

Modern revizyonizm, devrime karşı çıkan konumu ile, devrimin yığınların eseri olacağı doğru düşüncesini birçok yönden iğdiş etmiş, tanınmaz hale getirmiştir. Onlar önce yığınların mücadeleleri ile, silahlı eylemleri karşı karşıya koymuşlardır. Ve her türlü silahlı eylemi provokasyon, maceracılık, anarşizm vb. ile suçlamışlardır. Bizzat yığınların eylemlerinin 'yasa'lar çerçevesinden çıkmasını, 'anarşizm', bozgunculuk vb. olarak adlandırmışlardır. DİSK yönetiminin 15-16 Haziran'ı değerlendirmesi, TİP yönetiminin /T'K"P'nin 1960'lı yılların sonundaki geniş öğrenci eylemlerini değerlendirmeleri bunun örnekleridir.

Onlar bunun yanında "parlamenter barışçı geçiş" revizyonist tezine uygun olarak; yığınların eylemini zaten burjuva yasallığı sınırları içine hapsetmişler; yığınların "devrimci" eylemini doğru parti ve adaylara oy vererek, onları çoğunlukla işbaşına getirmek olarak görmüş ve göstermişlerdir. TİP'in ve diğer "legal" sosyalist partilerin programları, propagandaları, eylemleri; T"K"P'nin programı ve propagandasının içeriği, bunun açık örnekleridir. Bugün kurulmaya çalışılan çeşitli "legal sosyalist" partilerin de yığınlara pompaladığı düşünce budur.

1960'lı yılların sonlarında, 1970'li yılların başlarında, önemli ölçüde bu karşı-devrimci revizyonist çizgiye devrimci bir tepki ile, öncelikle gençlik hareketinden çıkan ortayolcu bir dizi akım ise, devrimde yığınların rolünü, iyi silahlanmış ve hazırlanmış bir öncüyü kendiliğinden kalkıp izleyecek bir role indirgeyen şekilde yaklaşmıştır bu soruna. İşçi sınıfının öncülüğünün ideolojik öncülüğe indirgenmesi ile de, öncü zaten kazanılmış varsayılmış; bütün ağırlık, "suni dengeyi bozacak, emperyalizmin ve oligarşinin güçsüzlüğünü gösterecek" silahlı eylemlere verilmiştir.

TKP/ML'in de bu alanda Marksizm-Leninizmden sapması, savunulan "Mao Zedung Düşüncesi"nin ilke kabul edilen birtakım yanlış görüşlerine [yeni çağ, sürekli devrimci durumun varlığı, partinin bütün yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde silahlı mücadele içinde *kırlarda* inşa edileceği, yarı-sömürge yarı-feodal bütün ülkelerde devrimin kırlardan şehirlere gelişme izleyeceği vb.] bağlı olarak, son çözümlemede öncüyü ideolojik olarak kazanmadan, onu kazandı varsayan, ve kitlelerin kendi siyasi tecrübeleribağıntısında da isteği, varsayımı gerçek yerine geçiren bir konumda konaklamıştır.

Ortayolcu oportünist akımların bir bölümü ve bir dizi teşkilattan yenilgi sonrası kopan bazı grupçuklar ise, geçmişte yapılan yanlışlardan kopma adına, bugün "ikameciliğe karşı mücadele" maskesi altında, gerçekte özelde işçi kuyrukçuluğunun, genelde kitle kuyrukçuluğunun teorisini yapıyorlar.

Onların anlayışına göre, aslında Lenin'in henüz İşçi ve Köylü Sovyetlerinin Bütün-Rusya İkinci Konferansı toplanmadan iktidara el koyma çağrısı, "tepeden inmecilik", "ikamecilik"

olarak adlandırılmak zorundadır. Öyle ya, eğer yığınların meşru temsilcisi sözkonusu Sovyetler ise, o zaman "onun yerine" hareket etme hakkını bolşevikler nasıl kendilerinde görmektedir??? Neden iktidara İkinci Bütün-Rusya Sovyetleri Kongresini beklemeden el koymuşlardır? Ekim Devrimi sırası ve sonrasında her türden oportünist bu soruyu Bolşeviklere çokça yöneltmişlerdir. Menşevikler, sağ sosyal-devrimciler Bolşevikleri canilikle, komploculukla vb. suçlamışlardır. Bunları yapanlar, gerçekte işçi sınıfının *öncü örgütü* düşüncesinden hiçbir şey anlamamış olanlardır.

E) Ekim Devrimi, ulusal sorunun çözümünün proleterdünya devriminin bir sorunu haline geldiğini pratikte ispatladı!

Ekim Devriminin en önemli sonuçlarından biri, ezilen ulusların kurtuluşu için emperyalizm öncesi kabul edilen tek yöntem olan burjuva milliyetçiliğine karşı, proleter enternasyonalizmi yöntemini pratikte geçirmesidir.

Ekim Devrimi pratikte ezilen ulusların, halkların özgürlüğe kavuşmasında proleter enternasyonalisti yöntemin tek doğru yöntem olduğunu ispatladı. Değişik uluslarla milliyetlere ait işçilerin, ve köylülerin özgür iradeleri temelinde kardeşçe birliğinin; özgür irade ve enternasyonalizm üzerine kurulu birliğinin mümkün olduğunu; bunun gerçekleşebilmesi için ilk şartın zoraki birliğin devrimle yıkılması olduğunu; çok-uluslu bir devlette merkezi iktidarı ele geçiren proletaryanın, bütün ulusların ayrılma hakkını, ve tüm milleyetlere tam hak eşitliğini pratikte tanıdığını, bu hakkın özgürce kullanılmasının şartlarını yarattığını açıkça gösterdi.

Ekim Devrimi bunu gösterdiği kadar, proleter enternasyonalizmi karşısında burjuva milliyetçiliğinin gericiliğini; ve genç Rusya Sosyalist Federatif Sovyet Cumhuriyetine karşı, karşıdevrimci saldırıların birçok halde "milli ayaklanmalar" maskesi altında geliştiğini, emperyalizmin burjuva milliyetçiliğine, proleter enternasyonalizmine karşı sahip çıktığını gösterdi.

Ekim Devrimi, gerek emperyalizm - ezilen ülkeler bağıntı-

sında ulusal sorunu; gerekse çok-uluslu devletlerde ulusal sorunu proleter dünya devriminin bir sorunu; emperyalizme karşı mücadelenin bir sorunu haline geldiğini pratikte gösterdi.

Stalin bu bağıntıda Ekim Devriminin dünya ölçüsündeki önemi hakkında şunları söylüyor:

"1- Ulusal sorunu, Avrupa'da ulusal baskıya karşı mücadele özel sorunundan, boyunduruk altındaki halklar, sömürgeler ve yarı-sömürgelerin emperyalizmden kurtuluşları genel sorununa dönüştürerek, bu sorunun sınırlarını genişletmiştir.

2- Batının ve Doğunun ezilen halklarını, emperyalizme karşı muzaffer savaşın genel dalgası içine çekerek, bu halkların kurtuluşunu önemli ölçüde kolaylaştırmış ve bu kurtuluş için geniş olanaklar ve gerçek yollar açmıştır.

3- *Sosyalist Batı ve köleleştirilmiş Doğu arasında köprü kurarak* yeni bir devrim cephesi inşa etmiştir. Bu cephe Batının proleterlerinden, Rusya devrimi aracılığıyla, Doğunun boyunduruk altındaki halklarına kadar varan yeni bir cephedir. Dünya emperyalizmine karşı bir cephedir." (Stalin, "Ekim Devrimi ve Ulusal Sorun", Eserler, c. 4, s. 190) (İnter Yay., sf. 158)

Ekim Devrimi şunu açıkça kanıtlamıştır:

"Ulusal sorun ancak proletarya devrimi ile birlikte ve bu devrimin tabanına dayanılarak çözülebilir. Batıda devrimin zaferi yolu [çok-uluslu devletlerde devrimin zaferi yolu da —BN], sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin kurtuluş hareketiyle emperyalizme karşı ittifaktan geçer [ezilen ulusların ve milliyetlerin milli baskıya karşı haklı talep ve mücadelelerini tutarlı bir şekilde desteklemekten, bu mücadeleyi bizzat yürütmekten geçer — BN] Ulusal sorun, proletarya devrimi genel sorununun bir parçasıdır, proletarya diktatörlüğü sorununun bir parçasıdır." (Stalin, "Leninzmin İlkeleri", Leninizmin Sorunları'nda, s. 63)

Stalin, Ekim Devrimi sonrası karşı-devrimci ayaklanmaların "milli mücadele" adı altında ortaya çıkmasının tecrübeleri ışığında şu tespitleri yapmaktadır:

"Ancak şimdi herkes anladı ki ulusal burjuvazi, 'kendi halkının' ulusal baskıdan kurtuluşu için değil, fakat bu halkın sırtından kâr elde etme özgürlüğü için, ayrıcalığını ve sermayesini koruma özgürlüğü için mücadele varmekteydi.

Ancak şimdi herkes anladı ki, emperyalizmle bağlar koparılmaksızın, ezilen milliyetlerin burjuvazisi devrilmeksizin, sözkonusu milliyetlerin çalışan kitleleri iktidarı ele geçirmeksizin,

ezilen milliyetlerin kurtuluşu düşünülemez.

Böylece 'bütün iktidar ulusal burjuvaziye' sloganıyla belirlenen kendi kaderini tayin hakkı ilkesinin eski burjuva yorumu, bizzat devrim seyri tarafından açığa çıkarılarak bir kenara atıldı. 'Bütün iktidar ezilen ulusların çalışan yığınlarına' sloganıyla kendi kaderini tayin hakkı ilkesinin sosyalist kavramı haklılığını ve uygulanma olanaklarını kazanmış oldu.

Böylece eski burjuva ulusal kurtuluş hareketlerine son veren Ekim Devrimi, ezilen ulusların işçi ve köylülerinin her türlü baskıya karşı —ulusal baskı dahil— 'kendi' burjuvazisinin ve yabancı burjuvazilerin iktidarına, genel olarak emperyalizme karşı yeni, sosyalist bir hareket çağını açmış oldu." (Stalin, "Ekim Devrimi ve Ulusal Sorun", Eserler, c. 4, s. 186-187) (İnter yay, sf. 155)

Ekim Devrimi'nin milli sorunun çözümü bağıntısında getirdiği bu yenilikler olağanüstü önemdedir, ve milli soruna yaklaşırken çıkış noktası olarak alınmak zorundadır.

Bu yenilikler en özlü ifadesiyle, burjuva milleyetçiliğinin yerine proleter enternasyonalizminin çözüm alternatifi haline getirilmesidir.

Somut olarak bu, çok-uluslu bir devlette; en başta ezen ulus şovenizmine karşı mücadele etmeyi gerektirir; ezilen ulus ve milliyetlerin milliyetçiliği ile, ezen ulus şovenizmi arasında belirli bir ayrım yapmayı gerektirir; ezilen ulusun hareketindeki demokratik muhtevayı kayıtsız-şartsız desteklemeyi gerektirir; gönüllü bir birlik için, önce ayrılma hakkının kazanılmasının önşart olduğunu kavramayı gerektirir; milliyetçiliğe karşı mücadelede ezen ulus komünistleri ile, ezilen ulus komünistlerinin değişik görevlere sahip olduğunu kavramayı gerektirir. Proleter enternasyonalizmi ilkesinin savunulması, çok-uluslu bir devlette, tüm milleyetlerden işçilerin tüm sınıf örgütlerinde birlikte örgütlenmesini savunmayı gerektirir; parti ve diğer sınıf örgütlenmelerinde, milli-bölgesel özelliklerin dikkate alındığı bir yapılanmayı gerektirir vb.

F) Ekim Devrimi, reform/devrim ilişkisi konusunda Leninist öğretiyi parlak bir biçimde doğruladı!

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağının Marksizmi

olan Leninizm, reform/devrim arasındaki, II. Enternasyonal döneminde çoğunlukla unutulan ve başaşağı çevrilen ilişkiyi yeniden ayakları üzerine dikti.

Bu ilişki konusunda Stalin şunları söylemektedir:

"Reformcu için reform herşeydir; devrimci çalışma ise sadece gelip geçicidir, lafı edilecek bir konudur, gözboyamaya yarar. Onun için reform, reformcu taktikle burjuva iktidarı koşulları içinde, kaçınılmaz olarak bu iktidarın bir aleti, devrimci ögelerin dayanışmasını baltalamaya yarayan bir aleti haline gelir.

Devrimci için ise, tersine, esas olan reform değil, devrimci çalışmadır; onuna için reform, devrimin ikincil ürününden başka birşey değildir. Onun için devrimci taktik ile reform, burjuva iktidarı koşulları içinde doğal olarak bu iktidarı baltalayan bir araç, devrimi pekiştiren bir araç, devrimci çalışmanın daha da gelişmesi için bir dayanak haline gelir.

Devrimci, reformu, legal eylem ile illegal eylemi bağdaştırmaya yarayan bir dayanak ve burjuvaziyi devirme amacıyla kitlelerin devrimci hazırlığını amaç edinen illegal çalışmayı pekiştirmeye yarayan bir barınak olarak kabul eder.

Emperyalizm koşulları içinde reformlardan ve anlaşmalardan devrimci şekilde yararlanmanın özü işte budur." (Stalin, "Leninizmin İlkeleri", Leninizmin Sorunları'nda, s. 83, Sol Yayınları)

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'ne önderlik eden Leninist-Bolşevik Parti, şartların zorladığı birçok uzlaşmaya girmiş, girmek zorunda kalmıştır. Ama girdiği uzlaşmaların hiçbirinde açık devrim propagandasından ve devrim için örgütlenme çalışmasından, bu çalışmayı merkeze koymaktan, bütün çalışmaları buna tabi kılmaktan vazgeçmemiştir.

Bolşevik Partisi, işçi sınıfının yaşama, çalışma, örgütlenme şartlarını iyileştirecek; yığınların çıkarına her türlü reform için mücadele etmiştir, ama her zaman bu mücadeleyi devrim mücadelesine bağlı olarak, gerçek kurtuluşun devrimle olacağı bilincinin kitleler içine taşınmasına ve bu temelde örgütlenme çalışmasının merkeze konmasına bağlı olarak, ve bu çalışmayı ilerletmek esas amacıyla yürütmüştür.

Ekim Devrimi, Bolşeviklerin "reformlardan devrimci bir şekilde yararlanma" taktiğinin tek doğru Marksist taktik olduğunu pratikte ispatlamıştır.

Modern revizyonizm, zora dayalı devrim düşüncesini"

modası geçmiş" ilan edip, İkinci Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan güya "yeni çağ"da sosyalizme geçişin "parlamenter barışçı yolu"nu gündeme getirmesi ile birlikte, reform - devrim arasındaki ilişkinin Leninist yorumunu, bu konuda devrimci taktiği de bir yana atmak zorunda idi. Öyle de yaptı. Modern revizyonistler bugün gerek enternasyonal alanda, gerekse tek tek ülkelerde reformculuğun gerçek savunucuları durumundadır. Sosyal-demokrat partilerle aralarındaki yarış, kimin daha çok reformcu olduğu noktasında bir yarıştır.

Modern revizyonizmin ülkemizdeki tipik temsilcisi karşıdevrimci T"K"P'nin programı bu konuda açık bir örnektir.

T"K"P bugün ülkemizde faşizmi Evren/Özal yönetimi olarak kavramakta; bunlara karşı "geniş demokrasi cephesi"nden söz etmektedir. Bu geniş demokrasi cephesi, Evren/Özal dışındaki tüm güçleri kapsamaktadır. (MHP'nin devamı olan MÇP her ne kadar bu cephenin dışında tutuluyorsa da, yine de bugün saldırı hedefi olarak görülmemektedir. T"K"P-TİP'in Türkiye Birleşik "Komünist" Partisi adı altında firmaları birleştirmesi kararının açıklandığı toplantıda bu "ince" taktik ortaya konmuştur.)

T"K"P, Evren-Özal yerine önce bu "demokrasi cephesi"nin iktidarını —gerçekte komprador patronların, toprak ağalarının, tefecilerin bir başka bölümünün siyasi iktidarını— faşizmin yıkılması, demokrasinin kazanılması olarak, çıkış yolu olarak görüp göstermektedir.

Savunduğu, demokrasi adına, burjuva demokrasisinin bile karikatürüdür.

Dahası, bu karikatürün kazanılma yolu da seçimler/oylar olacaktır!

Sonra proletarya üzerinde, yığınlar üzerinde faşist diktatörlüğün bir meskeli biçimi olacak bu burjuva demokrasisi karikatürü şartları altında T"K"P (şimdi TB"K"P) legalleşecek, güçlenecek, yerleşmiş demokratik kurallar yaratılacak, demokratik gelenekler çerçevesinde çoğunluğu ele geçirip iktidara gelecektir.

Tabii Sovyetler Birliği'nin de "proleter enternasyonalisti" yardımları ile sosyalizm Türkiye'de böyle gerçekleştirilecektir

(!). (Bu arada tabii Afganistan tipi bir "devrim" için şartların oluşması halinde, bu süreç kısaltılabilir. Ama şimdilik bu ufukta görülmemektedir.)

T"K"P bu arada 1986 ulusal konferansı tezleri'nde "Ekonomik ve Sosyal Politika Alternatifi"nde, gerçek kurtuluş alternatifinin sosyalizme ve komünizme giden yolu açmak için proletarya önderliğinde işçilerin-köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü olduğu gerçeğinin yanından bile geçmeyerek, bize reform önermekte; "Ulusal Demokrasi Alternatifi"nde yine devrim düşüncesinin yanına uğramadan, bir dizi reform talebi getirmekte; "Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı — Ulusal Demokrasi ve Ordu"da, Türk ordusunun devrim içinde ve devrimle parçalanması gereken karşı-devrimci bir ordu olduğu gerçeğinin yanından geçmeden, ordu içinde düzenlemelerle ordunun "ıslah" edilmesi için öneriler getirmekte; "Barış, Ulusal Güvenlik ve Ulusal Egemenlik Alternatifi"nde Türkiye"nin gerçek ulusal bağımsızlığının ancak emperyalizme karşı devrimle mümkün olacağı gerçeğinin yanından geçmeyerek, reform talepleri ile "bağımsızlığa" nasıl kavuşulacağı hakkında öneriler sunmaktadır.

Bu programın reformcu özü noktasında, özde SHP-DSP gibi sosyal-demokrasi adına konuşan partilerin programlarından bir farkı yoktur.

T"K"P için devrim, yalnızca arada bir lafı edilen bir gözboyamadan başka birşey değildir. T"K"P'nin programı faşist Türk devletini yıkıp, yerine işçilerin köylülerin devrimci-demokratik diktatörlüğünü kurmak, devrimi durmaksızın sürdürmek, proletarya diktatörlüğünün gerçekleştirmek, sosyalizmi inşa vb. değil; bugünkü devlet aygıtını devrimle parçalamak değil; bu devleti reformlarla ıslah etmektir.

Ama reformcu olan yalnızca T"K"P değildir. Özellikle 12 Eylül yenilgisi sonrası reformculuk —çeşitli biçimleri ile— tüm devrimci hareketi bir kanser gibi sarmıştır.

Reformculuk en tipik ve en yaygın görüntüsünü faşizme karşı mücadele anlayışı ve pratiğinde vermiştir.

Faşizm, 12 Eylül askeri faşist cuntası; faşizme karşı mücadele ise bunun mantıki sonucu olarak, ona karşı mücadele ola-

rak görülüp; bu anlayışa uygun eylembirliği-cephe anlayışları geliştirilip, bunlar hayata da geçirilmiştir.

12 Eylül öncesinde birbirlerine "sosyal-faşist", "Maocu faşist" suçlamalarını getirenlerin (ki birinci suçlama bütünü ile doğru idi), somut olarak TKP/ML'in, TDKP'nin, TKP/ML Hareketi'nin, yurtdışında T"K"P ile kolkola girmeleri, "faşizme karşı omuz omuza" yürümeleri, "mücadele" etmeleri "başarı" (!) olarak değerlendirilebilmiştir.

Dün "Maoculara kan davası" olduğunu açıklayan T"K"P-B gibilerinin, bugün Partizan gibileri ile giderek kalıcı eylembirlikleri oluşturmaya yönelmesi, eylembirliklerinde bunların birbirinin adına konuşabilmesi ilginç ve ibret vericidir. Temeli ortak reformist anlayışlardır; yanlış "uzlaşma" anlayışlarıdır.

Devrimci olduğunu söyleyip, somut siyasi pratikte yalnızca reform talepleri ileri sürmek, ve bunları devrim mücadelesine tabi kılmadan öne sürmek, reformculuğun yalnızca ince bir biçimidir. Başka birşey değil. Bir yandan "devrim" lafları etmek, ama somut siyasi taleplere geldiğinde kendini "acil" taleplerle, "güncel" taleplerle; devrime bağlı kılınmayan reform talepleri ile sınırlamak; ya da bunları siyasetin ekseni haline getirmek, reformculuğun inceltilmiş biçiminden başka birşey değildir. Ve birçok devrimci örgüt açısından 12 Eylül yenilgisi sonrası siyasi pratik budur.

Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümünde, Ekim Devrimi'nin derslerine sahip çıkıldığı iddiası, Türkiye devrimci hareketi açısından çok güncel olan bu noktada denetlenmek; iddia ile, izlenen somut siyaset birbirine vurulmak zorundadır.

Pratikte reformizmi uygulayanın, devrim lafını ve devrimci çalışmayı süs eşyası olarak kullanma durumunda olanların, Ekim Devrimi'nin derslerini savundukları iddiası boştur.

Bu noktada belirleyici olan eylemlerin biçimi de değildir. Silahsız bir eylem devrimci bir içerikle yürütülebileceği gibi; reformcu, ekonomist bir siyaset de silahlı eylemlerle yürütülebilir. Militan can bedeli mücadeleler reform talepleri ile, reformcu bir içerikle de yürütülebilir.

G) Ekim Devrimi'nin zaferinin "olmazsa olmaz" önşartları: İşçi sınıfının önderliği, ve işçi-köylü ittifakı!

Stalin'in önderliğinde kaleme alınan "SBKP/B Tarihi—Kısa Ders"te Ekim Devriminin "nispeten kolay zaferi"nin çeşitli nedenleri sayılırken 2. ve 3. maddelerde şu tespitler yapılmaktadır:

"2) Ekim Devrimi, savaşta çelikleşmiş, kısa bir süre içinde iki devrim yaşamış ve üçüncü devrimin arifesinde barış toprak, özgürlük ve sosyalizm mücadelesinde halka önderliğini kabul ettirmiş bir sınıf tarafından Rusya işçi sınıfı gibi devrimci bir sınıf tarafından yönetiliyordu. Eğer Ekim Devriminin Rusya işçi sınıfı gibi bir önderi, halkın güvenini kazanmış bir önderi olmasaydı, işçiler ve köylüler arasında ittifak kurulamazdı ve böyle bir ittifak olmadan da Ekim Devriminin zafere ulaşması imkansız olurdu.

3) Rusya işçi sınıfının, köylü nüfusunun büyük bir çoğunluğunu kapsayan yoksul köylülük gibi çok güçlü bir müttefiki vardı. Devrimin sekiz aylık tecrübesi —bu tecrübe, tereddütsüz, onyıllar süren "olağan" gelişimin tecrübesiyle karşılaştırılabilir— emekçi köylü kitleleri açısından boşa gitmemişti. Bu dönem boyuca Rusya'nın bütün partilerini pratikte sınamak; ne Anayasacı Demokratların, ne Sosyalist-Devrimcilerin, ne de Menşeviklerin toprak ağalarıyla ciddi bir şekilde bozuşmayacaklarını veya köylülerin menfaatleri için kendilerini feda etmeyeceklerini görmek ve Rusya'da toprak ağaları ile hiçbir bağı olmayan, köylülerin ihtiyaçlarını karşılamak için toprak ağalarını ezmeye hazır olan tek bir partinin —Bolşevik Partisinin— bulunduğu kanısına varmak imkanını elde ettiler. Bu, yoksul köylülerle proletaryanın ittifakı için sağlam bir temel teşkil etti. İşçi sınıfı ile yoksul köylüler arasındaki bu ittifak, uzun zamandan beri bocalayan ve ancak Ekim ayaklanmasının arifesinde devrime yürekten katılıp yoksul köylülerle güçbirliği yapan orta köylülerin tavrını belirledi.

Bu ittifak olmadan Ekim Devrimi'nin zafere ulaşamayacağının söylemeye gerek yoktur" (SBKP/B Tarihi—Kısa Ders, s. 261-262 Aydınlık Yayınları)

İşçi sınıfı önderliğinin —Ekim Devrimi'nde düşünceden fi-

ile çıkmış bu olgunun— gerekçesi, bu sınıfın daha önce de ortaya koyduğumuz konusunda, "tarihi misyon"u yerine getirebilecek biricik sınıf olmasında yatmaktadır.

Ve bu bütün ülkeler için geçerlidir.

İşçi-köylü ittifakı ise, köylülüğün, herşeyden önce de yoksul köylülüğün, ezilen-sömürülen yığınların önemli bir bölümünü oluşturduğu bütün ülkelerde, devrimin zaferinin "olmaz ise olmaz" önşartıdır. Bu ülkemiz açısından devrimin kaderini belirleyecek olan bir derstir.

Şimdilerde bir takım ortayolcu akımlarda, ve bir zamanların Marksist-Leninist olma iddiasında olan örgütlerinin bazı döküntülerinde gelişmekte olan işçicilik eğilimleri, köylülüğün topyekûn gerici bir sınıfı olarak görülme eğilimleri, köylülüğün devrimci potansiyelinin küçümsenmesi eğilimleri gözönüne alındığında, Ekim Devrimi'nden çıkarılan bu dersin de tekrar tekrar vurgulanması güncel bir görev haline gelmektedir.

H) Ekim Devrimi, proletaryanın sınıf olarak devrime önderlik edebilmesinin ancak bolşevik tipte bir parti ile mümkün olduğunu gösterdi!

Stalin, Ekim Devrimi'nin zaferinin nedenlerini sayarken 4. maddede şunları söylemektedir:

> "4) İşçi sınıfı, siyasi savaşlarda çok denenmiş ve sınanmış olan Bolşevik Partisi gibi bir parti tarafından yönetiliyordu. Ancak son taarruzda halkı yönetebilecek kadar cesur ve hedefe giden yolda en ufak bir engele takılmayacak kadar temkinli olan Bolşevik Partisi gibi bir parti, barış için genel demokratik hareket, malikâne topraklarının ele geçirilmesi için yapılan köylü demokratik hareketi, ezilen ulusların milli bağımsızlık ve milli eşitlik hareketi ve burjuvaziyi devirerek proletarya diktatörlüğünün kurmaya yönelen sosyalist proletarya hareketi gibi birbirinden ayrı devrimci hareketleri tek bir ortak devrimci akımda bu denli ustaca kaynaştırabilirdi.
>
> Hiç kuşkusuz, bu birbirinden ayrı devrimci akımların tek bir güçlü devrim selinde kaynaştırılması, Rusya'da kapitalizmin kaderini tayin etti." (SBKP/B Tarihi—Kısa Ders, s. 262)

Rusya'daki Bolşevikler, bütün dünya komünist hareketi

içinde, proleter devrimin öngününün gelip çattığı bir dönemde, II. Enternasyonal'in barışçı bir evrim döneminde inşa edilmiş partilerinin yerine, yeni tipte bir partinin gerekliliğini en iyi kavrayanlar ve buna uygun adımları atanlar oldu.

Lenin "Ne Yapmalı?" adlı eserinde, böyle bir partinin ideolojik temellerini; "Bir Adım İleri, İki Adım Geri" adlı eserinde örgütsel ilkelerini ortaya koydu, gerekçelendirdi.

Böyle bir parti hangi özelliklere sahip olmalı idi?

* Böyle bir parti herşeyden önce, **işçi sınıfının öncü müfrezesi** olmak zorunda idi. Bunun için partinin *devrimci teori ile*, Marksizm (Marksizm-Leninizm) ile silahlanmış olması gerekir. Ancak bu sayede parti, proletaryanın günlük, geçici çıkarlarının üzerine çıkabilir, sınıftan uzakları görebilir; işçi sınıfının en iyi unsurlarını, bu unsurların tecrübesini, fedakarlığını, devrimci ruhunu emebilir. İşçi sınıfının öncü unsurlarını bağrında toplayabilir, giderek bütün bir sınıfa gerçekten önderlik götürebilir.

Ama parti yalnızca *öncü müfreze* değildir. Aynı zamanda **sınıfın** bir müfrezesi, sınıfın bir parçası, kökleri ile ona sıkı sıkıya bağlı bir parçası olmalıdır.

Bu bağıntıda bugün böyle bir partiyi yaratma mücadelesine atılanlar iki sapmaya karşı mücadele etmek zorundadırlar.

Bunlardan biri, işçi sınıfının önderliğini ideolojik önderliğe indirgeyen, işçi sınıfının siyasi öncüsünün, savaş kurmay heyetinin işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olması gerektiğini, bunun için de çalışmanın öncelikle işçi sınıfı içinde olması gerektiğini kavrayamayan bir sapmadır. Geçmişte devrimci, ve Marksizm-Leninizm adına konuşan gruplar arasındaki yaygın olan sapma bu idi.

Diğeri ise, son dönemde gerek ortayolcu akımların bir bölümünde, gerekse Marksizm-Leninizm adına konuşan örgütlerin bazı dökümlerinde; işçi sınıfı içinde çalışmayı, işçi sınıfı ile birliği adeta herşey haline getiren, kuyrukçu-işçici bir sapmadır. Bunlar Marksist bir partinin "sosyalizmle işçi sınıfı hareketinin birliği olduğu" tanımından, işçi sınıfı ile birliğin nerdeyse tek belirleyici özellik olduğunu sonucuna varmakta; sosyalizmi unutmakta; partiyi parti yapanın herşeyden önce Marksist-

Leninist teoriye sahiplik, ve onu işçi sınıfı içine taşıma misyonu olduğunu unutmaktadırlar.

* Böyle bir parti, işçi sınıfınınyalnızca öncü müfrezesi değil, aynı zamanda ö r g ü t l ü müfrezesi olmak zorunda idi.

Partinin sınıfına önderlik edebilmesi için, onun şahsında "fikir gücünün otorite gücüne dönüşmesi" gerekir. Partinin eylemde bir tek insanmış gibi hareket edebilmesi gerekir. Bu ise örgütlülüğü gerektirir. Azınlığını çoğunluğa, alt kademelerin üst kademelere, tüm partinin merkeze uyması örgütlülüğün minimum şartlarındandır. Ama bu olmadan sınıfa önderlik de boş laftır.

Ekim Devrimi eğer zafer kazandı ise, Bolşevik Partinin *örgütlü* bir bütün olması bunda belirleyici rol oynamıştır.

* Parti proletaryanın çeşitli sınıf örgütlerinden biri, ama bütün diğerlerini yönetme-yönlendirme yeteneğine, sahip olan, sınıf örgütünün e n y ü k s e k biçimi olmak zorunda idi.

* Parti, proletarya diktatörlüğünü kurmanın ve proletarya diktatörlüğü bir kez kurulduktan sonra onu pekiştirmenin, genişletmenin, sosyalizmi inşa etmenin, komünizme doğru ilerlemenin aracıdır. Parti, özel bir parti örgütlenmesine ihtiyaç kalmadığı noktaya kadar var olacak; partili olmayan kitlenin seviyesi parti seviyesine yükseldiği ölçüde giderek yok olacaktır.

* Parti, hiziplerin varlığı ile bağdaşmayan bir irade birliği olmak zorunda idi.

* Parti içinde oportünizmin gelişmesine imkan vermemek, opotünizme karşı sürekli ideolojik mücade yürütmek; ve kendini oportünist unsurlardan sürekli arındırarak güçlenen bir organizma olmalı idi.

Bu özelliklere sahip bir parti, yapı olarak da, merkezinde, çekirdeğinde mesleği devrimcilik olanların bulunduğu bir yapıya sahip olmak zorunda idi.

Bu özelliklere sahip bir parti, her türden revizyonist ve oportünistin sürekli saldırı ve eleştirilerinin hedefi olmuştur.

Bunu kimileri açıkça böyle bir parti modeline en baştan karşı çıkarak, Leninist parti modelini en iyi halde Rusya'nın o günkü şartlarına uygun, genel geçerliliği olmayan bir model olarak kabul ederek ("Euro-Komünistler" gibi), kimi bu modelin

en temel bazı noktalarına "bunlar Stalinist çarpıtmadır" diye saldırarak (Troçki ve Troçkistlerin hizip özgürlüğünü savunması gibi), kimi de bütün bu noktaları lafta savunur görünüp, gerçekte içi doldurulmaya geldiğinde bu özellikleri çeşitli noktalarda iğdiş eden bir biçimde yorumlayıp uygulayarak yapmaktadır (şimdiki AEP, onun izleyicileri, "Mao Zedung Düşüncesi" savunucuları vb. gibi).

Bu özelliklere sahip bir parti, 1917 Ekiminde birdenbire ortaya çıkmadı, gökten zembille inmedi.

Bu parti 1880'lerde Rusya'da ortaya çıkan ilk küçük Marksist gruplardan başlayarak, işçilerin ve yoksul köylülerin dünyadaki ilk sosyalist devletini yöneten milyonlarca üyeli büyük Bolşevik Partisi olana dek uzun ve şanlı bir yol katetmiştir.

SBKP/B, devrim-öncesi Rusyası'ndaki işçi sınıfı hareketi temeli üzerinde gelişmiş, işçi sınıfı hareketi ile bağ kurmuş olan Marksist çevre ve gruplardan doğmuş, bu harekete en başından itibaren sosyalist bilinç taşımayı işi olarak kavramış, ona göre örgütlenmiş bir çalışma yürütmüştür.

SBKP/B, işçi sınıfı hareketi içinde küçük-burjuva partilerine karşı ve parti içinde de Menşevik ve diğer oportünist akımlara karşı sürekli bir mücadele içinde gelişmiş, güçlenmiştir.

SBKP/B, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin düşmanlarına karşı devrimci mücadele içinde gelişip güçlenmiştir.

Bu parti, devrim öncesinde iki aşamadan geçerek, inşa edilmiştir. Bu aşamaları birbirinden ayıran en temel özellik birinci aşamanın öncünün kazanılması temel görevine, ikinci aşamanın da milyonlarca kitlenin devrimci mevzilere kazanılması temel görevine sahip olmasıdır.

> "Genel olarak devrimci sosyalizm taraftarı ya da komünist olmak yetmez, her belirli anda bütün zinciri tutmak için kavranması gereken halkayı bütün gücü ile kavramayı ve ikinci halkaya geçişi sağlamca hazırlamayı bilmek gerekir" diyor Lenin.

Bugün kavranacak esas halka parti inşası halkasıdır.

Bugün Bolşevik Partisinin özellikleri, yapısı, inşası konusunda Ekim Devrimi'nin öğrettiklerinden gerçekten öğrenmek; bu ilkesel öğretiler doğrultusunda adımlar atmak; Parti inşasının proletaryanının kurtuluşu davası açısından merkezi görev,

kavranacak esas halka olduğu günümüzde olağanüstü önemdedir.

Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümünde, onun derslerine sahip çıktıklarını söyleyenlerin bu konudaki tavırlarını sorgulamak, onların Ekim Devrimi savunuculuğunun gerçek mi, sahte mi olduğu konusunda bilgi verecektir.

2. BÖLÜM

MERKEZ KOMİTESİ ÜYELERİNE MEKTUP

V. İ. Lenin

Yoldaşlar!

Bu satırları 24'ün akşamı yazıyorum. Durum son derece nazik. Şimdi ayaklanmayı geciktirmenin gerçekten ölüm demek olduğu gün gibi aşikâr.

Bütün gücümü kullanarak yoldaşları, şimdi herşeyin kopma noktasına geldiğine, konferanslar tarafından, kongreler tarafından (Sovyet kongreleri olsa bile) çözüme bağlanmayacak, aksine yalnızca halklar tarafından, kitleler tarafından, silahlı kitlelerin mücadelesi tarafında çözüme bağlanacak sorunların gündemde durduğuna inandırmaya çalışıyorum.

Burjuvazinin, Kornilov taraftarlarının saldırısı, Verçovski'nin uzaklaştırılması, beklenmemesi gerektiğini gösteriyor. Bu akşam her ne pahasına olursa olsun, askeri öğrenciler silahsızlandırıldıktan (direniş gösterirlerse, onları tepeledikten sonra) hükümet tutuklanmalıdır.

Beklememek gerekir!! Herşey kaybedilebilir!!

Verçovski'yi kovan ve bir ikinci Kornilov komplosu hazırlamış olan Kornilov hükümetine karşı *halkı* (Kongreyi değil, ordu ve köylüler başta olmak üzere halkı) korumak: işte iktidarı derhal ele geçirmenin anlamı budur.

İktidarı kim almalıdır?

Bu şimdi o kadar önemli değil: iktidarı ister Devrimci Askeri Komite, ya da iktidarı ancak halkın çıkarlarının, ordunun çıkarlarının (ivedi barış teklifi), köylülerin çıkarlarının (toprak hemen alınmalı ve özel mülkiyet kaldırılmalıdır), açların çıkarlarının gerçek temsilcilerine devretmek istediğini açıklayan "bir başka kuruluş" alsın.

Bütün bölgeler, bütün alaylar, bütün kuvvetler derhal harekete geçirilmeli, ve Devrimci Askeri Komiteye ve Bolşeviklerin Merkez Komitesine, iktidarın artık hiçbir durumda, hiçbir

şekilde 25 Ekime kadar Kerenski ve şürekasına bırakılmamasını ivedilikle talep eden delegasyonlar göndermelidir; bu mesele bu akşam ya da bu gece mutlaka kararlaştırılmalıdır.

Tarih, bugün kazanılabilecek (ve bugün kesin olarak kazanacak) olan, ama yarın çok şeyi, herşeyi kaybetme tahlikesinde olan devrimcilerin oyalanmasını, gecikmesini bağışlamayacaktır.

Bugün iktidarı ele geçirirsek, onu, sovyetlere karşı değil, sovyetler için ele geçirmiş oluyoruz.

25 Ekim'deki sonucu belli olmayan oylamayı beklemek zararlıdır ya da tümüyle biçimsel bir yaklaşımdır; böylesi sorunları oylamalarla değil, şiddetle çözüme bağlamak halkın hakkı ve yükümlülüğüdür; devrimin nazik anlarında temsilcilerine, en iyi temsilcileri bile olsalar, yol göstermek ve onları beklememek halkın hakkı ve yükümlülüğüdür.

Bütün devrimlerin tarihi bunu kanıtlamıştır ve *devrimin kurtulmasının*, barış teklifinin, Petrograd'ın kurtarılmasının, açlıktan kurtulmanın, toprağın köylülere devredilmesinin kendilerine bağlı olduğunu bilerekten bu anın kaçmasına izin veren devrimciler en büyük cinayeti işlemiş olacaklardır.

Hükümet bocalıyor. Her ne pahasına olursa olsun, onun *işini bitirmeliyiz*.

Eylemin geciktirilmesi ölüm demektir.

24 Ekim (6 Kasım)
1917'de yazılmıştır.
İlk kez 1924'te
yayınlanmıştır.

Lenin, Eserler,
cilt 26, s. 223-224
Almanca'dan çevrilmiştir.

RUSYA YURTTAŞLARINA!

V. İ. Lenin

Geçici Hükümet yerinden atılmıştır. Devlet iktidarı, Petrograd proletaryasının ve Garnizonunun başında bulunan Petrograd İşçi ve Köylü Delegeleri Sovyeti ile Devrimci Askeri Komitenin eline geçmiştir.

Halkın uğrunda çarpıştığı dava şudur: derhal bir demokratik barışın teklif edilmesi, toprak üzerindeki derebey mülkiyetinin kaldırılması, üretimin işçiler tarafından denetlenmesi bir Sovyet Hükümetinin kurulması... Bu son dava kesin olarak gerçekleşmiştir.

Askeri Devrimci Komite
Petrograd İşçi ve
Asker Delegeleri
Sovyeti

"Dünyayı Sarsan
10 Gün", J. Reed
s. 103

PETROGRAD İŞÇİ- VE ASKER-DELEGELERİ SOVYETİNİN OTURUMU 25 EKİM (7 KASIM) 1917

1

SOVYET İKTİDARININ GÖREVLERİ ÜZERİNE KONUŞMA

Kısa Gazete Haberi

V. İ. Lenin

Yoldaşlar! Bolşeviklerin sürekli olarak zorunluluğundan söz ettikleri işçi ve köylü devrimi gerçekleşmiştir.

Bu işçi-köylü devriminin önemi nedir? Bu devrimin önemi, herşeyden önce, bizim bir sovyet hükümetine, burjuvazinin herhangi bir katılımının olmadığı kendi iktidar organlarımıza sahip olmamızda yatmaktadır. Ezilen kitlelerin bizzat kendileri devlet iktidarını yaratacaktır. Eski devlet aygıtı temelden parçalanacaktır ve sovyet örgütleri şeklinde yeni bir yönetim aygıtı oluşturulacaktır.

Şu andan itibaren Rusya, tarihinde yeni bir aşamaya giriyor, ve bu üçüncü Rus devrimi son çözümlemede sosyalizmin zaferine götürmek zorundadır.

İlk görevlerimizden biri, savaşa hemen son vermektir. Ama şu anki kapitalist düzene sımsıkı bağlı bu savaşa son verebilmek için, — herkesin bildiği gibi— bizzat sermayeyi dize getirmek gerekmektedir.

Daha şimdiden İtalya, İngiltere ve Almanya'da gelişmeye başlayan uluslararası işçi hareketi bunda bize yardımcı olacaktır.

Uluslararası demokrasiye sunduğumuz adil ve acil barış, her yerde uluslararası proletarya içinde ateşli bir yankı bulacak-

tır. Uluslararası proletaryanın güvenini pekiştirmek için, bütün gizli anlaşmalar hemen yayınlanmalıdır.

Rusya'da köylülüğün ezici bir bölümü şunu açıkladı: Kapitalistlerle bu kadar oyun yeter, biz işçilerle gidiyoruz. biz, köylülerin güvenini, toprak sahiplerinin mülkiyetini ortadan kaldıran bir tek kararname ile kazanacağız. Köylüler, köylülüğün kurtuluşunun, yalnız işçilerle ittifakta yattığını anlayacakladır. Üretim üzerinde gerçek bir işçi kontrolünü uygulamaya sokacağız.

Şimdi, beraberlik içinde iş birliği yapmayı öğrendik. Şu anda gerçekleştirilmiş olan devrim bunun kanıtıdır. Herşeyin üstesinden gelecek ve proletaryayı dünya devrimine götürecek olan kitle örgütlerinin gücüne sahibiz. Rusya'da şimdi proleter sosyalist devletin inşasına girişmek zorundayız.

Yaşasın sosyalist dünya devrimi! (Şiddetli alkışlar)

Lenin, Eserler,
cilt 26, s. 228-229
Almanca'dan çevrilmiştir.

2

KARAR

V. İ. Lenin

Petrograd İşçi- ve Asker-Delegeleri Sovyeti, proletaryanın ve Petrograd garnizonunun muzaffer devrimini selamlar. Sovyet, kitlelerin bu son derece kansız ve son derece başarılı ayaklanmada gösterdikleri beraberliği, örgütlülüğü ve disiplini, tam birliği özellikle vurgular.

Sovyet, devrimin sovyet hükümeti olarak oluşturacağı ve şehir proletaryasına, yoksul köylülüğün tüm kitlelerinin desteğini garanti eden İşçi-Köylü Hükümetinin, bu Hükümetin şaşmaksızın sosyalizme, ülkeyi savaşın tarif edilemez acılarından ve korkunçluklarından kurtarmak için bu tek araca doğru ilerleyeceğine olan sarsılmaz inancı dile getirir.

Yeni İşçi-Köylü Hükümeti, bütün savaşan halklara derhal adil ve demokratik bir barış sunacaktır.

Toprak ağalarının toprak üzerindeki mülkiyetini hemen kaldıracak ve toprağı köylülüğe verecektir. Üretim ve ürünlerin dağıtımı üzerinde işçi denetimini ve bankalar üzerinde genel halk denetimini gerçekleştirecek ve bunları aynı zamanda bir tek devlet işletmesi haline getirecektir.

Petrograd İşçi- ve Asker-Delegeleri Sovyeti, bütün işçileri ve tüm köylülüğü, bütün enerjileri ve fedakârlıkları ile işçi-köylü devrimini desteklemeye çağırır. Sovyet, şehir işçilerinin yoksul köylülükle ittifak içinde sarsılmaz bir yoldaşça disiplin göstereceklerine ve sosyalizmin zaferi için gerekli olan en sıkı devrimci düzeni oluşturacaklarına olan inancını dile getirir.

Sovyet, Batı Avrupa ülkelerinin proletaryasının sosyalizm davasını tam ve sürekli zafere ulaştırmak için bize yardım edeceğine emindir.

"İzvestiya VZIK" Sayı 207,26 Ekim 1917
Lenin, Eserler,cilt 26, s. 230-231Almanca'dan çevrilmiştir.

İŞÇİLERE, ASKERLERE VE KÖYLÜLERE!

V. İ. Lenin

İşçi ve Asker Delegeleri Sovyetlerinin İkinci Tüm-Rusya Kongresi açılmıştır. Kongre'de sovyetlerin ezici çoğunluğu temsil edilmektedir. Kongrede bir dizi köylü sovyetinin de delegesi bulunmaktadır. Uzlaşmacı MYK'nin [Merkez Yürütme Komitesi —ÇN] yetkileri sona ermiştir. İşçilerin, askerlerin ve köylülerin ezici çoğunluğunun iradesine dayanarak, işçilerin ve garnizonun Petrograd'da gerçekleştirdikleri muzaffer ayaklanmaya dayanarak, Kongre, iktidarı ele almıştır.

Geçici Hükümet devrilmiştir. Geçici Hükümet'in üyelerinin çoğunluğu şimdiden tutuklanmıştır.

Sovyet iktidarı, bütün halklara derhal demokratik bir barış ve bütün cephelerde derhal ateşkes teklif edecektir. Büyük toprak sahiplerinin, çarlık mensuplarının ve manastır topraklarının tazminatsız olarak köylü komitelerinin denetimi altına geçmesini sağlayacak, ordunun tümüyle demokratikleştirilmesini sağlayarak askerlerin hakkını koruyacak, üretim üzerinde işçi denetimini gerçekleştirecek ve Kurucu Meclis'in zamanında toplanmasını güvence altına alacaktır. Şehirlerin ekmek ve köylerin en önemli kullanım araçlarının teminini sağlayacak ve Rusya'da yaşayan bütün ulusların kaderlerini gerçekten tayin etme hakkını güvence altına alacaktır.

Kongre, tüm iktidarın, her yerde, gerçek bir devrimci düzeni güvence altına alacak işçi-, köylü-, asker-sovyetlerine geçtiğini kararlaştırır.

Kongre, siperlerdeki askerleri uyanık ve kararlı olmaya çağırır. Kongre, yeni Hükümet'in bütün halklara derhal sunacağı demokratik bir barış anlaşmasının sağlanmasına kadar, devrimci ordunun, devrimi emperyalizmin her türlü darbesine kar-

şı savunmayı başaracağı inancındadır. Yeni Hükümet, mülk sahibi sınıfların mallarına el koyma ve onları vergilendirme şeklindeki kararlı bir politikayla, devrimci ordunun bütün ihtiyaçlarını gidermek için bütün önlemleri alacaktır. Asker ailelerinin durumunu da düzeltecektir.

Kornilovcular —Kerenski, Kaledin, vb.— askeri birlikleri Petrograd üzerine yürütmeye çalışıyorlar. Kerenski'nin hileyle yürüyüşe geçirdiği bazı birlikler, ayaklanan halkın safına geçtiler.

Askerler, Kornilov'un adamı Kerenski'ye karşı aktif direniş gösterin! Uyanık olun!

Demiryolcular, Kerenski'nin Petrograd'a karşı gönderdiği asker taşınmasını durdurun!

Askerler, İşçiler, Memurlar! Devrimin kaderi, demokratik barışın kaderi sizin ellerinizdedir!

Yaşasın Devrim!

Tüm-Rusya
İşçi- ve Asker-
Delegeleri Sovyetleri
Kongresi
Köylü-Sovyetleri
Delegeleri

"Raboçi i Soldat" Sayı 9
26 Ekim (8 Kasım) 1917

Lenin, Eserler,
cilt 26, s. 237-238,
Almanca'dan çevrilmiştir.

TOPRAK SORUNU ÜZERİNE KONUŞMA

26 EKİM (8 KASIM)

V. İ. LENİN

Toprak sorununu bütün açıklığıyla ortaya koymanın ne kadar önemli olduğunu devrimin gösterdiğini sanıyoruz. Silahlı ayaklanmanın patlak vermesi, ikinci devrimin, Ekim Devriminin patlak vermesi, toprağın ve arazinin köylülere verilmesi gerektiğini kanıtlamıştır. Toprak sorununun çözümünü çeşitli bahanelerle erteleyen ve böylelikle ülkeyi yıkıma ve köylü ayaklanmalarına sürükleyen devrik hükümet ve uzlaşmacı Menşevik ve Sosyal-Devrimci partiler ağır bir suç işlediler. Kitle katliamları ve köydeki anarşi üzerine feryatları ikiyüzlülük ve alçakça sahtekarlık kokuyor. Nerede ve ne zaman, aklı başında önlemler kitle katliamlarına ve anarşiye yol açmıştır? Hükümet aklı başında davransaydı, önlemleri yoksul köylülerin sıkıntısını giderseydi, köylü kitleleri arasında huzursuzluk baş gösterir miydi? Ama, Avksentiyev ve Dan'ın sovyetleri tarafından onaylanan hükümet önlemleri, köylülere karşıydı ve onları ayaklanmaya sürükledi.

Hükümet ayaklanmaya neden olduktan sonra, bizzat kendisinin neden olduğu kitle katliamları ve anarşi üzerine yaygarayı yükseltti. Ayaklanmayı kan ve demirle bastırmak istiyordu, ancak devrimci askerlerin, bahriyelilerin ve işçilerin silahlı ayaklanması sonucu kendisi süpürülüp atıldı. İşçi-Köylü devriminin hükümeti, öncelikle toprak sorununu, muazzam yoksul köylü kitlelerini rahatlatacak ve memnun edecek bu sorunu çözmelidir. Sovyet hükümetinizin çıkarması gereken kararnamenin maddelerini sizlere okumak istiyorum. Kararname maddelerinden birinde, 242 yerel köylü delegeleri sovyetlerinin seçmen vekaletnamesine dayanılarak hazırlanmış olan ve toprak

komitelerine verilen seçmen vekaletnamesi aktarılmaktadır:

TOPRAK KARARNAMESİ

1- Büyük toprak sahiplerinin toprak mülkiyeti, herhangi bir tazminat ödenmeksizin derhal kaldırılacaktır.

2- Büyük toprak sahiplerinin çiftlikleri ve çarlık mensuplarının, manastırların ve kilisenin toprakları, canlı ve cansız tüm demirbaşları, yapıları ve ekleriyle birlikte, Kurucu Meclis'e kadar nahiye tarım komitelerinin ve köylü delegeleri bölge sovyetlerinin tasarrufuna geçecektir.

3- Şu andan itibaren tüm halkın mülkiyeti olan el konulmuş mülkiyete verilen her türlü zarar, devrim mahkemeleri tarafından ele alınacak ağır bir suç olarak görülecektir. Köylü delegeleri bölge sovyetleri, mülklerin zoralımı sırasında en sıkı disiplinin korunması, hangi toprak parçalarının ve hangi büyüklükteki toprak parçalarının zoralıma tabi olduğunu tespit etmek için, zoralıma tabi mülkiyetin tam bir listesinin yapılması için, ve halkın mülkiyetine geçen işletmelerin binaları, aletleri, hayvanları, stoklarıyla vs. birlikte devrimci bir tarzda en sıkı bir şekilde korunması için bütün gerekli önlemleri alırlar.

4- Büyük tarımsal dönüşümlerin uygulanmasında, 242 yerel köylü seçmen vekaletnamesi temelinde "İzvestiya Vserossiskovo Sovyeta Krestyanskiç Deputatov" (Bütün Rusya Köylü Delegeleri Sovyeti Organı) yazı kurulu tarafından düzenlenen ve işbu "İzvestiya"nın 88. sayısında (Petrograd, sayı 88, 19 Ağustor 1917) yayınlanan aşağıdaki köylü seçmen vekaletnamesi kılavuz olarak kullanılacaktır.

5- Sade köylülerin ve sade kazakların toprakları zoralıma tabi değildir.

TOPRAK SORUNUNA İLİŞKİN KÖYLÜ SEÇMEN VEKALETNAMESİ

"Toprak sorunu bütün kapsamı ile, ancak bütün halk tarafından seçilen Kurucu Meclis tarafından çözülebilir.

Toprak sorununun en adil çözümü şöyledir:

1- *Toprakta özel mülkiyet ilelebet kaldırılır*, toprak ne satılabilir, ne alınabilir, ne kiralanabilir, ne ipotek edilir, ne de herhangi bir başka tarzda başkasının üzerine geçirilebilir. *Bütün topraklar: hazine arazisi, çarlık ailesinin, manastırların ve kilisenin toprakları, zilyet sıfatıyla elde bulundurulan topraklar, özel topraklar, köy komünlerinin ve köylülerin toprakları vb. tazminat ödenmeksizin kamulaştırılır*, halkın ortak mülkiyeti ilan edilir ve işleyenlerin yararlanmasına bırakılır.

Mülkiyet ilişkilerinin değiştirilmesi sonucu zarara uğrayanlar, ancak yeni yaşam koşullarına uymaları için gereken zaman süresince, kamu desteğinden yararlanma hakkına sahiptirler.

2- Bütün yeraltı zenginlikleri: Madenler, petrol, kömür, tüz vb., aynı şekilde ulusal öneme sahip ormanlar ve akarsular, münhasıran devletin kullanımına geçer. Küçük akarsular, göller, korular vb., işletmeleri yerel özyönetim organları tarafından yapılmak kaydıyla komünlerin kullanımına geçer.

3- *Yüksek bir gelişmeye* ulaşmış işletmeleri barındıran topraklar: bahçeler, plantasyonlar, tohumluklar, fidanlıklar, seralar vb. *dağıtılmazlar, bilakis bunlar örnek işletmeler haline getirilirler*, büyüklüklerine ve önemlerine göre *ya devlete ya da komünlere* salt kullanım için verilirler.

Ev ve sebze bahçeleri de dahil olmak üzere, evlerin civarındaki topraklar, şehir ve köy arazisi, şimdiki sahiplerinin kullanımında kalır. Bunların büyüklüğü, ve kullanımı için ödenecek vergi miktarı yasa ile saptanır.

4- Haralara, devlete ya da özel kişilere ait safkan hayvan ya da kümes hayvanı işletmelerine el koyulur ve halkın ortak mülkiyeti ilan edilir, büyüklüğüne ve önemine göre münhasıran ya devletin ya da komünün kullanımına bırakılır.

Tazminat sorunu, Kurucu Meclis'in takdirine bağlıdır.

5- Elkonulan topraklardaki tüm canlı ve cansız çiftlik demirbaşları, büyüklük ve önemine göre, tazminatsız olarak münhasıran devletin ya da komünlerin kullanımına verilir.

Demirbaşlara el koyma, az topraklı köylüleri kapsamaz.

6- Toprağı bizzat, ya da ailesinin yardımı ile, ya da kooperatif biçiminde işlemek isteyen Rus Devletinin bütün vatandaş-

ları (cinsiyet ayrımı gözetilmeksizin), ve yalnızca işleyebilecek durumda oldukları sürece, topraktan yararlanma hakkına sahiptir. Ücretli emeğe izin verilmez.

Köy komününün bir üyesi, geçici olarak, ya da iki yıla kadar, çalışmaz durumda olursa, bu durumda köy komünü, tekrardan çalışabilecek duruma gelinceye kadar, toprağını ortaklaşa işleterek ona yardım etmekle yükümlüdür. Yaşlılık ya da sakatlık nedeniyle toprağı işleme olanağını tümüyle kaybeden çiftçiler, kullanım hakkını kaybederler, bunun yerine devletten emeklilik maaşı alırlar.

7- Topraktan yararlanma denkleştirici olmalıdır, yani toprak yerel şartlara ve çalışma ve ihtiyaç normlarına göre emekçiler arasında dağıtılmalıdır.

Topraktan yararlanma şekli tümüyle serbest olmalıdır: tek tek köylerin ya da yerleşim birimlerinin kararına göre, tek başına işletme, aile işletmeleri, komün ya da artel işletmeleri şeklinde.

8- Tüm toprak, el koyulduktan sonra, tüm halkın mülkiyeti olan toprak fonuna geçer. Toprağın emekçiler arasında dağıtımı, yerel ve merkezi özyönetim kurulları tarafından, — demokratik olarak örgütlenmiş, ayrıcalıkları olmayan köy ve şehir komünlerinden, merkezi bölgesel makamlara kadar— yönetilir.

Nüfus artışına, tarımdaki ve toprak kültüründeki üretkenlik artışına göre, toprak fonu periyodik olarak yeniden dağıtılır.

Parsel sınırları değiştirilirken, parselin çekirdek kısmına dokunulmamalıdır.

Ayrılan üyenin toprağı toprak fonuna kalır. Ayrılan üyenin yakın akrabaları veya onun gösterdiği kişiler, bu parseller üzerinde öncelik hakkına sahiptir.

Toprağa yatırılan gübrenin ve toprağın ıslahı (köklü ıslah sözkonusudur) çalışmalarının değeri, toprağın toprak fonuna dönmesinden önce, kullanılmadığı ölçüde yatırımı yapana ödenir.

Tek tek yörelerde, mevcut toprak fonunun yöre nüfusunun ihtiyacına yetmediği görüldüğünde, nüfusun artan kısmı başka topraklara iskan edilir.

İskanın örgütlenmesi, iskan masrafları ve demirbaş temini devlet tarafından üstlenilir.

Nakil şu sıra ile yapılır: önce yer değiştirmeye istekli topraksız köylüler, sonra topluluğun kusurlu üyeleri, askerden kaçanlar, vb., en sonra da kura suretiyle ya da dostça anlaşmayla ismi saptananlar."

Tüm Rusya'nın aydınlanmış köylülerinin ezici çoğunluğunun mutlak iradesini dile getiren bu seçmen vekaletnamesinin tüm içeriği, Kurucu Meclisin toplanmasına kadar olanaklar ölçüsünde hemen, belli bölümleri ise köylü delegeleri bölge sovyetleri tarafından tespit edilecek gerekli sıraya göre, uygulanması gereken geçici bir yasa ilan edilmiştir.

Burada, kararnamenin ve seçmen vekaletnamesinin Sosyal-Devrimciler tarafından kaleme alındığı şeklinde sesler yükselmektedir. Haydi öyle olsun! Kimin kaleme aldığı onca önemli değildir; demokratik bir hükümet olarak, kendisi ile hemfikir olmasak bile, halkın aldığı bir kararı geçiştiremeyiz. Köylüler kararnameyi pratiğe geçirdiklerinde ve mahallinde uyguladıklarında, gerçeğin nerede yattığını canlı gerçeğin içinde bizzat göreceklerdir. Ve hatta köylüler Sosyal-Devrimcilerin peşinde gitsede, Kurucu Meclis'te çoğunluğu bu partiye verse de, biz yine şunu söyleyeceğiz: Zararı yok!Hayat en iyi öğretmen dir, kimin haklı olduğunu gösterecektir. Varsın köylüler bu sorunun çözümüne bir uçtan yanaşsınlar, biz de diğer uçtan. Yaşam, devrimci yaratıcı çalışmanın genel akışı içinde, yeni devlet biçimlerinin hazırlanmasında bizleri kendiliğinden biraraya getirecektir. Yaşama ayak uydurmalı ve halk kitlelerinin yaratıcılığına tam bir özgürlük sağlamalıyız. Silahlı ayaklanmayla yıkılan eski hükümet, toprak sorununu, görevlerinden uzaklaştırılmayan eski çarlık bürokrasisinin yardımıyla çözmeye çalıştı. Ama sorunu çözme yerine, bürokrasi köylülere karşı bir mücadele yürüttü. Köylüler, devrimimizin sekiz ayı içinde epeyce şeyler öğrendiler; bütün toprak sorunlarını bizzat çözmek istiyorlar. Bundan dolayı, bu kanun tasarısındaki bütün değişikliklere karşıyız, ayrıntı istemiyoruz. Çünkü bir eylem programı değil, bir kararname yazıyoruz. Rusya büyüktür, ve Rusya'daki yerel ilişkiler çok çeşitlidir. Köylülüğün sorunu doğru, gerekti-

ği gibi çözmeyi bizden bizzat daha iyi başaracağına inanıyoruz. Bizim doğrultumuzda mı, yoksa Sosyal-Devrimcilerin programı doğrultusunda mı, sorunun özü bu değil. Sorunun özü, köylülüğün, kırda artık büyük toprak sahibi bulunmadığına, bütün sorunların kararlaştırılmasının ve hayatlarını bizzat biçimlendirmelerinin kendisine bırakılmış olduğuna inanmasıdır. (Şiddetli alkışlar.)

"İzvestiya VZIK" Sayı 209,
"Pravda" Sayı 171,
10 Kasım (28 Ekim) 1917.

Lenin, Eserler,
cilt 26, s. 248-253
Almanca'dan çevrilmiştir.

BARIŞ ÜZERİNE KONUŞMA

26 EKİM (8 KASIM)

V. İ. LENİN

Barış sorunu, günün en güncel ve herkesi ilgilendiren sorunudur. Bu konu üzerinde çok söylenip yazıldı ve şüphesiz hepiniz bunu çok tartıştınız. Bunun için izninizle, seçeceğiniz Hükümetin yayınlaması gereken bildiriyi okumaya geçiyorum.

BARIŞ KARARNAMESİ

24-25 Ekim Devrimi'nin yarattığı İşçi-Asker ve Köylü Vekilleri Sovyetlerine dayanan işçi-köylü hükümeti, bütün savaşan halkları ve hükümetlerini adil, demokratik bir barış için derhal görüşmelere başlamaya çağırır.

Savaşın tükettiği, acı ve eziyete uğrattığı bütün savaşan ülkelerin işçi sınıfları ile diğer emekçilerinin ezici çoğunluğunun özlediği adil ya da demokratik bir barış, çarcı monarşinin yıkılmasından bu yana Rus işçileri ve köylülerinin kesinlikle ve ısrarla talep ettikleri bir barış, böyle bir barışla, hükümet derhal, ilhaksız (yani yabancı topraklar gaspedilmeden, yabancı milletler zorla başka milletlere katılmadan) ve tazminatsız bir barışı kastetmektedir.

Rusya Hükümeti, savaşan bütün halklara, böyle bir barışın derhal imzalanmasını önerir. Böyle bir barışın bütün koşullarının, bütün ülkelerin ve milletlerin yetkili halk temsilcileri meclislerince nihai olarak onaylanmasını beklerken, bütün kesin tedbirleri şimdi, hiç vakit geçirmeden almaya hazır olduğunu ifade eder.

Hükümet, genel olarak demokratların ve özel olarak işçi

sınıflarının adalet anlayışına uygun olarak, yabancı toprakların ilhakını ya da gaspını, küçük ya da zayıf bir milletin kesinlikle, açıkça ve gönüllü olarak belirtilmiş rızası olmadan büyük ya da güçlü bir devlete katılması olarak anlamaktadır. Böyle bir zorla katmanın zamanına, belirli bir devlete zorla ilhak edilmiş ya da zorla onun sınırları içinde alıkonmuş olan milletin gelişme ya da gerilik derecesine, ve nihayet, bu milletin Avrupa'da ya da uzak, denizaşırı ülkelerde olmasına bakmamaktadır.

Herhangi bir millet, zorla belli bir devletin sınırları içinde alıkonuyorsa, hangi yolla olursa olsun — basında, toplantılarda, parti kararlarında, milli baskıya karşı protesto ve ayaklanmalarda— belirtmiş olduğu arzusuna rağmen, kendi devlet varlığının biçimine, o milleti kendi bünyesine katan, ya da, genellikle, o milletten daha güçlü olan milletin birliklerinin tamamiyle çekilmesinden sonra ve en ufak bir baskı olmadan yapılacak serbest seçimle karar verme hakkı teslim edilmiyorsa, böyle bir birleştirme ilhak, yani gasp ve şiddettir.

Hükümet, güçlü ve zengin milletlerin zaptettikleri zayıf milleyetleri nasıl paylaşacakları meselesi yüzünden bu savaşa devam edilmesini, insanlığa karşı işlenen en büyük suç olarak görür. Bu savaşı durdurmak için, belirtilen ve istisnasız bütün milliyetler için eşit surette adil olan şartlarda, derhal bir barış anlaşması imzalamaktaki kararlılığını ciddiyetle ilan eder.

Hükümet, aynı zamanda, yukarıda belirtilen barış şartlarını bir ültimatom olarak görmediğini belirtir; yani herhangi başka barış şartlarını göz önüne almaya hazırdır. Sadece, bunların savaşan ülkelerden biri tarafından süratle ileri sürülmesinde, bu barış tekliflerinin bütün belirsizlik ve gizlilikten uzak mutlak bir berraklık taşımasında ısrarlıdır.

Hükümet, gizli diplomasiyi kaldırır, ve kendi payına, bütün görüşmelerin tamamen açık olarak tüm halkın gözü önünde yapılması yolundaki kesin niyetini ilan eder. Derhal harekete geçerek, toprak sahipleri ve kapitalistlerin hükümetinin Şubat'tan 25 Ekim 1917'ye kadar onayladığı ya da imzaladığı gizli anlaşmaları eksiksiz olarak yayınlayacaktır. Hükümet, bu gizli anlaşmalarda, Rus toprak sahipleri ve kapitalistleri ne çıkar ve imtiyaz temin etmeyi, Büyük Rusların yaptığı ilhakları

muhafaza etmeyi ya da genişletmeyi hedef alan herşeyin, ki çoğunlukla böyledir, derhal ve kayıtsız şartsız iptal olunduğunu ilan eder.

Bütün ülkelerin hükümetlerine ve halklarına barış için derhal açık görüşmelere başlanmasını teklif eden hükümet, kendi payına, bu görüşmeleri yazıyla, telgrafla ve çeşitli ülkelerin temsilcileri arasındaki görüşmelerle ya da bu temsilcilerin katılacağı bir konferansla yürütmeye hazır olduğunu ifade eder. Bu tür görüşmeleri sağlamak için, hükümet, tarafsız ülkelere tam yetkili temsilcilerini atayacaktır.

Hükümet bütün savaşan ülkelerin hükümetlerine ve halklarına derhal bir ateşkes önerir. Bu ateşkesin en az üç aylık bir süre için, yani savaşa karışmış ya da katılmak zorunda kalmış istisnasız bütün halkların ya da milletlerin temsilcilerinin katılmasıyla barış görüşmelerinin tamamlanmasına ve barış şartlarının nihai onayı için bütün ülkeler halkları temsilcilerinin yetkili meclislerinin toplantıya çağrılmasına yetecek bir süre için imzalanmasının uygun olacağı görüşündedir.

Rusya Geçici İşçi-Köylü Hükümeti, bu barış teklifini savaşan bütün ülkelerin halklarına ve hükümetlerine duyururken, bir yandan da, özel olarak, insanlığın en ileri üç milletinin ve şimdiki savaşa katılan enbüyük devletlerin, yani İngiltere, Fransa ve Almanya'nın sınıf bilinçli işçilerine seslenmektedir. Bu ülkelerin işçileri, ilerleme ve sosyalizm davasına en büyük katkıları yapmışlardır. Onlar, İngiltere'de Çartist hareket, Fransız proletaryasının gerçekleştirdiği tarihi öneme sahip birkaç devrim ve nihayet, Almanya'da anti-Sosyalist Yasa'ya karşı kahramanca mücadele ve proleter kitle örgütlerinin yaratılmasında bütün dünya işçilerine model olan uzun süreli, ısrarlı ve disiplinli çalışma gibi yüce örnekler vermişlerdir.

Proleter kahramanlığının ve tarihi yaratıcı çalışmanın bütün bu örnekleri, sözü edilen ülkelerin işçilerinin şimdi karşılarında duran, insanlığı savaşın dehşetinden ve sonuçlarından kurtarma görevini anlayacaklarının, bu işçilerin kapsamlı, kararlı ve üstün gayretli eylemleriyle barışı başarıyla sonuçlandırmamıza yardımcı olacaklarının ve aynı zamanda nüfusumuzun çalışan, sömürülen kitlelerini köleliğin, sömürünün her biçi-

minden kurtaracaklarının teminatıdır.

24-25 Ekim Devrimi'yle yaratılan İşçi-Asker ve Köylü Vekilleri Sovyetlerinin desteğine dayanan İşçi-Köylü Hükümeti, derhal barış görüşmelerine başlamalıdır. Çağrımız, hem hükümetlere, hem de halklara yöneltilmelidir. Hükümetleri görmezlikten gelemeyiz, çünkü bu, barışı sonuçlandırma ihtimalini geciktirebilir ve halk hükümeti bunu göze alamaz. Ama, aynı zamanda halklara da çağrıda bulunmamaya hiçbir hakkımız yoktur. Her yerde, hükümetlerle halklar arasında farklar olur. Bu nedenle biz, savaş ve barış meselelerinde müdahalede bulunabilmeleri için halklara yardımcı olmalıyız. Elbette ki, ilhaksız ve tazminatsız bir barış isteyen programımızın tümü üzerinde ısrar edeceğiz. Ancak, düşmanlarımıza, kendi şartlarının bizimkinden farklı olduğunu, dolayısıyla bizimle görüşmelere başlamanın yararsız olacağını söyleme fırsatı vermemeliyiz. Hayır, biz onları bu üstün durumdan yoksun bırakmalı ve kendi şartlarımızı bir ültimatom biçiminde sunmamalıyız. Her türlü barış şartını ve bütün teklifleri göz önüne almak arzusunda olduğumuzu belirten madde, bu nedenle teklifimize dahil edilmiştir. Başka teklifleri göz önüne alırız, ama bu, mutlaka onları kabul edeceğimiz anlamına gelmez. Onları, görüşülmek üzere, hangi tavizlerin verilip hangilerinin verilemeyeceğine karar vermeye yetkili olan Kurucu Meclis'e getiririz. Biz, barış ve adaleti ağızlardan düşürmeyen, ama gerçekte ilhakçı ve yağmacı savaşlar yürüten hükümetlerin aldatmacaları ile mücadele ediyoruz. Hiçbir hükümet, bütün düşündüklerini söylemeyecektir. Halbuki biz, gizli diplomasiye karşıyız ve bütün halkın gözü önünde açıkça hareket edeceğiz. Zorluklara karşı gözlerimizi kapamıyoruz, hiç de kapamadık. Savaş, reddetmekle bitmez, tek taraflı olarak bitirilemez. Üç aylık bir ateşkes teklif ediyoruz ama, tükenmiş olan ordunun birazcık dahi nefes alabilmesi için daha kısa bir süreyi de reddetmeyeceğiz. Ayrıca, bütün uygar ülkelerde, şartların tartışılması için milli meclisler toplantıya çağrılmalıdır.

Derhal bir ateşkes teklif ederken, proletarya hareketinin gelişmesi için çok şey yapmış olan ülkelerin sınıf bilinçli işçilerine sesleniyoruz. Bir Çartist hareketin yapılmış olduğu İngiltere

işçilerine, ardarda ayaklanmalarla sınıf bilinçlerinin gücünü gösteren Fransa işçilerine, Anti-Sosyalist Yasaya karşı mücadele vermiş ve güçlü örgütler yaratmış olan Almanya işçilerine sesleniyoruz.

14 Mart Bildirisinde, bankerlerin devrilmesi için çağrıda bulunduk, ama kendi bankerlerimizi devirmek şöyle dursun, onlarla ittifaka girdik. Bugün, bankerlerin hükümetini devirmiş bulunuyoruz.

Hükümetler ve burjuvazi, güçlerini birleştirmek ve işçi-köylü devrimini kana boğmak için her çabayı gösterecektir. Fakat, üç savaş yılı kitlelere iyi bir ders olmuştur. Diğer ülkelerdeki Sovyet hareketi ve Alman Deniz Kuvvetlerinde, cellat Wilhelm'in Harp Okulu öğrencileri tarafından ezilen isyan bunun örnekleridir. Nihayet, Afrika'nın ücra köşelerinde değil, haberlerin hızla yayıldığı Avrupa'da yaşadığımızı unutmayalım.

İşçi hareketi muzaffer olacak, barışa ve sosyalizme giden yolu açacaktır.

"İzvestiya" Sayı 208,
"Pravda" Sayı 171,
10 Kasım (28 Ekim) 1917

Lenin,Eserler,
cilt 26, s. 239-
243, Almanca.

HALKA

V. İ. Lenin

Yoldaşlar! İşçiler, Askerler, Köylüler, Bütün Emekçiler!

İşçi-Köylü devrimi Petrograd'da kesin zafere ulaştı; Kerenski tarafından kandırılan az sayıdaki Kazakların son kalıntıları da dağıtıldı ve tutuklandı. Devrim, Moskova'da da zafere ulaştı. Petrograd'dan gelen birkaç askeri tren daha Moskova'ya ulaşmadan, oradaki askeri öğrenciler vediğer Kornilov taraftarları barış koşullarını, askeri öğrencilerin silahsızlandırılmasını ve Anavatanı Kurtarma Komitesi'nin dağıtılmasını imzaladılar.

Cepheden ve kırdan her gün, her saat, siperlerdeki askerlerin ve taşradaki köylülerin ezici çoğunluğunun yeni hükümeti ve onun barış önerisi ile toprağın derhal köylülere dağıtılmasına ilişkin yasalarını desteklediği şeklinde haberler gelmektedir. İşçi ve köylü devriminin zaferi güvence altındadır, çünkü halkın çoğunluğu daha şimdiden ondan yana olduğunu açıklamıştır.

Büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin, burjuvaziye sıkı sıkıya bağlı yönetici konumdaki hizmetli ve memurların, tek kelimeyle zenginlerin ve uşaklarının yeni devrimi düşmanca karşılamaları, onun zaferine karşı koymaları ve banka işlemlerini durdurma tehdidinde bulunmaları, çeşitli makamların çalışmasını sabote etmeleri ya da durdurmaları, her tarzda engellemeleri, bazen doğrudan, bazen dolaylı gemlemeleri kesinlikle anlaşılırdır. Her sınıf bilinçli işçi, kaçınılmaz olarak böyle bir direnişle karşılaşacağımızı pekala anladı, tüm Bolşevik basın bunu birçok kez vurguladı. Emekçi sınıflar, bu direnişten dolayı bir an bile çekinmeyecekler, burjuvazinin yandaşlarının tehditlerinden ve grevlerinden nebze kadar korkmayacaklardır.

Bizim arkamızda halkın çoğunluğu duruyor. Bizim arkamızda tüm dünya emekçilerinin ve ezilenlerinin çoğunluğu du-

ruyor. Bizim davamız haklıdır. Zaferimiz güvence altındadır.

Kapitalistlerin ve yönetici hizmetlilerin direnişini kıracağız. Bankaların ve tröstlerin millileştirilmesine ilişkin özel devlet yasaları haricinde kimsenin elinden mülkünü almayacağız. Bu yasa hazırlanıyor. Hiçbir emekçi, hiçbir işçi tek kopek dahi kaybetmeyecektir, tersine ona yardım edilecektir. En sıkı muhasebe ve kontrol dışında, daha önceden tespit edilmiş vergilerin alınması dışında, hükümet başka bir önlem almayacaktır.

Bu haklı talepler adına, halkın ezici çoğunluğu geçici işçi-köylü hükümeti etrafında kenetlendi.

Yoldaşlar! Emekçiler! Bilin ki, şimdi *bizzat siz* devleti yönetiyorsunuz! Sizler birleşmedikçe ve devletin *bütün işlerini kendi* ellerinize almadıkça, kimse size yardım etmeyecektir. *Sizin* sovyetleriniz şu andan itibaren devlet iktidarının organları, yetkili, karar alıcı organlardır.

Sovyetleriniz etrafında kenetlenin. Onları güçlendirin. Kimseyi beklemeden, bizzat kendiniz işe girişin, tabandan başlayın. En sıkı devrimci düzeni kurun, anarşi yaratan içkicileri, serserileri, karşı-devrimci askeri öğrencileri, Kornilov yandaşlarını ve benzerlerini amansızca bastırın.

Üretim ve ürünlerin toparlanması üzerinde en sıkı denetimi kurun. İster üretimin sabote edilmesi (zarar verme, engelleme, dinamitleme), tahıl ve besin maddeleri stoklarının alıkonulması şeklinde kendini göstersin, isterse tahıl taşımasını geçiktirme, demiryollarını, posta-telgraf-telefon düzenini bozma şeklinde göstersin, ya da büyük barış davasına, toprağın köylülere verilmesine, üretim ve ürünlerin dağıtılması üzerindeki işçi kontrolünün güvence altına alınmasına karşı herhangi bir biçimdeki direniş şeklinde kendini göstersin, halkın davasına zarar veren her kim olursa olsun, onu tutuklayın ve devrimci halk mahkemelerinin önüne çıkarın.

Yoldaşlar! İşçiler, Askerler, Köylüler ve Bütün Emekçiler! Tüm iktidarı kendi sovyetlerinizin eline alın! Toprağı, tahılı, fabrikaları, makineleri, ürünleri, ulaşımı koruyun ve gözbebeğiniz gibi saklayın — bunların hepsi şu andan itibaren tümüyle sizin mülkiyetiniz, tüm halkın ortak mülkiyeti olacaktır. Giderek, köylülerin çoğunluğunun rızası ve onayı ile, köylülerin ve

işçilerin pratik deneyimleri temelinde, uygar ülkelerin ileri işçilerinin sağlama bağlayacakları ve halklara sürekli barışı ve her türlü baskı ve sömürüden kurtuluşu getirecek olan sosyalizmin zaferine doğru sağlam ve şaşmaz bir şekilde ilerleyeceğiz.

Petrograd, 5 Kasım 1917

Halk Komiserleri
Konseyi Başkanı
V. Ulyanov (Lenin)

"Pravda" Sayı 182,
20 (7) Kasım 1917

Lenin, Eserler,
cilt 26, s. 293-295
Almanca'dan çevrilmiştir.

EKİM DEVRİMİNİN DÖRDÜNCÜ YILDÖNÜMÜ

V. İ. LENİN

25 Ekim'in (7 Kasım) dördüncü yıldönümü yaklaşıyor.

Bu büyük gün bir o kadar geride kaldıkça, Rusya'daki proleter devriminin önemi bir o kadar berraklaşıyor, biz de bir bütün olarak çalışmamızın pratik deneyimlerinin anlamını bir o kadar derinden idrak ediyoruz.

En kısa —ve tabii ki bütünüyle tamam ve tam olmayan— özeti ile bu anlam ve bu deneyim şöyle açıklanabilir:

Rusya'da devrimin dolaysız ve en yakın görevi burjuva-demokratik görevdi, ortaçağ kalıntılarını ortadan kaldırmak, onu son taşına kadar yok etmek, Rusya'yı bu barbarlıktan, bu yüzkarasından, ülkemizdeki her kültür ve ilerlemenin bu en büyük frenleyicisinden temizlemekti.

Ve biz; halkın geniş kitlesine etkisi açısından bu temizliği, 125 yıl önceki Büyük Fransız Devrimi'nden çok daha kararlı, hızlı, akıllıca, başarılı bir şekilde, çok daha kapsamlı ve derinlemesine gerçekleştirdiğimizden dolayı haklı bir gurur duyabiliriz.

Hem anarşistler ve hem de küçük-burjuva demokratları, (yani bu uluslararası toplumsal tipin Rus temsilcileri olarak Menşevikler ve Sosyal-Devrimciler,) burjuva-demokratik devrimin sosyalist (yani proleter) devrimle ilişkisi üzerine inanılmaz derecede fazla karışık şeylerden söz ediyorlardı ve ediyorlar. Bizim bu noktada Marksizmi doğru bir şekilde kavradığımız, bizim önceki devrimlerin deneyimlerini doğru bir şekilde değerlendirdiğimiz, dört yıl içinde bütünüyle ve tamamiyle onaylanmıştır. Biz başka hiç kimsenin yapmadığı şekilde, burjuva-demokratik devrimi sonuna dek götürdük. Biz tamamiyle bilinçli, emin ve sapmadan; ileriye, sosyalist devrime, onun bir Çin Seddiyle burjuva-demokratik devrimden ayrılmadığı bilin-

ciyle, (sonunda) ne kadar ilerleyebileceğimize, önümüzdeki yüce görevin hangi bölümünü yapabileceğimize, zaferlerimizin hangi bölümünü kalıcı olarak garantileyebileceğimize ancak mücadelenin karar vereceği bilinci ile yürüyoruz. Bunu zaman gösterecek. Ama daha şimdiden de toplumun sosyalist dönüşümünde —mahvolmuş, acı çeken, geri bir ülke için— muazzam çok şeyin yapılmış olduğunu görüyoruz.

Ama devrimimizin burjuva-demokratik içeriği üzerine düşüncelerimizi sonuna kadar sürdürelim. Marksistler için bunun ne anlama geldiği açık olmalıdır. Açıklama için canlı örnekler alalım:

Devrimin burjuva-demokratik içeriği, yani ülkenin toplumsal ilişkilerinin (durumların, kurumların) ortaçağa ait şeylerden, serflikten, feodalizmden temizlenmesi.

1917 yılında Rusya'da serfliğin esas tezahür biçimleri, artıkları, kalıntıları hangileriydi? Monarşi, kast sistemi, toprak sahipliği ve toprak kullanımı, kadının durumu, din, milliyetlerin baskı altında tutulması. Bu "Augias ahırları"ndan herhangi birini alalım —geçerken söyleyelim, bunlar bütün ileri devletlerde onların burjuva-demokratik devrimlerinin 125, 250 ve daha fazla yıl önce (İngiltere'de 1649'da) gerçekleştirilmesi sırasında önemli ölçüde temizlenmeden bırakılmıştı— bu Augias ahırlarından herhangi birini alalım, bizim bunları bütünüyle temizlediğimiz görülür. 25 Ekim (7 Kasım) 1917'den başlayıp, Kurucuların [Kurucu Meclis'in —ÇN] dağıtılmasına (5 Ocak 1918) kadarki yalnızca on hafta içinde biz bu alanda, burjuva-demokratların ve liberallerin (Kadetler) ve küçük-burjuva demokratlarının (Menşevikler ve Sosyal-Devrimciler) sekiz aylık iktidarında yaptıklarından bin kat daha fazla yaptık.

Bu korkaklar, gevezeler, kendini beğenmiş narsistler ve Hamletler kağıttan kılıçlarla el-kol salladılar — ve monarşiyi bile yok etmediler! Biz tüm monarşist pisliği, daha bir eşi görülmemiş şekilde süpürüp attık. Yüzyıllardan kalma kast yapısını taş üstünde taş, tuğla üstünde tuğla kalmamacasına yıktık (İngiltere, Fransa ve Almanya gibi en ileri ülkeler hala bugüne kadar bu kast sisteminin izlerinden özgür değillerdir!). Kast sisteminin en derin köklerini, yani toprak sahipliğinde feodalizmin

ve serfliğin kalıntılarını, kökünden söktük. Büyük Ekim Devrimi'nin tarımdaki dönüşümlerinden "en sonunda" ne olacağı "üzerine münakaşa edilebilir" (böylesi münakaşalarla meşgul olacak yurtdışında yeteri kadar yazar-çizer, Kadet, Menşevik ve Sosyal-Devrimci vardır). Şimdi bu münakaşalarla zaman kaybetmeye hiç isteğimiz yok, çünkü biz bu münakaşayı ve buna bağımlı bir koca yığın münakaşa sorununu mücadeleyle karara bağlıyoruz. Ama münakaşa götürmez olgu, küçük-burjuva demokratlarının sekiz ay boyunca mülk sahipleriyle, serflik geleneklerinin koruyucularıyla "anlaştıkları", bizim ise bir kaç hafta içinde hem bu mülk sahiplerini ve hem de onların tüm geleneklerini Rus toprağının üstünden tamamiyle sürüp attığımızdır.

Dini, ya da kadınların haktan yoksunluğunu, ya da Rus-olmayan milliyetlerin baskı altında tutulmasını ve hak eşitsizliğini alalım. Tüm bunlar burjuva-demokratik devrimin sorunlarıdır. Küçük-burjuva demokrasisinin filistenleri sekiz ay boyunca bunun üzerine gevezelik ettiler; dünyanın en ileri ülkeleri arasında *bu* sorunların *burjuva-demokratik* yönde *tamamiyle* çözüldüğü *tek ülke* yoktur. Bizde bunlar Ekim Devriminin yasamasıyla tamamiyle çözülmüştür. Dine karşı gerçekten mücadele ettik ve ediyoruz. *Tüm* Rus-olmayan milliyetlere kendi öz cumhuriyetlerini ya da özerk bölgelerini verdik. Rusya'da kadının haklardan yoksun olması ya da tam hak eşitliğinin olmaması gibi serfliğin ve ortaçağın; bencil burjuvazi ve aptal, korkutulmuş küçük-burjuvazi tarafından istisnasız dünyanın bütün ülkelerinde yeniden temcit pilavı gibi öne sürülen bu şok edici kalıntısı gibi böyle bir rezalet, kepazelik ve aşağılık şey yoktur.

Tüm bunlar burjuva-demokratik devrimin içeriğidir. Bir buçuk ve iki buçuk yüzyıl önce bu devrimin (eğer bu genel tipin her ulusal türünden bahsedeceksek, bu devrimlerin) ileri önderleri halklara, ortaçağın ayrıcalıklarından, kadının hak eşitsizliğinden, şu ya da bu dinin (ya da "din fikrinin", bir bütün olarak "dinsellik"in) ayrıcalığından, milliyetlerin eşit haklara sahip olmamasından insanlığı kurtaracaklarına söz vermişlerdi. Bu sözü verdiler, ama bu sözü tutmadılar. Tutamazlardı

da, çünkü — "kutsal özel mülkiyet"e "saygı" buna engel oluyordu. Bizim proleter devrimimizde bu üç defa lanet olası ortaçağa ve bu "kutsal özel mülkiyet"e bu lanet olası "saygı" yoktu.

Ama burjuva-demokratik devrimin kazanımlarını Rusya'nın halklarının sahip olduğu şeylerin sağlam bir parçası yapmak için ilerlemeye devam etmek zorundaydık, ve ilerledik de Burjuva-demokratik devrimin sorunlarını; ilerlerken, geçerken, bizim esas ve gerçek, bizim proleter-devrimci, sosyalist çalışmamızın "yan ürünü" olarak çözdük. Reformlar —bunu her zaman söyledik— devrimci sınıf mücadelesinin bir yan ürünüdür. Burjuva-demokratik dönüşümler —dedik ve bunu olgularla ispatladık— proleter, yani sosyalist devrimin bir yan ürünüdür. Geçerken değinelim ki, "ikibuçukuncu" Marksizmin tüm Kautsky, Hilferding, Martov, Çernov, Hillquit, Longuet, MacDonald, Turati ve başka kahramanları, burjuva-demokratik ve proleter-sosyalist devrim arasındaki böylesi karşılıklı ilişkiyi anlamak istemiyorlar. Birincisi ikincisine doğru büyür. İkincisi geçerken birincinin sorunlarını çözer. İkincisi birincinin eserini pekiştirir. İkincinin birinciyi ne ölçüde aşacağına, mücadele ve ancak mücadele karar verir.

Sovyet düzeni bir devrimin diğerine bu dönüşümünün tam da canlı bir onaylanması ya da tezahürüdür. Sovyet düzeni işçiler ve köylüler için demokratizmin en yükseğidir ve aynı zamanda burjuva demokratizmiyle kopuş ve yeni evrensel önemde bir demokrasi tipinin, yani proleter demokratizmin ya da proletarya diktatörlüğünün doğuşu demektir.

Bırakın can çekişen burjuvazinin ve onun kuyruğunda giden küçük-burjuva demokrasisinin köpekleri ve domuzları bizim Sovyet düzenimizi inşadaki başarısızlıklarımız ve hatalarımız yüzünden üstümüze küfür, beddua ve alaylar yağdırsınlar. Gerçekten birçok başarısızlıklarımız olduğunu ve hatalar yaptığımızı ve hala yapmakta olduğumuzu bir an bile unutuyor değiliz. Sanki böylesine yeni, daha önce hiç görülmemiş bir *tip* devlet düzeninin yaratılması gibi tüm dünya tarihi için yeni bir eser, hiç başarısızlığa uğramadan ve hata yapmadan ortaya konabilirmiş gibi! Başarısızlıklarımızı ve hatalarımızı, Sovyet ilkelerini hayata uygulamada henüz mükemmel olmaktan son de-

rece uzak halimizi düzeltmek için hiç şaşmadan mücadele edeceğiz. Fakat Sovyet devletinin kuruluşuna *başlamak* ve böylelikle dünya tarihinde yeni bir çağ, bütün kapitalist ülkelerde ezilen ve her yerde yeni bir hayata, burjuvaziyi yenmeye, proletarya diktatörlüğünü, insanlığın sermayenin ve emperyalist savaşların boyunduruğundan kurtuluşuna doğru ilerleyen *yeni* sınıfın hakimiyeti çağını *açmak* şansı bizim olduğu için de haklı bir gurur duyabiliriz ve duyuyoruz.

Emperyalist savaşlar sorunu, bugün dünyaya hakim olan; ve kaçınılmaz bir şekilde yeni emperyalist savaşlar yaratan, kaçınılmaz bir şekilde zayıf, geri ve küçük halkların bir avuç "ileri" güç tarafından ulusal bakımdan ezilmesini, yağmalanmasını, soyulmasını ve boğulmasını duyulmamış ölçüde arttırmayı beraberinde getiren; finans-kapitalin uluslararası politikası sorunu, işte bu sorun 1914'en beri dünyanın tüm ülkelerinin tüm politikasında bir köşetaşı olmuştur. Sorun, burjuvazinin gözlerimizin önünde hazırladığı, göz göre göre kapitalizmden kaynaklanmakta olan gelecek emperyalist savaşta, (1914-1918 savaşında ölen 10 milyon insan ve bugün hala sürüp gitmekte olan tamamlayıcı "küçük" savaşlarda ölen insanların yerine) 20 milyon insanın yok edilip edilmemesi, (kapitalizmin sürüp gitmesi halinde) kaçınılmaz bir şekilde yaklaşan savaşta (1914-1918 yıllarında sakatlanan 30 milyon insan yerine) bu kez 60 milyon insanın sakatlanıp sakatlanmaması sorunudur. Bu sorunda da Ekim Devrimimiz dünya tarihinde yeni bir çağ açmıştır. Burjuvazinin uşakları ve bunların Sosyal-Devrimciler ve Menşevikler kılığındaki, bütün dünyanın güya "sosyalist" küçük-burjuva demokrasisi kılığındaki uzantıları, "Emperyalist savaşın içsavaşa dönüştürülmesi" sloganıyla alay ettiler. Fakat bu sloganın tek gerçeklik olduğu, kuşkusuz hoş olmayan, kaba, çıplak, insafsız, ve fakat en ince şovenist ve pasifist yalanlar denizi içinde tek gerçeklik olduğu görüldü. Bu yalanlar şimdi yıkılıyorlar. Brest barışının ne olduğu ortaya çıktı. Ve Brest barışına göre çok daha kötü bir barış olan Versaille barışının anlam ve sonuçları her geçen gün daha acımasız bir şekilde ortaya çıkıyor. Ve, dünkü savaşın ve yaklaşmakta olan savaşın nedenleri üzerine kafa yoran milyonlarca insanın önünde daha açık, daha belirgin, daha

su götürmez bir şekilde şu acı gerçek ortaya çıkıyor: Emperyalist savaştan ve bunu kacınılmaz şekilde yaratan emperyalist barıştan (eski yazım hala kullanılıyor olsaydı, "mir" sözcüğünü, her iki anlamını da vermek için iki şekilde yazardım)*, bu cehennemden, bolşevik mücadele olmaksızın, bolşevik devrim olmaksızın kurtulunamaz.

Bırakın burjuvalar ve pasifistler, generaller ve küçükburjuvalar, kapitalistler ve filistenler, tüm imanı tam hıristiyanlar ve II. ve II 1/2. Enternasyonalin bütün şövalyeleri bu devrime kızgınlıklarını kussunlar. Onlar, yüzlerce ve binlerce yıldır ilk kez kölelerin, köle sahipleri arasındaki savaşa, "Köle sahiplerinin ganimetleri paylaşmak için sürdürdükleri bu savaşı, tüm ulusların kölelerinin, tüm ulusların köle sahiplerine karşı savaşına dönüştürelim!" sloganıyla açık bir şekilde cevap vermesini, bu tarihsel gerçeği hiçbir kızgınlık, iftira ve yalan seliyle değiştiremeyeceklerdir.

Yüzlerce, binlerce yıldır ilk kez bu slogan, anlamsız ve zavallı bir slogan olmaktan çıkıp, açık ve kesin bir siyasal program halini aldı, proletaryanın önderliğinde, ezilen milyonlarca insanın etkili bir mücadelesine, proletaryanın ilk zaferine, savaşların yok edilmesi yolundaki ilk zafere, sermaye kölelerinin zararına, ücretli işçilerin zararına hani şu barış imzalıyıp savaş yapan çeşitli ülkelerin burjuvazisinin ittifakı üzerinde bütün ülkelerin işçilerinin ittifakının ilk zaferine dönüştü.

Bu ilk zafer, *nihai zafer değil henüz* , Ekim Devrimimiz bu zaferi emsalsiz cefalar ve güçlükler, işitilmemiş acılar içinde, ve kendi payımıza büyük başarısızlıklar ve hatalarla gerçekleştirdi. Sanki başarısızlıklar olmaksızın,hatalar yapılmaksızın, tek başına geri bir halk, dünyanın en güçlü ve ileri ülkelerinin emperyalist savaşlarının üstesinden gelebilirmiş gibi! Hatalarımızı kabul etmekten korkmuyoruz ve biz bunları, bu hataları düzeltmesini öğrenmek için soğukkanlılıkla değerlendireceğiz. Fakat

* Rusça'da "mir" sözcüğünün iki anlamı ("dünya" ve "barış") ve eski yazımda iki farklı yazılış biçimi vardı. —Editör (İngilizce baskı)

olgu şudur ki: yüzlerce, binlerce yıldır ilk kez köle sahipleri arasındaki savaşa, kölelerin bütün köle sahiplerine *karşı* bir devrimle "cevap vermek" için verilen söz *tamı tamına yerine getirildi* — ve tüm güçlüklere rağmen yerine getirilecek.

Biz başlangıcı yaptık. Ne kadar zamanda, ne zaman, hangi ulusun proleterleri bu eseri sonuna vardırırlar, bunun önemi yok. Önemli olan, buzun kırılmış, yolun açılmış ve gösterilmiş olmasıdır.

"Anavatanı koruyoruz" diye ikiyüzlülüğe devam edin bütün ülkelerin kapitalist efendileri — Japon anavatanını Amerikan'ınkine, Amerikan'ınki Japon'unkine karşı, Fransız'ınkini İngiliz'inkine karşı vs. vs.! İkinci ve İkibuçukuncu Enternasyonalin şövalye efendileri, bütün dünyanın pasifist ve küçük burjuvaları ve filistenleri ile birlikte, yeni "Basel Manifestoları" ile (1912 Basel Manifestosu örneğini izleyerek) emperyalist savaşa karşı mücadele sorunundan "sıyrılmaya" devam edin! İlk bolşevik devrim dünyadaki ilk yüz milyon insanı emperyalist savaştan, emperyalist dünyanın elinden kurtardı.

Bundan sonraki devrimler bütün insanlığı bu savaşlardan ve bu dünyanın elinden çekip kurtaracaktır.

Son görevimiz, aynı zamanda en önemli, en güç ve en az tamamlanmış olan görevimiz, yıkılmış feodal ve yarı-yıkılmış kapitalist yapının yerine yeni sosyalist yapı için ekonominin inşası, ekonomik temelin kurulmasıdır. En çok başarısızlık ve hata ile bu en önemli ve güç görevde karşılaştık. Sanki, dünya çapında böylesine yeni bir işe başarısızlıklar ve hatalar olmaksızın başlanabilirmiş gibi! Ama biz bu işe başladık. Bu işi devam ettireceğiz. Şimdilerde "Yeni Ekonomik Politika" ile bir sürü hatayı düzeltmekle meşgulüz, bir küçük köylüler ülkesinde bu hatalara düşmeden sosyalist yapının inşasına nasıl devam edileceğini öğreniyoruz.

Karşılaştığımız güçlükler ölçülemeyecek derecede büyük. Ama biz ölçülemeyecek dercede büyük güçlüklerle mücedeleye alışığız. Düşmanlarımız bize boşyere "kaya gibi sağlam adamlar", "kemik gibi sert bir politika"nın savunucuları demiyorlar. Fakat devrimde gerekli olan bir başka sanatı da, hiç değilse belirli bir ölçüye kadar olsun öğrendik: esneklik, taktiğimizi hızla

ve aniden değiştirebilmek, değişen nesnel koşulları göz önünde bulundurmak, eğer daha önceden tuttuğumuz yolun içinde bulunduğumuz zaman dilimi içinde amaca uygun olmadığı, imkansız olduğu ortaya çıkmışsa, hedefimize varacak değişik bir yol seçmek.

Coşkunluk dalgasına kapılmış olan, halkın önce genel politik, sonra da askeri çoşkunluğunu uyandırmış olan bizler, bu coşkunluk dalgası sayesinde, genel politik ve askeri sorunlar kadar büyük olan iktisadi sorunları da çözebileceğimizi sandık. Bir küçük köylüler ülkesinde, proletarya devletinin dolaysız emirleriyle, devlet üretimini ve ürünlerin devlet eliyle dağıtımını komünistçe düzenleyebileceğimizi hesaplıyorduk — ya da daha doğrusu, yeterli şekilde hesaplamadan, varsayıyorduk. Hayat hatalarımızı bize gösterdi. Birtakım geçiş aşamaları gerekiyordu: komünizme geçişi hazırlamak için, yıllar sürecek bir çalışma ile hazırlamak için, devlet kapitalizmi ve sosyalizm. Sadece duyulan coşkunluk temelinde değil, fakat büyük devrimin yarattığı coşkunluğun yardımı ile, kişisel çıkarı, kişisel atılımı ve iş ilkelerine dayalı bir iktisadı kullanarak, bir küçük köylüler ülkesinde devlet kapitalizminden sosyalizme geçmek için önce sağlam taşlar koyma işine girişmeliyiz; aksi taktirde komünizme varamayız, aksi taktirde milyonlarca ve onmilyonlarca insanı komünizme götüremeyiz. İşte hayat bize bunu öğretti. İşte devrimin nesnel gelişme doğrultusu bize bunu öğretti.

Ve üç-dört yıl içinde (eğer gerekiyorsa) keskin dönüşler yapmayı biraz olsun öğrenmiş olan bizler gayretle, dikkatle, sabırla (fakat hala yeterince gayretli, dikkatli ve sabırlı olmamakla birlikte) yeni dönüş olan "Yeni Ekonomik Politika"yı öğrenmeye başladık. Proleter devlet dikkatli, titiz ve bilgili bir "işadamı", çalışkan bir toptancı tüccar olmalıdır, yoksa bu devlet bu küçük köylüler ülkesini iktisadi bakımdan ayakta tutamaz. Şimdiki durumda (hâlâ) kapitalist blokla yanyana yaşadığımız bugünkü koşullar içinde sosyalizme geçebilmek için başka hiçbir yol yoktur. Bu toptancı tüccar, göğün yere uzak olduğu kadar komünizme uzak bir iktisadi tip gibi görülebilir. Fakat işte bu, canlı yaşamın içindeki; köylünün küçük işletmesinden devlet kapitalizmi yoluyla sosyalizme götürecek çelişkilerden biridir.

Kişisel çıkar üretimi arttırır; ve bizim herşeyden önce, ne pahasına olursa olsun elde etmemiz gereken şey üretimi arttırmaktır. Toptancı ticaret, milyonlarca küçük köylüyü, onlara çıkar sağladığı için iktisaden birleştiriyor, birbirine bağlıyor ve bir sonraki adıma, bizzat üretimde birlik ve beraberliğin çeşitli biçimlerine götürüyor. Ekonomik politikamızdaki gerekli değişikliklere başladık bile. Bu konuda, pek büyük olmamakla birlikte, kısmi de olsa kuşkusuz bazı başarılarımızı gösterebiliriz. Bu konuda yeni bir "bilim"in hazırlık sınıfını bitiriyoruz artık. Sebatlı bir şekilde usanmadan çalışırsak, her adımımızı pratikteki deneyimlerimizle sınarsak, başlamışı tekrar tekrar değiştirmekten, hatalarımızı düzeltmekten korkmazsak ve bunun anlamını derinlemesine tahlil edersek, bir üst sınıfa da geçebiliriz. Dünya iktisadiyatı ve politikası bu işi istediğimizden daha can sıkıcı ve güç bir duruma sokmasına rağmen, bütün bu "öğrenimi" yapacağız. Ne pahasına olursa olsun, geçiş dönemi acıları, ızdırap, açlık ve yıkıntı ne denli büyük olursa olsun, cesaretimizi kırdırmayacağız ve eserimizi zaferle sonuçlandıracağız.

14.10.1921

Pravda Nr. 234, 18 Ekim 1921
İmza: N. Lenin
Eserler, cilt 33, s. 31-39 (Almanca)

(İngilizce ve Almanca baskıları karşılaştırılarak Türkçeye çevrilmiştir.)

EKİM DEVRİMİ VE RUS KOMÜNİSTLERİNİN TAKTİĞİ

("EKİM YOLUNDA" ADLI DERLEMEYE ÖNSÖZ)

J. V. STALİN

(Parça)

I- EKİM DEVRİMİ'NİN IÇ VE DIŞ KOŞULLARI

Rusya'daki proleter devrimin emperyalizmin zincirlerini kırmasında ve böylece burjuvazinin iktidarını devirmesinde karşılaştığı görece kolaylıkta üç dış koşul belirleyici idi.

Birincisi, Ekim Devriminin, iki başlıca emperyalist grubun, İngiliz-Fransız ve Avurturya-Alman gruplarının amansız savaşı döneminde, bu grupların birbirlerine karşı ölesiye bir mücadeleleyle meşgul olup, Ekim Devrimine karşı mücadeleye, hem zaman, hem araçlar açısından ciddi bir dikkat gösteremeyecekleri bir dönemde başlaması durumudur. Bu durumun Ekim Devrimi için çok büyük bir önemi oldu, çünkü bu, ona güçlerini sağlamlaştırmak ve örgütlemek için emperyalizmin bağrındaki çetin çarpışmalardan yararlanma olanağını verdi.

İkincisi, Ekim Devriminin, emperyalist savaş sırasında, savaştan yorgun düşmüş ve barışa susamış olan emekçi kitlelerin, eşyanın doğası gereği, savaştan tek kurtuluş yolu olan proleter devrimine yöneltildikleri zaman başlamış olmasıdır. Bu durumun Ekim Devrimi için çok büyük önemi oldu, çünkü ona, sovyet devrimini, nefret edilen savaşın tasfiyesiyle birleştirme kolaylığını sağladı, ve böylelikle hem Batı'da, işçiler arasında, hem Doğu'da, ezilen halklar arasında, kitlelerin sempatisini çekti.

Üçüncü olarak, Avrupa'da güçlü bir işçi hareketinin varlığı ve uzun emperyalist savaşın getirdiği devrimci bunalımın Batı'da ve Doğu'da olgunlaşması durumu sayılmalıdır. Bu duru-

mun, Rus devrimi için paha biçilmez bir önemi oldu, çünkü ona, dünya emperyalizmine karşı mücadelesinde, Rusya dışında sadık müttefikler sağlıyordu.

Ama dış koşullardan başka, Ekim Devrimi, kendisine zaferi kolaylaştıran bir dizi elverişli iç koşullar tarafından da desteklenmişti.

Bu koşullar arasından, aşağıdakileri, en başta gelenler olarak saymak gerekir.

Birincisi, Ekim Devrimi, Rusya işçi sınıfının büyük çoğunluğunun en etkin desteğine sahipti.

İkincisi, yoksul köylülüğün ve barışa ve toprağa susamış askerlerin çoğunluğunun kesin desteğine sahipti.

Üçüncüsü, başında yönetici güç olarak, gücünü sadece deneyiminden ve yıllar boyunca çelikleşen disiplininden değil, aynı zamanda emekçi kitlelerle muazzam bağlarından da alan, Bolşevik parti gibi denenmiş bir partinin bulunmasıdır.

Dördüncüsü, Ekim Devrimi'nin karşısında, azçok zayıf Rus burjuvazisi, köylü "isyanlarıyla" morallerini tamamıyla yitirmiş büyük toprak sahipleri sınıfı, ve savaş sırasında tamamen iflas etmiş uzlaştırıcı partilerden (Menşevik ve Sosyal-Devrimci partilerden) oluşan yenilmesi nispeten kolay düşmanlar vardı.

Beşincisi, hizmetinde, üzerinde serbestçe manevra yapabileceği,durum gerektirdiği zaman geri çekilebileceği, dinlenebileceği, güçlerini toparlayabileceği vb. genç bir devletin muazzam alanı vardı.

Altıncısı, Ekim Devrimi, karşı - devrimle mücadelesinde, ülke içinde yeterli miktarda yiyecek, yakıt ve hammaddeye güvenebilirdi.

Bu iç ve dış koşulların birleşmesi, Ekim Devriminin zaferinin göreli kolaylığını belirleyen özel durumu yaratmışlardı.

Elbette bu, Ekim Devrimi'nin içte ve dışta, zayıf noktaları olmadı demek değildir. Örneğin, sadece anımsatmak için, Ekim Devriminin bazı açılardan yalnızlığı, yakınlarında destek alabileceği bir komşu sovyet ülkesinin bulunmayışı gibi noktaları sayabiliriz. Bu açıdan, örneğin Almanya'da gelecekteki devrimin, yakınında Sovyetler Birliği gibi güçlü bir sovyet ülkesinin

bulunmasından dolayı, daha elverişli bir durumda bulunacağı kuşkusuzdur. Ekim Devriminin, ülke içinde bir proleter çoğunluğun bulunmayışı olan bir başka zayıf noktasının sözünü bile etmiyorum.

Ama bu zayıf noktalar, Ekim Devriminin yukarıda sözünü ettiğimiz dış ve iç koşullarının gösterdiği özgünlüğün çok büyük önemini iyice vurgulamaktan başka birşey yapmamaktadır.

Bu özgünlük bir an bile unutulmamalıdır. Bunu, özellikle Almanya'daki 1923 güzündeki olaylar incelenirken anımsamalıdır. Ve bunu en başta anımsaması gereken, Ekim Devrimi ile Almanya'daki devrim arasında toptan bir benzerlik kuran, ve gerçek ve sözde yanlışları için Alman Komünist Partisi'ni şiddetle eleştiren Troçki'dir.

> "1917'deki son derece özgün olan somut tarihsel durum belliyken —diyor Lenin—, Rusya için sosyalist devrime *başlamak* kolay olmuştu, oysa onu *sürdürmek* ve sonucuna ulaştırmak Avrupa devletlerinden daha zor olacaktır. Bunu, daha önce 1918 yılı başında belirtmek fırsatını buldum, ve iki yıllık bir deneyim, benim görüşümü bütünüyle doğruladı. Aşağıda saydığımız özel koşullar: 1) Sovyet devrimini, işçileri ve köylüleri inanılmaz işkencelere çarptıran emperyalist savaşın —bu devrim sayesinde— sona ermesiyle birleştirme olanağı; 2) belli bir süre için, sovyet düşmanlarına karşı birleşememiş olan dünyanın en güçlü iki emperyalist yırtıcısının ölesiye kavgasından yararlanma olanağı; 3) kısmen ülkenin geniş topraklarının ve kötü ulaşımın sağladığı olanaklar sayesinde, oldukça uzun bir içsavaş sürdürme olanağı; 4) köylülük içinde, proletarya partisinin, devrimci talepleri, köylü partisinin elinden (çoğunluğu bolşevizme açıkça düşman olan sosyalist-devrimci partinin elinden) almasına ve siyasal iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi sayesinde hemen gerçekleştirmesine olanak veren, derin bir devrimci burjuva demokratik hareketin varlığı — bu gibi özel koşullar bugün Batı Avrupa'da yoktur ve aynı ya da benzer koşulların yinelenmesi hiç kolay değildir. İşte, bir dizi başka nedenden ayrı olarak, bu nedenden, Batı Avrupa'da sosyalist devrimi *başlatmak* bizdekinden daha zordur." ("Sol" Komünizm)

Lenin'in bu sözleri unutulamaz.

II- EKİM DEVRİMİ'NİN İKİ ÖZELLİĞİ ÜZERİNE YA DA EKİM VE TROÇKİ'NİN SÜREKLİ DEVRİM TEORİSİ

Ekim Devrimi'nin, bu devrimin iç anlamını ve tarihsel önemini kavramak için, herşeyden önce özümlenmesi gereken iki özelliği vardır.

Bu özellikler nelerdir?

Önce, bizde proletarya diktatörlüğünün, proletarya ile, proletarya tarafından yönetilen köylülüğün emekçi kitleleri arasındaki ittifak temeli üzerinde yükselen bir iktidar olarak doğmasıdır. İkincisi, kapitalist bakımdan daha gelişmiş diğer ülkelerde kapitalizm varlığını sürdürürken, kapitalist bakımdan az gelişmiş bir ülkede sosyalizmin zaferi sonucu olarak proletarya diktatörlüğünün sağlamlaşmasıdır. Bu, elbette ki, Ekim Devrimi'nin başka hiç bir özelliği olmadığı anlamına gelmez. Ama şu anda bizim için önemli olan, tamda bu iki özelliktir, çünkü bu özellikler, yalnızca Ekim Devrimi'nin özünü açıkça dile getirmekle kalmayıp, aynı zamanda "sürekli devrim" teorisinin oportünist niteliğini de çok iyi bir biçimde ortaya çıkarmaktadır.

Bu özellikleri kısaca inceleyelim.

Kent ve kır küçük-burjuvazisinin emekçi kitleleri sorunu, bu kitlelerin proletaryadan yana kazanılması, proleter devrimin temel bir sorunudur. İktidar mücadelesinde kent ve kır emekçi halkı kimi destekleyecek, burjuvaziyi mi, proletaryayı mı; kimin yedeği olacaktır, burjuvazinin mi, proletaryanın mı — devrimin kaderi, proletarya diktatörlüğünün sağlamlığı, buna bağlıdır. Fransa'da 1848 ve 1871 devrimlerinin başarısızlığa uğramalarının nedeni, köylü yedeklerin burjuvazinin yanında bulunmasıdır. Ekim Devrimi başarıya ulaştı, çünkü o, köylü yedekleri burjuvazinin elinden alabildi; çünkü bu yedekleri proletaryanın yanına çekebildi, ve çünkü bu devrimde proletarya, kent ve kır emekçi halkının sayısız kitlelerinin tek yönetici gücü olma durumundaydı.

Bunu anlamayan, hiçbir zaman ne Ekim Devrimi'nin niteliğini, ne proletarya diktatörlüğünün özünü, ne de proleter iktidarımızın iç politikasının özelliğini anlayacaktır.

Proletarya diktatörlüğü, "deneyim sahibi bir stratejisyenin" çabaları ile "zekice" "seçilmiş" ve halkın şu ya da bu tabakalarına "akıllı-uslu dayanan" basit bir hükümet eliti değildir. Proletarya diktatörlüğü, ittifakın yönetici gücünü proletarya olması koşuluyla, sermayenin devrilmesi, sosyalizmin kesin zaferi için proletarya ile köylülüğün emekçi kitlelerinin sınıf ittifakı dır.

Yani burada, "sürekli devrim"in bazı diplomatça savunucularının şimdi söylemekten hoşlandıkları gibi, köylü hareketinin devrimci olanaklarını "birazcık" küçümsemek ya da "birazcık" abartmak sözkonusu değildir. Sözkonusu olan, Ekim Devriminin sonucu ortaya çıkan yeni proleter devletin özüdür. Sözkonusu olan, proleter iktidarın niteliği, proletarya diktatörlüğünün temelidir.

"Proletarya diktatörlüğü —diyor Lenin—, emekçilerin öncüsü proletarya ile, emekçilerin proleter olmayan çok sayıdaki tabakası arasındaki (küçük-burjuvazi, küçük patronlar, köylülük, aydınlar, vb.), ya da bu tabakaların çoğunluğu arasındaki sınıf ittifakının özel bir biçimidir; bu ittifak, sermayeye karşı yönelmiş, sermayenin tam yıkılışın, burjuvazinin direncinin ve canlanma çabalarının tamamıyla ezilmesini hedef almış, sosyalizmin kesin kuruluşunu ve sağlamlaştırılmasını amaçlayan bir ittifaktır." ("Özgürlük ve Eşitlik Sloganlarıyla Halk Nasıl Aldatılıyor?" a Önsöz)

Ve daha ileride şöyle diyor Lenin:

"Latince, bilimsel, tarihsel ve felsefi bir deyim olan proletarya diktatörlüğü, daha basit bir dile çevrildiğinde, şu anlama gelir: emekçilerin ve sömürülenlerin büyük kitlesini, sermayenin boyunduruğunun yıkılması mücadelesinde, yıkılış sırasında; zaferin korunması ve sağlamlaştırılması mücadelesinde; yeni sosyalist bir toplum düzeninin kurulması çalışmasında; sınıfların tamamıyla ortadan kaldırılması mücadelesinde, yalnız belirli bir sınıf —kent işçileri, ve genel olarak, fabrika işçileri, sanayi işçileri— yönetebilir." ("Büyük İnisiyatif")

Lenin tarafından formüle edilen proletarya diktatörlüğü teorisi böyledir.

Ekim Devrimi'nin özelliklerinden biri, bu devrimin, Leninist proletarya diktatörlüğü teorisinin klasik bir uygulaması olmasıdır.

Bazı yoldaşlar, bu teorinin saf "Rus" bir teori olduğunu, sa-

dece Rus gerçekliğiyle ilgisi olduğunu düşünüyorlar. Bu tamamıyla yanlıştır. Proletarya tarafından yönetilen proleter olmayan sınıfların emekçi kitlelerinden söz ederken, Lenin yalnızca Rus köylülerini kastetmiyor, aynı zamanda, daha yakın bir geçmişte Rusya'nın sömürgeleri olan, Sovyetler Birliği'nin çevre bölgelerinin emekçi ögelerini de kastediyor. Lenin, diğer ulusların bu kitleleriyle ittifakı olmadan, Rusya proletaryasının mücadeleyi kazanamayacağını yinelemekten bıkmıyordu. Lenin, ulusal sorun üzerine yazdığı yazılarda ve Komünist Enternasyonal'deki konuşmalarında, devrimci ittifak olmadan, gelişmiş ülkelerin proletaryasıyla, köleleştirilmiş sömürgelerin ezilmiş halklarının devrimci bloku olmadan, dünya devriminin zaferinin olanaksız olduğunu birçok kez söylemiştir. Ama sömürgeler, ezilen emekçi kitlelerinden ve, herşeyden önce köylülüğün emekçi kitlelerinden başka nedir ki? Sömürgelerin kurtuluşu sorununun, *gerçekte*, proleter olmayan sınıfların emekçi kitlelerinin, mali sermayenin boyunduruğundan ve sömürüsünden kurtulması sorunu olduğunu bilmeyen var mı?

Bundan ise, Leninist proletarya diktatörlüğü teorisinin salt bir "Rus" teorisi olmadığı, ve bütün ülkeler için koşulsuz geçerli bir teori olduğu ortaya çıkar. Bolşevizm, salt bir Rus olgusu değildir. "*Bolşevizm* ", —diyor Lenin—, *herkes için bir taktik örneğidir.* " ("Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky")

Ekim Devrimi'nin ilk özelliğinin karakteristik çizgileri bunlardır.

Troçki'nin "sürekli devrim" teorisi, Ekim Devrimi'nin bu özelliği açısından nasıl görünüyor?

Troçki'nin 1905'teki, "Kahrolsun Çar! Yaşasın İşçi Hükümeti" sloganını, yani köylülüğü devrimci güç olarak "basitçe" unuttuğu zamanki durumu üzerinde durmayacağız. "Sürekli devrim"in diplomatça savunucusu Radek bile, 1905'te "sürekli devrim"in gerçeklikten "havaya doğru bir sıçrayış" anlamına geldiğini şimdi kabul etmek zorunda kalmaktadır. Bu gün herkes bu "havaya doğru sıçrayış"la uğraşmanın gerekli olmadığını açıkça kabul ediyor.

Troçki'nin savaş sırasındaki tavrı üzerinde de, örneğin 1915'te "İktidar Mücadelesi" adlı makalesinde, "emperyalizm

çağında yaşıyoruz", emperyalizm, "burjuva ulus ile eski rejimi değil, proletarya ile burjuva ulusu karşı karşıya getirir" olgusundan hareketle, köylülüğün devrimci rolünün azalması gerektiği, topraklara el konulması sloganının eski önemini yitirdiği sonucuna vardığı dönemdeki durumu üzerinde de durmayacağız. Troçki'nin bu yazısını inceleyen Lenin'in, onu "köylülüğün rolünü" "yadsımakla" suçladığı, ve "Troçki aslında köylülüğün rolünü yadsımakla, köylüleri devrim için ayaklandırmayı reddetmeyi anlayan Rusya'nın liberal işçi politikacılarına yardım ediyor" (Devrimin İki Çizgisi) dediği biliniyor.

Troçki'nin bu sorun üzerindeki daha yeni çalışmalarına, proletarya diktatörlüğünün pekişmeye zaman bulduğu, ve Troçki'nin, "sürekli devrim" teorisini pratikle karşılaştırıp yanlışlarını düzeltecek olanağı olduğu dönemdeki çalışmalarına geçelim. "1905 Yılı" adlı kitabı ve Troçki tarafından 1922'de yazılmış "Önsöz"ü alalım. İşte bu "Önsöz" de "sürekli devrim" için söyledikleri:

> "Yazarda, Rusya'nın devrimci gelişmesinin niteliği üzerindeki ve "sürekli devrim" teorisi adıyla anılan düşünceler, tam 1905 yılında 9 Ocakla Ekim grevi arasında oluştu. Bu güç anlaşılan ad, önünde burjuva amaçlar dikilen Rus devriminin, buna karşın orada kalamayacağını belirtiyordu. Devrim, bu ilk burjuva amaçları, ancak proletaryayı iktidara getirerek gerçekleştirebilirdi. Oysa proletarya, iktidarı ele geçirince, devrimin burjuva çerçevesi içinde kalamazdı. Tersine, proletaryanın öncüsü, zaferini sağlama almak için, egemenliğini ilk günlerden itibaren sadece feodal mülkiyetin değil, burjuva mülkiyetin de en derinlemesine istilasını gerçekleştirmek zorunda kalacaktır. Proletarya bunu yaparak, sadece devrimci mücadelesinde kendisini desteklemiş olan burjuvazinin tüm gruplarıyla değil, aynı zamanda, elbirliği sayesinde iktidara geldiği *köylülüğün büyük kitleleriyle* de *düşmanca çatışmalara* girecektir. Halkın ezici çoğunluğunun köylülerden meydana geldiği geri kalmış bir ülkenin işçi hükümetindeki çelişkiler, çözümlerini, *sadece* uluslararası planda, proletaryanın dünya devrimi alanında bulabilir."

Troçki, "sürekli devrim"inden işte böyle söz ediyor. Leninist proletarya diktatörlüğü teorisi ile Troçki'nin "sürekli devrim" teorisi arasında nasıl bir uçurum bulunduğunu anlamak için bu aktarmayı daha önce Lenin'den aldığımız aktarmalarla

karşılaştırmak yeter.

Lenin, poletarya diktatörlüğünün temeli olarak, proletarya ile köylülüğün emekçi kitlelerinin *ittifakından* söz ediyor. Oysa Troçki'ye göre, bu "proleter öncüsüyle" "köylülüğün büyük kitleleri" arasında "*düşmanca çatışmalar*" olacakmış.

Lenin, emekçi ve sömürülen kitlelerin proletarya tarafından *yönetilmesinden* sözediyor. Oysa Troçki'ye göre, bunlar "halkın ezici çoğunluğunun köylülerden oluştuğu geri kalmış bir ülkede ki işçi hükümetinin "*çelişkileri* "ymiş.

Lenin'e göre devrim, güçlerini,herşeyden önce, Rusya'nın işçileri ve köylüleri arasında sağlar. Oysa Troçki'ye göre, gerekli güçler, sadece "proletaryanın dünya devrimi alanından" sağlanır.

Ama dünya devrimi gecikirse ne yapılacak? O zaman devrimimiz için bir umut ışığı kalıyor mu? Troçki hiçbir umut ışığı bırakmıyor, çünkü "işçi hükümetindeki çelişkiler... çözümlerini, sadece... proletaryanın dünya devrimi alanın da bulabilirler". Bu plan gereğince devrimimize yapacak bir tek iş kalıyor: kendi öz çelişkileri içinde bitkisel bir yaşam sürdürmek ve dünya devriminin bekleyişi içinde ayakta çürümek.

Lenin'e göre proletarya diktatörlüğü nedir?

Proletarya diktatörlüğü, "sermayenin tam devrilmesi" için, sosyalizmin kesin olarak kurulması ve sağlamlaşması" için, proletarya ile köylülüğün emekçi kitlelerinin ittifakına dayanan iktidardır.

Troçki'ye göre proletarya diktatörlüğü nedir?

Proletarya diktatörlüğü, "köylülüğün büyük kitleleriyle" "düşmanca çatışmalara" giren ve "çelişkilerin" çözümünü sadece "proletaryanın dünya devrimi alanında" arayan bir iktidardır.

"Sürekli devrim teorisi"nin, proletarya diktatörlüğünü yadsıyan Menşevizmin ünlü teorisinden ne farkı var?

Esasta hiçbir farkı yok.

Artık kuşku duyulamaz. "Sürekli devrim", köylü hareketinin devrimci olanaklarının basit bir azımsanması değildir. "Sürekli devrim" öyle bir azımsamadır ki, sonunda Leninist proletarya diktatörlüğü teorisinin yadsınmasına varmaktadır.

Troçki'nin "sürekli devrimi", Menşevizmin bir başka biçimidir.

Ekim Devriminin ilk özelliği böyle.

Ekim Devriminin ikinci özelliğinin karakteristik çizgileri nelerdir?

Özellikle savaş sırasında, Lenin, emperyalizmi inceleyerek, kapitalist ülkelerin eşit olmayan ve sıçramalı iktisadi ve siyasal gelişmesi kuralına vardı. Bu kurala göre, şirketlerin, tröstlerin, sanayi dallarının ve değişik ülkelerin gelişmesi eşit bir biçimde, belli bir sıra düzenine göre olmaz; bir tröst, bir sanayi dalı ya da bir ülke, hep başta, diğer tröstler ya da ülkeler hep geride olarak bu sıra düzenini korumazlar — ama bu gelişme, sıçramalarla, bazı ülkelerin gelişmesinde kesintilerle ve diğer ülkelerin gelişmesinde ileriye doğru sıçramalarla olmaktadır. Oysa geciken ülkelerin eski durumlarını korumalarındaki "tamamen meşru" eğilim, ve ileriye doğru bir sıçrama yapmış olan ülkelerin de yeni mevziler elde etmelerindeki daha az "meşru" olmayan eğilim, emperyalist ülkeler arasında askeri çarpışmaları, önüne geçilmez bir zorunluluk haline getirmektedir. Örneğin, yarım yüzyıl önce Fransa ve İngiltere ile karşılaştırıldığında geri bir ülke olan Almanya için bu, böyle oldu. Rusya ile karşılaştırılan Japonya için de aynı şeyi söylemek gerek. Bununla birlikte, daha 20. yüzyılın başında, Almanya ve Japonya'nın çok ileri sıçradıkları biliniyor; öyle ki, Almanya Fransa'yı geride bırakmış ve dünya pazarında İngiltere'nin malını elinden almaya başlamıştı; ve Japonya da Rusya'nın malını elinden alıyordu. Bilindiği gibi yeni emperyalist savaş, bu çelişkilerden çıktı. Bu kural şuradan hareket ediyor:

1) "Kapitalizm, evrensel bir sömürgeci baskı sistemine, bir avuç "ileri" ülkenin, dünya nüfusunun büyük çoğunluğunu mali yönden boğduğu bir sisteme dönüşmüştür." ("Emperyalizm", "Fransızca ve Almanca baskılara önsöz")

2) "Ve *kendi* ganimetlerini paylaşmak için, *kendi* savaşlarına bütün dünyayı sürükleyen, tepeden tırnağa silahlı, en güçlü iki ya da üç canavar (Amerika, İngiltere, Japonya) arasında bu ganimet paylaşılmıştır." (Aynı yerde)

3) Dünya mali baskı sistemi içindeki çelişkilerin büyümesi

ve kaçınılmaz askeri çarpışmalar, dünya emperyalist cephesini devrime kolayca yenilebilir hale getirmekte ve cephenin bazı ülkeler tarafından yarılması olası olmaktadır.

4) Bu yarılmanın meydana gelme şansı, en çok, emperyalist zincirin en zayıf olduğu, yani emperyalizmin en az zırhlı olduğu ve devrimin en kolayca yayılabildiği noktalar ve ülkelerdir.

5) Bu yüzden de sosyalizmin bir ülkede zaferi, bu ülke kapitalist yönden ne kadar az gelişmiş olursa olsun, ve kapitalizmin diğer ülkelerde varlığını sürdürmesi, bu ülkeler kapitalist yönden ne kadar gelişmiş olurlarsa olsun, tamamen olanaklı ve olasıdır.

İki sözcükle, Leninist proleter devrim teorisi böyledir.

Ekim Devrimi'nin ikinci özelliği nelerden meydana gelir?

Ekim Devrimi'nin ikinci özelliği, bu devrimin Leninist proleter devrim teorisinin bir pratik uygulama örneği olmasıdır.

Ekim Devrimi'nin bu özelliğini anlamamış olan, ne bu devrimin uluslararası niteliğini, ne çok büyük uluslararası gücünü, ne de özgül dış politikasını anlayacaktır.

> "Eşitsiz ekonomik ve siyasal gelişme", diyor Lenin, "kapitalizmin mutlak yasasıdır. Buradan, sosyalizmin zaferinin, önce birkaç ya da hatta yalnızca bir tek kapitalist ülkede olanaklı olduğu sonucu çıkar. Bu ülkenin muzaffer proletaryası, kapitalistleri mülksüzleştirdikten ve kendi sosyalist üretimini örgütledikten sonra öteki ülkelerin ezilen sınıflarını kendi davasına çekerek, bu ülkelerde kapitalistlere karşı ayaklanmalara yol açarak, ve sömürücü sınıflara ve onların devletine, gerektiğinde silahlı kuvvetle bile karşı koyarak, dünyanın geri kalanının, kapitalist dünyanın karşısına çıkacaktır... Ulusların sosyalizmde özgürce birleşimi, sosyalist cumhuriyetlerin geri kalmış devletlere karşı azçok uzun ve kararlı bir mücadelesi olmaksızın mümkün değildir." ("Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı Üzerine")

Bütün ülkelerin oportünistleri, proletarya devriminin ancak sanayileşmede gelişmiş ülkelerde başlayabileceğini ileri sürerler —elbette, eğer teorilerine göre devrimin başlaması gerekirse—; bu ülkeler, sanayi açısından ne kadar gelişmiş olurlarsa, sosyalizmin zaferi şansının o kadar çok olacağını ileri

sürerler; ve bir tek ülkede, özellikle de bu ülke kapitalist yönden az gelişmişse, sosyalizmin zaferinin mümkün olması, onlar için tamamen inanılmaz birşey olarak, sözkonusu değildir. Daha savaş sırasında Lenin, emperyalist devletlerin eşit olmayan gelişmesi yasasına dayanarak, oportünistlerin karşısına, sosyalizmin bir tek ülkede, bu ülke kapitalist yönden ne kadar az gelişmiş olursa olsun, zafere erişmesiyle ilgili proleter devrimi teorisini çıkarıyor.

Ekim Devrimi'nin, Leninist proletarya devrimi teorisinin doğruluğunu bütünüyle onayladığı biliniyor.

Troçki'nin "sürekli devrim" teorisi, Leninist proleter devrim teorisi açısından nasıl görünüyor?

Troçki'nin "Devrimimiz" (1906) broşürünü alalım. Troçki şöyle yazıyor:

> "Avrupa proletaryası tarafından doğrudan bir devlet yardımı olmadan, Rusya işçi sınıfı iktidarda kalamaz ve geçici egemenliğini kalıcı bir sosyalist diktatörlüğe dönüştüremez. Bundan bir an bile kuşku duyulamaz."

Bu aktarmada söylenen nedir? Tamı tamına, sosyalizmin bir ülkede, Rusya'da, "Avrupa proletaryası tarafından doğrudan bir devlet yardımı olmadan", yani iktidarın Avrupa proletaryası tarafından ele geçirilmesinden önce olanaksız olduğunu söylüyor.

Bu "teori" ile, Lenin'in "ayrı, bir tek kapitalist ülkede" sosyalizmin zaferinin olanaklılığı üzerindeki tezi arasında ortak ne vardır?

Burada ortak hiçbir şeyin olmadığı açıktır.

Ama Troçki'nin 1906'da, devrimimizin niteliğinin tanımlanmasının güç olduğu dönemde yayınlanan broşürü, içinde istemeyerek yapılmış yanlışlar bulundurmakta ve Troçki tarafından daha sonra açıkça söylenen düşüncelere tamamı ile yanıt vermemektedir. Troçki'nin bir başka broşürünü, 1917 Ekim Devrimi'nden önce yayınlanmış ve şimdi (1924'te) 1917 adlı kitabında yeniden basılmış "Barış Programı"nı inceleyelim. Bu broşürde Troçki, bir tek ülkede sosyalizmin zaferi ile ilgili Leninist proleter devrim teorisini eleştiriyor, ve bunun karşısına Avrupa Birleşik Devletleri sloganını çıkarıyor. Sosyalizmin bir tek

ülkede zaferinin olanaksız olduğunu; sosyalizmin zaferinin ancak Avrupa Birleşik Devletleri olarak kümelenmş bir kaç başlıca Avrupa ülkesinin (İngiltere, Rusya, Almanya) zaferi olarak mümkün olduğunu, yoksa tamamen olanaksız olduğunu ileri sürüyor. Açıkça "Rusya'da ya da İngiltere'de zafere ulaşan bir devrim, Almanya'da devrim olmadan, ya da bunun tersi olmadan düşünülemez" diyor.

> "Birleşmiş Devletler sloganına, ne kadar az somut olursa olsun, tek tarihsel itiraz, İsviçreli Sosyal-Demokrat'ta [Bolşeviklerin o dönemdeki merkez organı —J. St.], şu sözlerle yapılmıştı: 'Ekonomik ve siyasal gelişmenin eşitsizliği, kapitalizmin mutlak bir yasasıdır.' Sosyal-Demokrat, buradan, sosyalizmin bir tek ülkede zaferinin olanaklı olduğu, ve dolayısıyla ayrı olarak ele alınan her devlette proletarya diktatörlüğünü, Avrupa Birleşik Devletleri'nin kurulmasıyla koşullandırmanın gereksiz olduğu sonucunu çıkarıyordu. Değişik ülkelerde kapitalist gelişmenin eşitsiz olduğu kesinlikle tartışılmaz birşeydir. Ama bu eşitsizliğin kendisi de çok eşitsizdir. İngiltere'nin, Avusturya'nın, Almanya ya da Fransa'nın kapitalist düzeyi aynı değildir. Ama Afrika ya da Asya ile karşılaştırıldığında, bütün bu ülkeler, toplumsal devrim için olgunlaşmış kapitalist "Avrupa"yı temsil etmektedirler. Hiçbir ülkenin, mücadelede "diğerlerini" beklememesi gerektiği düşüncesi, uluslararası paralel eylem fikri yerine uluslararası bekleyici eylemsizlik fikri yerleşmesin diye yinelenmesi yararlı ve zorunlu olan bir düşüncedir. Girişimimizin diğer ülkelerdeki mücadeleye bir itme vereceğinden tam inançlı olarak diğerlerini beklemeden, mücadeleye ulusal alanda başlıyor ve onu sürdürüyoruz; oysa hareketimiz bir itiş vermeyecek olsaydı, örneğin, devrimci Rusya'nın, tutucu Avrupa karşısında tutunabileceğine, ya da sosyalist Almanya'nın kapitalist dünyada tek başına kalabileceğine inanmak için hiçbir umut kalmazdı; tarihsel deney ve teorik düşünceler bunu tanıtlıyor."

Gördüğünüz gibi, başlıca Avrupa ülkelerinde sosyalizmin aynı zamanda zaferi teorisinin aynısının karşısındayız; genel kural olarak sosyalizmin, bir tek ülkede zaferiyle ilgili Leninist devrim teorisini hesaptan çıkaran teoriyle karşı karşıyayız.

Sosyalizmin tam zaferinin, eski düzenini yeniden canlandırılmasına karşı tam güvenin, birden çok ülkenin proleterlerinin ortak çabalarını gerektirdiği kesindir. Avrupa proletaryası-

nın devrimimize verdiği destek olmasaydı, Rusya proletaryası genel baskıya dayanamazdı, aynı biçimde Rus devriminin Batıdaki devrimci harekete desteği olmasaydı, bu hareket, Rusya'da proletarya diktatörlüğünün kurulmasından sonra gelişmeye başladığı tempoyla gelişemezdi; bu kesindir. Bir desteğe gereksinmemiz olduğu kesindir. Ama Batı Avrupa proletaryasının devrimimize olan desteği nedir? Avrupalı işçilerin devrimimize duydukları sempati, emperyalistlerin müdahale planlarını başarısızlığa uğratmaktaki istekleri, bütün bunlar, bir destek, ciddi bir yardım mıdır? Kuşkusuz. Sadece Avrupalı işçiler tarafından değil, aynı zamanda sömürgeler ve bağımlı ülkeler tarafından böyle bir destek, böyle bir yardım olmasaydı, Rusya'da proletarya diktatörlüğü zor bir geçitte olurdu. Sosyalist vatanı savunmak için göğüslerini ileri süren Rusya işçileri ve köylülerinin iradesi ve kızıl ordumuzun gücüne eklenen bu sempati, emperyalistlerinin saldırılarını püskürtmeye ve ciddi bir kuruluş çalışması için gerekli koşulları elde etmeye yetti mi? Evet, yetti! Bu sempati artıyor mu, azalıyor mu? Su götürmez bir biçimde artıyor. Sıramız geldiğinde sadece sosyalist ekonominin örgütlenmesini ileriye itmek için değil, Doğu'nun ezilmiş halkları gibi Batı Avrupa'nın işçilerine de bir destek götürmek için bizde de elverişli koşullar var mıdır? Evet, vardır. Rusya'da proletarya diktatörlüğünün yedi yıllık tarihinin güzel bir biçimde gösterdiği budur. Bizde emeğin güçlü bir atılışa başladığı yadsınabilir mi? Hayır, yadsınamaz.

Bütün bunlardan sonra, devrimci Rusya'nın, tutucu Avrupa'nın karşısında tutunamayacağın söyleyen Troçki'nin beyanının ne anlamı olabilir?

Bunun bir tek anlamı olabilir; önce, Troçki, devrimimizin güçünü hissetmiyor; ikinci olarak, Troçki, Batı işçilerinin ve Doğu köylülerinin devrimimize getirdiği manevi desteğin değer biçilmez önemini anlamıyor; üçüncü olarak, Troçki, bugün emperyalizmi kemiren iç hastalığı kavramıyor.

Kendini Leninist proletarya devrimi teorisini eleştiriye kaptıran Troçki, 1917'de yayınlanan ve 1924'te yeniden basılan "Barış Programı" adlı broşürün de, yanlışlıkla kendini yere serdi.

Ama belki Troçki'nin bu broşürü de eskidi ve şu ya da bu nedenle bugünkü düşüncelerine uymuyor. Troçki'nin sosyalizmin *bir tek ülkede*, Rusya'da zaferinden sonra yazılmış daha yeni yapıtlarını görelim. Örneğin, "Barış Programı" adlı broşürün yeni baskısına, Troçki'nin 1922'de yazılmış "Sonsöz"ünü görelim. İşte söyledikleri:

> "Proleter devrimin ulusal çerçevede zaferle sonuçlanamayacağı açıklaması, "Barış Programı"nda birçok kez yinelenen bu açıklama, bazı okurlara, belki de Sovyet Cumhuriyetimizin nerdeyse beş yıllık deneyimi tarafından yalanlanmış gözükecektir. Ama böyle bir sonuç temelsiz kalacaktır. Tek bir ülkede, hem de geri kalmış bir ülkede, işçi devletinin bütün dünyaya karşı koymuş olması olayı, daha ilerlemiş, daha uygar ülkelerde gerçek harikalar yaratabilecek proletaryanın engin gücüne tanıklık etmektedir. Ama devlet olarak, kendimizi siyasal ve askeri açıdan frenleyince, sosyalist bir toplumun yaratılması sonucuna ulaşamadık, hatta bu sonuca yaklaşamadık bile... Burjuvazi diğer Avrupa devletlerinde iktidarda olduğu sürece, ekonomik tecrite karşı mücadelemizde kapitalist dünya ile anlaşmalar yapmaya çalışmak zorundayız; aynı zamanda, bu anlaşmaların en iyi durumda, bize şu ya da bu ekonomik yaraları iyileştirmeye, ileriye doğru şu ya da bu adımı atmaya yardım edebileceği; ama Rusya'da sosyalist ekonominin gerçekten ileriye atılışının *ancak* proletaryanın başlıca Avrupa ülkelerinde *zaferinden sonra* mümkün olacağı kesinlikle söylenebilir."

Gerçeğin karşısında açıkça yanlış yapan ve "sürekli devrimi" kesin yıkılıştan kurtarmak istemekte inat eden Troçki böyle konuşuyor.

Böylece, ne yaparsak yapalım, yalnız sosyalist bir toplumun yaratılması "sonucuna ulaşamamakla" kalmadık, bu sonuca bile "yaklaşamadık". Öyle görünüyorki bazıları, umutlarını "kapitalist dünyayla anlaşmalara" bağlamış, ama bu anlaşmalar da, öyle görülüyor ki bir sonuç vermemiş; çünkü, ne yapılırsa yapılsın, ve ne denirse densin, "sosyalist ekonominin gerçekten ileriye atılışı", proletarya "başlıca Avrupa ülkelerinde" zafere erişmediği sürece olanaksız olacak.

Oysa, Batıda henüz zafer olmadığına göre, bizim Rusya devrimimize tek bir "tercih" kalıyor: ya olduğu yerde çürümek, ya da yozlaşarak burjuva devletine dönüşmek.

Troçki, iki yıldan beri, partimizin "yozlaşması"ndan boş yere söz etmiyor.

Troçki, geçen yıl, ülkemizin "battığını" boş yere söylemiyordu.

Bu garip "teori"yi, Lenin'in "sosyalizmin bir tek ülkede zaferi" üzerine olan teorisiyle nasıl bağdaştırmalı?

Bu garip "perspektif"i, Lenin'in yeni ekonomi politikasının bizi "sosyalist ekonominin temellerini kurmak" olanağına kavuşturacağını söylediği perspektifiyle nasıl bağdaştırmalı?

Bu "sürekli" umutsuzluğu, örneğin Lenin'in şu sözleriyle nasıl bağdaştırmalı?

> "Şu andan itibaren sosyalizm, artık uzak bir geleceğin sorunu, ya da bir çeşit soyut hayal, ya da bir çeşit ikona değildir. İkonalar konusunda, çok kötü eski düşüncemizde kaldık. Sosyalizmi günlük yaşantının içine soktuk, ve şimdi nerede olduğumuzu bulmak zorundayız. İşte bugünkü görevimizi meydana getiren, işte çağımızın görevini meydana getiren şey. İzin verirseniz, sözlerimi, bu görev ne kadar zor olursa olsun, bundan önceki görevimize göre ne kadar yeni olursa olsun, bu görevi hep birlikte, ne pahasına olursa olsun, yarından itibaren değil ama, birkaç yılda, ve NEP Rusyası, sosyalist bir Rusya olacak biçimde yerine getireceğimize olan inancımı belirterek bitireyim." ("Moskova Sovyetinin Genel Toplantısında Söylev")

Bu "sürekli" perspektif yokluğunu, örneğin Lenin'in şu diğer sözleriyle nasıl bağdaştırmalı?

> "Gerçekten, başlıca üretim araçları üzerinde devlet iktidarı ve devlet iktidarının proletaryanın elinde oluşu, bu proletaryanın milyonlar ve milyonlarca küçük ve küçücük köylü ile olan ittifakı, köylülüğün proletarya tarafından yönetiminin güvenlik altına alınmış bulunması vb., eskiden bezirganlık saydığımız ve bugün de, NEP düzeninde bazı bakımlardan öyle saymakta haklı olduğumuz kooperatifçilik, sadece kooperatifçilik, tam bir sosyalist toplumu kurma için gerekli olan herşeyi sağlamıyor mu? Bu, henüz, sosyalist bir toplumun kuruluşu değildir, ama bu kuruluş için gerekli ve yeterli olan herşeydir." (Kooperatifçilik Üzerine)

Burada hiçbir bağdaştırma olmadığı ve olamayacağı açıktır. Troçki'nin "sürekli devrim"i, Leninist proleter devrim teorisinin, ve aynı şekilde, Leninist proleter devrim teorisi de, "sü-

rekli devrim" teorisinin yadsınmasıdır.

Devrimimizin güçlerine ve yeteneğine inançsızlık, Rusya proletaryasının gücüne ve yeteneğine inançsızlık: İşte "sürekli devrim" teorisinin temeli.

Şimdiye dek "sürekli devrim" teorisinin genellikle *yalnız* bir yanına işaret ediliyordu: köylü hareketinin devrimci olanaklarına inançsızlık. Bugün, doğru olmak için, bu yanı bir*başka* yanla tamamlamak gerekir: Rusya proletaryasının güçlerine ve yeteneklerine inançsızlık.

Troçki'nin teorisinin, sosyalizmin zaferinin bir tek ülkede, hem de geri kalmış bir ülkede, proletarya devriminin "Batı Avrupa'nın başka ülkelerinde" daha önce gerçekleşmiş zaferi olmadan olanaksız olduğunu söyleyen Menşevizmden ne farkı var?

Esasta hiç farkı yok.

Bundan kuşku duymak mümkün değildir. Troçki'nin "sürekli devrim" teorisi, Menşevizmin bir biçimidir.

Son zamanlarda, basınımızda, "sürekli devrim" teorisini Leninizmle bağdaşan birşey olarak geçiştirmek isteyen çürümüş diplomatlar çoğaldı. Elbette, diyorlar, bu teorinin 1905'te geçersiz olduğu görüldü. Ama Troçki'nin yanlışı, o zaman, 1905 durumuna, o duruma uygulanamayacak olan şeyi uygulamayı deneyerek fazla önde gitmiş olmasıdır diyorlar. Ama sonradan, örneğin 1917 Ekiminde, devrim tam olgunluğa eriştiğinde, Troçki'nin teorisinin tam yerinde olduğunu ileri sürüyorlar. Bu diplomatların en başta geleninin Radek olduğunu tahmin etmek pek güç değil. Dinleyin:

> "Savaş, toprağı ele geçirmeye ve barışa susayan köylülük ile küçük-burjuva partiler arasında bir uçurum açmıştır; savaş, köylülüğü, işçi sınıfının ve onun öncüsü Bolşevik Partinin yönetimine vermiştir. Olanaklı hale gelen şey, işçi sınıfı ile köylülüğün diktatörlüğü değil, köylülüğe dayanan işçi sınıfının diktatörlüğüdür. Rosa Luksemburg ve Troçki'nin 1905'te Lenin'e karşı ileri sürdükleri [yani "sürekli devrim" — J. St.] aslında tarihsel gelişmenin ikinci aşaması olarak görünmüştür."

Burada ne kadar söz varsa o kadar da sahtecilik vardır.

Savaş sırasında olanaklı hale gelen şeyin, işçi sınıfı ile köylülüğün diktatörlüğü olmayıp, "köylülüğe dayanan işçi sınıfı

diktatörlüğü olduğu" yanlıştır. Aslında, 1917 Şubat Devrimi, proletarya ve köylülüğün diktatörlüğünü, bu devrimi burjuvazinin diktatörlüğüyle yepyeni bir biçimde birleştirerek gerçekleştiriyordu.

Radek'in edeplice, sözünü etmeden geçtiği "sürekli devrim" teorisinin, 1905'te, Rosa Luksemburg ve Troçki tarafından ortaya konduğu yanlıştır. Aslında bu teori, Parvus ve Troçki tarafından ortaya konmuştur. Şimdi, Radek, on ay sonra kendine gelerek, Parvus'u "sürekli devrim" konusunda azarlamayı gerekli görüyor. Ama adalet, Radek'ten, Parvus'un arkadaşı Troçki'nin de azarlanmasını talep ediyor.

1905 Devrimi tarafından çürütülen "sürekli devrim"in, "tarihsel gelişmenin ikinci aşamasında", yani Ekim Devrimi sırasında doğru olduğu yanlıştır. Ekim Devrimi süresi ve bütün gelişmesi, "sürekli devrim" teorisinin bütünüyle başarısızlığını, Leninizmin ilkeleriyle tam bir ayrılık içinde olduğunu gösterdi ve tanıtladı.

Ne güzel söylevler, ne de çürümüş diplomatlık, "sürekli devrim" teorisi ile Leninizmi birbirinden ayıran uçurumu saklayamayacaktır.

(...)

IV- DÜNYA DEVRİMİNİN BAŞLANGICI VE ÖNCÜLÜ OLARAK EKİM DEVRİMİ

Devrimin başlıca Avrupa ülkelerinde aynı anda zaferi teorisinin, sosyalizmin zaferinin bir tek ülkede olanaksızlığı teorisinin, yapay, yürütülemez bir teori olduğu kesindir. Rusya'da proletarya devriminin yedi yıllık tarihi, bu teorinin lehinde değil, aleyhinde tanıklık etmektedir. Bu teori, sadece dünya devriminin gelişme şeması olarak da kabul edilemez, çünkü apaçık olaylarla çelişmektedir. Slogan olarak ise hiç kabul edilemez, çünkü bazı tarihsel koşullar gereğince tek başlarına sermaye cephesini yarabilecek ülkelerin sermayeye karşı aktif tepkisini değil, "genel harekete geçişin" pasif beklenmesini öneriyor; çünkü değişik ülkelerin proleterleri arasında devrimci kararlılık ruhunu değil, Hamlet'in "Ya diğerleri bizi desteklemezse!" tipi,

kuşkucu ruhunu geliştirmektedir. Lenin, bir tek ülkede proletaryanın zaferi "tipik bir durumdur", "birçok ülkede aynı anda devrim" ancak "ender bir istisna" derken tamamıyla haklıdır. ("Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky")

Ama Leninist devrim teorisi, bilindiği gibi, sorunun sadece bu yanıyla sınırlanmıyor. O, aynı zamanda, dünya devriminin gelişme teorisidir. Sosyalizmin bir tek ülkede zaferi kendi başına bir hedef değildir. Bir ülkede zafere erişen devrim, kendi kendine yeten bir büyüklük olarak değil, proletaryanın bütün ülkelerde zaferini hızlandırmak *için* bir yardımcı, bir araç olarak görülmelidir. Çünkü devrimin bir tek ülkede, burada, Rusya'da zaferi, sadece emperyalizmin eşit olmayan gelişmesinin ve giderek parçalanmasının ürünü değildir. Aynı zamanda, dünya devriminin başlangıcı ve öncülüdür.

Dünya devriminin gelişme yollarının, eskiden, devrimin bir tek ülkede zaferinden önce, "sosyalist devrim arifesini" işaret eden gelişmiş emperyalizmin ortaya çıkmasından önce görünmüş olabilecekleri kadar basit olmadıkları kesindir. Çünkü yeni bir etken belirdi—gelişmiş emperyalizm koşullarında uygulanan ve silahlı çatışmaların kaçınılmazlığına, dünya kapitalist cephesinin genel zayıflamasına ve tek başlarına ülkelerde sosyalizmin zaferi olanağına tanıklık eden, kapitalist ülkelerin eşit olmayan gelişme yasası belirdi. Çünkü yeni bir etken belirdi; Doğu ile Batı arasında, dünyanın mali sömürü merkezi ile sömürge baskısı arenasının arasında bulunan sovyetler ülkesi, sadece varlığıyla bütün dünyayı devrimcileştiren ülke belirdi.

Bunlar, dünya devriminin yolları incelendiğinde hesaba katılmaması olanaksız olan etkenlerdir (daha az önemli başka etkenlerden söz etmiyorum).

Eskiden genellikle, devrimin, sosyalizmi oluşturan ögelerin düzenli "olgunluşması" yoluyla, en önce, en gelişmiş ülkelerde, "ileri" ülkelerde gelişeceğine inanılırdı. Şimdi bu görüş biçimini özünden değiştirmek gereklidir.

> "Şimdi uluslararası ilişkiler sistemi öyledir ki —diyor Lenin—, Avrupa'da devletlerden biri —Almanya— galip devletler tarafından boyunduruk altına alınmıştır. Sonra, söylemekten çekinmeyelim, Batının en eskileri arasından bir dizi devlet, öylesine koşullar içinde zaferin peşinde bulunuyorlar ki, bu zaferden

kendi ezilmiş sınıflarına bir dizi ödün vermek için yararlanabilirler; bu ödünler, önemsiz de olsa, bu ülkedeki devrimci hareketi geciktirir ve bir 'toplumsal barış' benzeri durum yaratırlar.

Aynı zamanda, bir dizi ülkede, Doğu, Hindistan, Çin, vb. tamamıyla son emperyalist savaş yüzünden, kesinlikle eski yollarının dışına atılmış bulundular. Gelişmeleri, kesinlikle Avrupa kapitalizminin genel yoluna yöneldi. Bu ülkelerde bütün Avrupa'yı saran heyecan başladı. Ve, bütün dünya için onların, sonunda kesinlikle dünya kapitalizminin bütününün bir bunalımına ulaşacak bir gelişme yoluna atıldıkları şimdi açıktır."

Bu böyleyken, ve bu olayla ilişkili olarak, "Batı Avrupa'nın kapitalist ülkeleri sosyalizme doğru gelişmelerini... eskiden düşündüğümüz gibi bitirmeyecekler. Bunu, kendi ülkelerinde sosyalizmin düzenli bir 'olgunlaşmasıyla' değil de şu ya da bu devletlerin, şu ya da bu devlet tarafından sömürülmesiyle, emperyalist savaşta yenik düşen ilk devletin sömürülmesiyle, bütün Doğu'nun sömürülmesine eklenmiş sömürüsüyle bitirecekler. Öte yandan, bu ilk emperyalist savaş sonrasında, Doğu, kesinlikle devrimci hareket haline girdi ve kesinlikle dünya devrimci hareketinin yörüngesine sürüklendi." ("Az Olsun, Temiz Olsun")

Buna, yenen ülkelerin, yalnız yenilen ülkeleri ve sömürgeleri sömürmediği, ama galip ülkelerin bir bölümününde en güçlü galip ülkelerin, Amerika ve İngiltere'nin mali sömürü yörüngesine düştüğü; bütün bu ülkeler arasındaki çelişkilerin dünya emperyalizminin parçalanmasının temel bir etkeninin oluşturdukları, bu çelişkiler dışında, bu ülkelerin her birinin içinde gelişmekte olan çok derin başka çelişkiler bulunduğu; bütün bu çelişkilerin, bu ülkelerin yanında büyük sovyetler cumhuriyetinin varlığından dolayı derinleştikleri ve ağırlaştıkları eklenirse — bütün bunlar göz önünde tutulursa, uluslararası durumun özgünlüğünün azçok tamam bir tablosu elde edilecektir.

En olası, dünya devriminin, proleterleri emperyalist devletlerin proletaryası tarafından desteklenen bir dizi başka ülkenin, emperyalist devletler sisteminden devrimci olarak ayrılmasıyla gelişeceğidir. Ayrılan ilk ülkenin, zafere erişen ilk ülkenin, diğer ülkelerin işçilerinin ve, genel olarak, emekçi kitlelerin desteğini aldığını görüyoruz. Bu ülke, bu destek olmazsa ayakta kalamazdı. Bu desteğin gittikçe sağlamlaşacağı ve artacağı ke-

sindir. Ama zafere ilk erişen ülkede sosyalizm ne kadar derince pekişecek olursa, bu ülkede ne kadar çabuk, dünya devriminin daha sonraki gelişmesinin üssü, emperyalizmin daha sonraki parçalanmasının aracı olabilirse, dünya devriminin gelişmesi, bir dizi yeni ülkenin emperyalizmden ayrılması süreci de o kadar çabuk ve derin olacaktır.

Eğer sosyalizmin ilk kurtulan ülkede *kesin* zaferi, birçok ülkenin proleterlerinin ortak çabaları olmadan olanaksız olduğu tezi doğruysa, ilk sosyalist ülkenin bütün diğer ülkelerin işçilerine ve emekçi kitlelerine götüreceği yardım ne kadar etkin olursa, dünya devriminin gelişmesinin de o kadar çabuk ve derin olacağı doğrudur.

Bu yardım nelerden meydana gelmelidir?

İlk olarak, zafere erişen ülke, "devrimin *bütün ülkelerde* gelişmesi, desteklenmesi, uyanması *için* bir tek ülkede yapılabilecek olanın en çoğunu yapmalıdır." (Lenin, "Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky")

İkinci olarak, bir tek ülkenin "başarılı proletaryası,kapitalistleri mülksüzleştirdikten ve kendi sosyalist üretimini örgütledikten sonra, öteki ülkelerin ezilen sınıflarını kendi davasına çekerek, bu ülkelerde kapitalistlere karşı ayaklanmalara yol açarak, ve sömürücü sınıflara ve onların devletine, gerektiğinde silahlı kuvvetle bile karşı koyarak, dünyanın geri kalanının, kapitalist dünyanın karşısına çıkacaktır." (Lenin, "Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı Üzerine")

Zafere ulaşmış ilk ülkenin bu yardımının belirleyici özelliği, sadece diğer ülkelerin poleterlerinin zaferini çabuklaştırması değil, aynı zamanda, bu zaferi kolaylaştırarak, zafere erişen ilk ülkede sosyalizmin kesin zaferini sağlamakta olmasıdır.

En olası olanı, dünya devriminin gelişmesi sırasında, bazı kapitalist ülkelerde emperyalizmin merkezlerinin ve bu ülkelerin bütün dünyadaki sisteminin yanısıra bazı sovyet ülkelerinde sosyalizm merkezlerinin ve bu merkezlerin bütün dünyada bir sistem meydana getireceği; ve bu iki sistem arasındaki mücadelenin dünya devriminin gelişmesinin tarihini de dolduracağıdır.

"Çünkü —diyor Lenin— ulusların sosyalizmde özgürce birleşi-

mi, sosyalist cumhuriyetlerin geri kalmış devletlere karşı azçok uzun ve kararlı bir mücadelesi olmaksızın mümkün değildir."

Ekim Devrimi'nin dünya çapındaki önemi, sadece emperyalist sistemi kırmak için bir tek ülkenin büyük bir girişimini temsil etmesi, ve emperyalist ülkeler okyanusunda sosyalizmin ilk merkezi olması değildir; aynı zamanda, dünya devriminin ilk aşamasını ve onun daha sonraki gelişmesi için güçlü bir temel meydana getirmesidir.

Dolayısıyla, yanılanlar, sadece, Ekim Devriminin uluslararası niteliğini unutarak, devrimin bir tek ülkede zaferinin salt ve yalnız ulusal bir olay olduğunu söyleyenler değildir. Ekim Devriminin uluslararası niteliğini unutmadan, bu devrimi yalnız dış destek almayı gerektiren pasif birşey olarak görmeye yatkın olanlar da yanılmaktadırlar. Gerçekte, başka ülkelerin devrimi ile desteklenmeye gereksinmesi olan sadece Ekim Devrimi değildir; bu ülkelerin devriminin de dünya emperyalizminin devrilmesi işini hızlandırmak ve ileriye doğru itmek için, Ekim Devrimi'nin desteğine gereksinmesi vardır.

17 Aralık 1924

Stalin, "Leninizmin Sorunları",
s. 101-134, Sol Yayınları

Ayrıca bkz. Stalin, ESERLER, Cilt, 6 sf. 322-360, İnter yay.

EKİM, LENİN VE GELİŞMEMİZİN PERSPEKTİFLERİ

J. V. Stalin

Ekim'in hazırlık dönemi ile, sekiz yıl öncesi ile şimdiki dönemin, Ekim'den sekiz yıl sonrasının, aralarındaki muazzam farklılıklar bir yana bırakılırsa, buna rağmen ortak bir özellik gösterdiklerini düşünüyorum. Bu ortak özellik, her iki dönemin, devrimimizin gelişmesinde dönüm noktalarını yansıtmalarıdır. O zaman, 1917 yılında, burjuvazinin iktidarından proletaryanın iktidarına geçişin tamamlanması sözkonusuydu. Şimdi, 1925 yılında sözkonusu olan, bütünlüğü içinde sosyalist ekonomi olarak adlandırılamayacak olan şimdiki ekonomiden, sosyalist ekonomiye, sosyalist toplumun maddi temelini oluşturacak ekonomiye geçişi tamamlamaktır.

Ekim döneminde, Partimizin Merkez Komitesi 10 Ekim 1917'de Lenin'in önderliği altında silahlı ayaklanmanın örgütlenmesi kararını aldığında, durum ne idi?

Birincisi, iki Avrupa koalisyonu arasındaki savaş, bütün Avrupa'da sosyalist devrim ögelerinin büyümesi, Rusyadaki devrimi boğmak amacıyla Almanya ile ayrı bir barış tehlikesi. Bu dış durumla ilgili. İkincisi, Partimiz tarafından Sovyetlerde çoğunluğun ele geçirilmesi, bütün ülkede köylü ayaklanmaları, cephelerde devrimci hareketin yükselmesi, burjuva Kerenski hükümetinin tecrit edilmesi ve ikinci bir Kornilov darbesi tehlikesi. Bu da iç durumla ilgili.

Bu, ağırlıklı olarak bir siyasi mücadele cephesi idi.

Dönemeç dönemi, o zaman işçilerin ve köylülerin muzaffer ayaklanması ve proletarya diktatörlüğünün kurulması ile tamamlandı.

Bugün, burjuva iktidarının parçalanmasından sekiz yıl sonra, durum nedir?

Birincisi, dünyada iki kampın varolması: sömürge ve bağımlı ülkelerdeki (Çin, Fas, Suriye vb.) devrimci hareketin gelişmesine rağmen, geçici olarak istikrar kazanan kapitalizmin kampı, ve ekonomik gelişmesi ilerleyen ve hem gelişmiş ülkelerin işçilerini ve hem de sömürge ve bağımlı ülkelerin ezilen

halklarını etrafında toplayan sosyalizmin, Sovyetler Birliği'nin kampı – kısa bir "soluk molası"nı bütün bir dönemi kapsayan bir "soluk molası"na çevirmeyi olası kılan koşullar. Bu dış durumla ilgili. İkincisi, ülkemizin sınai ve kooperatif gelişmesinin ilerlemesi, işçilerin ve köylülerin maddi durumlarının yükselmesi, proletarya ile köylülük arasındaki karşılıklı ilişkilerin gözle görülür düzelmesi ve işçilerle köylüler arasında Partimizin otoritesinin pekişmesi — sosyalist inşayı köylülükle birlikte, proletaryanın ve partisinin önderliği altında ilerletmeyi olası kılan koşullar. Bu da iç durumla ilgili.

Bu, ağırlıklı olarak bir iktisadi inşa cephesidir.

Şimdiki dönüm noktası döneminin proletaryanın zaferi ile sonuçlanıp sonuçlanmayacağı, inşamızdaki başarılara, Batı'daki ve Doğu'daki devrimci hareketin başarısına ve kapitalist dünyayı kemiren çelişkilerin gelişmesine bağlıdır.

Sekiz yıl önce görev, proletarya ile yoksul köylülüğü birleştirmek, orta köylü tabakalarını tarafsızlaştırmak, proletarya diktatörlüğünü örgütlemek, emperyalist savaştan çıkmak, bütün ülkelerin proletaryası ile bağları pekiştirmek ve proleter-devrim davasını bütün ülkelerde ilerletmek için iki emperyalist ittifak arasındaki ölüm - kalım savaşından yararlanmak ve Rusya'da ki burjuva düzenini yıkmaktı.

Bugün, sekiz yıl sonra görev, bir yandan proletarya ve yoksul köylülüğü orta köylülükle sağlam bir ittifak temelinde birleştirmek ve proletaryanın bu ittifak içindeki önderliğini güven altına almak, sanayimizin gelişmesini ve yeniden donatımını ilerletmek, milyonlarca köylü kitlesini kooperatiflere çekmek ve böylelikle ekonomimizin sosyalist çekirdeğinin kapitalizm unsurları üzerindeki zaferini güven altına almak, ve diğer yandan devrimci proletaryaya kapitalizm üzerinde zaferi için mücadelede yardımcı olmak amacıyla hem bütün ülkelerin proleterleri ve hem de ezilen ülkelerin sömürge halklarıyla ittifakı sağlamaktır.

Orta köylülüğün tarafsızlaştırılması bugün artık yetmemektedir. Bugün görev, proletarya ile köylülük arasında doğru karşılıklı ilişkilerin kurulması için orta köylülükle sağlam bir ittifak kurmaktır. Çünkü, Lenin'in *"köylülükle 10-20 yıl doğru ilişki,*

ve dünya çapında zafer güvence altındadır" tezi doğruysa, "... *şimdi eşi görülmemiş ve muazzam bir kitle halinde, köylülükle ortaklaşa ileriye doğru yürümekten başka* ..." sözleri bundan daha az doğru değildir.

Devlet sanayiinin basit bir gelişimi bugün artık yeterli değildir. Savaş öncesi düzey hiç mi hiç yetmemektedir. Şimdi görev, devlet sanayimizin *yeniden donatımı* ve *yeni bir teknik temelinde* daha da gelişmesini ilerletmektir. Çünkü, devlet sanayimiz, tipi itibarı ile sosyalist bir sanayidir. Çünkü o, ülkemizde proletarya diktatörlüğünün esas temelidir. Çünkü böyle bir temel olmaksızın, ülkemizi bir sanayi ülkesine ve NEP Rusya'sını sosyalist bir Rusya'ya dönüştürmekten söz edilemez.

Kırda kooperatiflerin basit bir gelişimi, bugün artık yeterli değildir. Şimdi görev, milyonlarca köylü kitlesini kooperatiflere çekmek ve *kırda kooperatifçiliği geliştirmektir* . Çünkü proletarya diktatörlüğü altında ve tipi itibarıyle sosyalist bir sanayiin varlığı koşullarında, kooperatifler, köylülüğün sosyalist inşa sistemine çekilmesi için *ana* bağlantı noktalarıdır.

Bunlar, ülkemizde sosyalist inşanın zaferi için zorunlu olan genel koşullardır.

İnanılmaz zorluklara ve tek tek birliklerinin yalpalamasına rağmen, proletaryanın önünde duran görevlerin yerine getirilmesinde Leninist sağlamlığı gösterebildiği için, Parti, sekiz yıl önce burjuva iktidarı üzerinde zafer kazandı.

Bugün de, sekiz yıl sonra, önünde duran sayısız zorluklara ve birliklerinde ortaya çıkabilecek yalpalamalara rağmen, önünde duran görevlerin üstesinden gelmekte eski Leninist sağlamlığı gösterebilirse, kamu iktisadımızdaki kapitalist unsurlar üzerinde zaferi güvence altına almak için Parti bütün olanaklara sahiptir.

Proletaryanın andaki görevlerinin yerine getirilmesinde Leninist sağlamlık — bu da keza sosyalist inşanın zaferi için en zorunlu önkoşullardan biridir.

"Pravda" Sayı 255, 7 Kasım 1925 İmza: J. Stalin
Stalin, Eserler cilt 7, s. 219-223 Almanca'dan çevrilmiştir.

"EKİM DEVRİMİNİN ULUSLARARASI NİTE LİĞİ" MAKALESİ İÇİN TASLAK

J. V. Stalin

Ekim Devrimi, yalnızca "ulusal çerçeve içinde" bir devrim değildir, aksine öncelikle uluslararası önemi, dünya çapında önemi olan bir devrimdir. Çünkü o, insanlığın tüm tarihinde temel bir dönüşüm, eskiden yeniye bir dönüşümdür.

Geçmişin devrimleri, alışılagelmiş şekilde hükümet dümenine bir sömürücü grubun yerine bir başka sömürücü grubun gelmesi ile sonuçlanıyordu. Sömürücüler değişiyordu, sömürü kalıyordu. Köle devrimleri, serf devrimleri, ticaret ve sanayi burjuvazisinin devrimleri döneminde bu böyleydi. Ekim Devrimi, bu devrimlerden ilkesinde farklıdır. O, hedef olarak bir sömürü biçiminin yerine diğer bir sömürü biçimini geçirmeyi, bir sömürücü grup yerine diğer bir sömürücü grubu geçirmeyi koymuyor, aksine insanın insan tarafından her türlü sömürüsünü ortadan kaldırmayı ve bütün ve her türlü sömürücü grupları devirmeyi hedefliyor.

Sömürülenler içinde en devrimci ve en örgütlü sınıf olarak proletaryanın diktatörlüğü.

Tam da bundan dolayı Ekim Devrimi'nin zaferi, ekonomide ve politikada, yaşamda ve yaşam tarzında, gelenek ve göreneklerde, kültürde ve tüm dünyanın sömürülen yığınlarının tüm ruhsal fizyonomisinde temel bir dönüşüm demektir.

Bütün ülkelerin ezilen sınıflarının, kendisinde kendi kurtuluşlarının güvencesini gördükleri Ekim Devrimi'ne duydukları büyük sempatinin kökü burada yatmaktadır.

Dört temel özellik:

1- Emperyalizmin merkezleri ("Metropoller"). Gelişmiş ülkelerde sermayenin egemenliğinden Komünizme dönüşüm olarak Ekim. Bizde, Ekim Devrimi'nin dünya emperyalizminin cephesinin yarılmasını temsil ettiği sık sık söylenir. Bu ama ne

anlama gelir? Bu, onun proleter devrimleri ve proletarya diktatörlüğü çağını açtığı anlamına gelir.

Önceleri, 18. Yüzyıldaki Fransız Devrimi'nden yola çıkılıyordu. Onun gelenekleri kullanılıyor, onun düzeni yerleştiriliyordu.

Şimdi Ekim Devrimi'nden hareket ediliyor.

Önce Fransa.

Şimdi SSCB.

Önceleri, "Jakobenler" tüm burjuvazinin korkusuydu.

Şimdi, Bolşevikler burjuvazinin korkusudur.

Proletaryanın yalnızca hücum gücünü temsil ettiği, ama devrimin meyvalarını sömürücülerin topladıkları "basit" burjuva devrimleri çağı *geçti*.

Kapitalist ülkelerde proleter devrimleri çağı *başladı*.

2- *Emperyalizmin çevresi*. Ekim, sömürgelerde ve bağımlı ülkelerde kurtuluş devrimleri çağını açtı.

Proletarya, emperyalizm tarafından ezilen halkları kurtarmaksızın, kendisini kurtaramaz. Metropollerdeki proleter devrimlerle bağımlı ülkelerdeki sömürgesel devrimlerin birleşik cephesi.

Sömürgeleri ve bağımlı ülkeleri rahatsız edilmeksizin sömürme çağı *geçti*.

Sömürgelerdeki kurtuluş devrimleri çağı, bu ülkelerin proletaryasının uyanması çağı, egemenliği çağı *başladı*.

3- Merkezler ve çevre — birlikte: Bununla Ekim, dünya emperyalizmine, bir daha iyileştiremeyeceği ölümcül bir darbe indirdi.

Emperyalizm, Ekim'den önce sahip olduğu "denge" ve "istikrar"a bir daha kavuşamaz.

Kapitalizmin istikrarı çağı *geçti*.

Kapitalizmin çöküş çağı *başladı*.

4- Ekim, Komünizmin sosyal-demokratizm üzerindeki, Marksizmin reformizm üzerindeki ideolojik zaferi demektir.

Eskiden, SSCB'nde proletarya diktatörlüğünün zaferinden önce, sosyal-demokratlar ve reformistler Marksizm bayrağı ile gösteriş yapabiliyorlardı, Marx ve Engels'le flört edebiliyorlardı vs. Çünkü bu burjuvazi için tehlikeli değildi ve insanlar, Mark-

sizmin zaferinin nereye götüreceğini bilmiyorlardı.

Şimdi, SSCB'nde proletarya diktatörlüğünün zaferinden sonra, herkes Marksizmin nereye götürebileceğini ve zaferinin ne anlama geldiğini kavradıktan sonra, sosyal-demokratlar ve reformistler kendilerini Marksizmden ayırmayı tercih ettiler. Çünkü Marksizmle yapılan bu gösterişin ve flörtün burjuvazi için tehlikeli olduğunu hissettiler.

Şu andan itibaren Komünizm, Marksizmin tek kalesi ve burcu olmuştur.

Şu andan itibaren Marksizmin ruhu, daha önce sosyal-demokrasinin Marksizmi terk etmesi gibi, sosyal-demokrasiyi terk ediyor.

Ekim Devrimi'nden sonra, ancak dünyanın ilk proletarya diktatörlüğünü kararlılıkla ve kayıtsız-koşulsuz destekleyenler Marksist olabilirler.

Dünyadaki ilk proletarya diktatörlüğünü desteklemek ne anlama gelir? Bu, *kendi* burjuvazisine karşı doğrudan mücadele tavrı almak demektir. Ama sosyal-demokratlar kendi burjuvazilerine karşı mücadele etmek istemediklerinden, aksine ona uyumu tercih ettiklerinden, doğal olarak dünyanın ilk proletarya diktatörlüğüne karşı, SSCB'de kapitalizmin yeniden kurulması tavrını alıyorlar. İşte tam da bu, sosyal-demokrasinin çöküşüdür.

Ekim, sosyal-demokrasinin çöküşü ve burjuvazinin kampına doğrudan geçişi çağı olan dünya komünizminin zaferi çağını açtı.

Ekim, ideolojide Marksizmin zaferidir.

Ekim 1927

İlk kez yayınlanmaktadır.

Stalin, Eserler,
cilt 10, s. 146-149
Almanca'dan çevrilmiştir.

EKİM DEVRİMİ'NİN ULUSLARARASI NİTELİĞİ

EKİM'İN ONUNCU YILDÖNÜMÜ ÜZERİNE

J. V. STALİN

Ekim Devrimi salt "ulusal çerçevede" bir devrim değildir. O herşeyden önce uluslararası çapta, dünya çapında öneme sahip bir devrimdir, çünkü o, insanlığın dünya tarihinde eski, kapitalist dünyadan yeni, sosyalist dünyaya doğru temel bir dönemeç demektir.

Eskiden devrimler genellikle devlet yönetimini bir sömürücüler grubunun yerini bir başka sömürücüler grubunun almasıyla sonuçlanırdı. Sömürücüler değişirdi, sömürü kalırdı. Kölelerin kurtuluş hareketleri döneminde böyle oldu. İngiltere'de, Fransa'da, Almanya'da bilinen "büyük" devrimler döneminde böyle oldu. Proletaryanın, tarihi, kapitalizme karşı yürütmek amacını taşıyan onurlu, kahraman ama buna karşın başarısız kalan ilk girişimi olan Paris Komününden söz etmiyorum.

Ekim Devrimi bu devrimlerden ilkesinde ayrılmaktadır. O, kendine amaç olarak, bir sömürü biçiminin yerine bir başka sömürü biçimini, bir sömürücüler grubunun yerine bir başka sömürücüler grubunu geçirmeyi değil, insanın insan tarafından her türlü sömürülmesini ortadan kaldırmayı, kim olursa olsun bütün sömürücü grupları ortadan kaldırmayı, proletaryanın diktatörlüğünü kurmayı, bugüne dek varolan bütün ezilen sınıflar arasında en devrimci sınıfın iktidarını kurmayı, yeni bir toplum, sınıfsız, sosyalist toplumu örgütlemeyi almaktadır.

İşte bu yüzden Ekim Devrimi'nin zaferi, insanlık tarihinde köklü bir dönemeci, dünya kapitalizminin tarihsel kaderinde köklü bir dönemeci, dünya proletaryasının kurtuluş hareketinde köklü bir dönemeci, bütün dünyanın sömürülen yığınlarının mücadele yöntemlerinde ve örgütlenme biçimlerinde, yaşam

tarzı ve geleneklerinde, kültür ve ideolojisinde köklü bir dönemeci kaydetmektedir.

Ekim Devrimi'nin uluslararası çapta, dünya çapında öneme sahip bir devrim olmasının nedeni budur.

Bütün ülkelerin ezilen sınıflarının, kendisinde kurtuluşlarının güvencesini gördükleri Ekim Devrimi'ne karşı besledikleri derin sempatinin kaynağı da burada yatar.

Ekim Devrimi'nin, bütün dünyadaki devrimci hareketin gelişmesi üzerinde etkide bulunduğu bir dizi temel sorun sayılabilir.

1- Ekim Devrimi herşeyden önce, dünya emperyalizmi cephesini yarmış, en büyük kapitalist ülkelerden birinde emperyalist burjuvaziyi devirmiş ve sosyalist proletaryayı iktidara getirmiş olmasıyla önemlidir.

Ücretli köleler sınıfı, mazlumlar sınıfı, ezilenler ve sömürülenler sınıfı insanlık tarihinde *ilk kez egemen* bir sınıf durumuna yükseldi, ve onların bu örneği tüm ülkelerin proletaryasını bulaşıcı bir hastalık gibi etkiliyor.

Bu, Ekim Devrimi, yeni bir çağ, *emperyalizmin* ülkelerinde *proleter* devrimleri çağını *başlattı* demektir.

O, üretim araçlarını ve aletlerini büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin elinden aldı ve toplumsal mülkiyete dönüştürdü, ve böylece burjuva mülkiyete karşı sosyalist mülkiyeti getirdi. Bunu yapmakla, burjuva mülkiyetinin dokunulmaz, kutsal ve sonsuz olduğu şeklindeki kapitalistlerin yalanını ortaya çıkardı.

O, iktidarı burjuvaziden kopardı, burjuvaziyi siyasi haklardan yoksun kıldı, burjuva devlet aygıtını parçaladı ve iktidarı Sovyetlere geçirdi; böylece burjuva parlamentarizminin, kapitalist demokrasinin karşısına, Sovyetlerin sosyalist iktidarını, proleter demokrasiyi çıkardı. Lafargue, daha 1887'de, devrimin ertesi günü "bütün eski kapitalistler seçim hakkından yoksun kılınacaklardır" derken haklıydı. Ekim Devrimi bunu gerçekleştirerek, şimdi burjuva parlamentarizmi yoluyla sosyalizme barışçıl geçişin mümkün olduğu şeklindeki sosyal-demokrat yalanı ortaya çıkardı. Ama Ekim Devrimi burada durmadı ve duramazdı da. Eskiyi, burjuva düzenini yıktıktan sonra, yeni-

yi, sosyalist düzeni kurmaya koyuldu. Ekim Devrimi'nin on yılı, Partinin, sendikaların, sovyetlerin, kooperatiflerin, kültür örgütlerinin, ulaşımın, sanayiin, Kızıl Ordu'nun inşasının on yılıdır. Sosyalizmin SSCB'nde inşası alanındaki tartışılmaz başarıları, proletaryanın ülkeyi burjuvazi *olmadan* ve burjuvaziye *karşı* başarıyla *yönetebileceğini*, sanayii burjuvazi *olmadan* ve burjvaziye *karşı* başarıyla *inşa edebileceğini*, tüm ülke iktisadını burjuvazi *olmadan* ve burjuvaziye *karşı* başarıyla *yönetebileceğini*, kapitalist kuşatmaya rağmen sosyalizmi başarıyla *inşa edebileceğini* açıkça göstermiştir. Başın ve vücudun diğer bölümlerinin mide olmadan yapamayacakları gibi, sömürülenlerin de sömürücüler olmaksızın yapamayacaklarını söyleyen eski "teori" sadece antik çağın ünlü Romalı senatörü Menenius Agrippa'ya ait değildir. Bu "teori", şimdi genel olarak sosyaldemokrasinin siyasal "felsefesinin", özel olarak da sosyaldemokratların emperyalist burjuvaziyle koalisyon politikasının köşe taşını oluşturmaktadır. Bir önyargı niteliğine bürünen bu "teori", bugün kapitalist ülkeler proletaryasının devrimcileşmesinin önündeki en ciddi engellerden biri durumundadır. Ekim Devrimi'nin en önemli sonuçlarından biri, onun bu yalancı "teori"ye ölümcül bir darbe indirmiş olmasıdır.

Ekim Devrimi'nin bu ve buna benzer sonuçlarının, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının devrimci hareketine ciddi bir etki yapmadan kalamadıklarını ve kalamaycaklarını kanıtlamaya hâlâ gerek var mı?

Kapitalist ülkelerde komünizmin sürekli ilerleyişi, bütün ülkelerin proleterlerinin SSCB işçi sınıfına olan sempatilerinin artması, nihayet işçi delegasyonlarının Sovyetler ülkesine akışı gibi bütün dünyaca bilinen olgular, Ekim Devrimi'nin serptiği tohumun şimdiden ürün vermeye başladığını kuşkuya yer bırakmayacak bir biçimde göstermektedir.

2- Ekim Devrimi emperyalizmi yalnızca egemenlik merkezlerinde, yalnızca "metropollerde" sarsmadı. O, aynı zamanda emperyalizmin cephe gerisine, çevresine de bir darbe vurdu ve emperyalizmin sömürge ve bağımlı ülkelerdeki egemenliğini sarstı.

Büyük toprak sahiplerini ve kapitalistleri deviren Ekim

Devrimi, ulusal ve sömürgesel baskı zincirlerini parçaladı ve kocaman bir devletin istisnasız bütün ezilen halklarını bu baskıdan kurtardı. Proletarya, ezilen halkları kurtarmaksızın kendini kurtaramaz. Ekim Devrimi'nin karakteristik özelliklerinden biri, Sovyetler Birliği'nde bu ulusal ve sömürgesel devrimleri, ulusal kin ve uluslar arasında çatışmalar bayrağı altında değil, tam tersine Sovyetler Birliği'ndeki milliyetlerden işçilerin ve köylülerin karşılıklı güveni ve kardeşçe yakınlaşması bayrağı altında, *milliyetçilik* adına değil, *enternasyonalizm* adına yapmış olmasıdır.

Tam da bizim ülkemizde ulusal ve sömürgesel devrimler proletaryanın önderliğinde ve enternasyonalizm bayrağı altında gerçekleşmiş olduğu için, tam da bu yüzden, parya halklar, köle halklar, verdikleri örnekle bütün dünyanın ezilen halklarını kazanarak, insanlık tarihinde *ilk kez gerçekten* özgür ve *gerçekten* eşit halklar durumuna yükselmişlerdir.

Bu, Ekim Devrimi yeni bir çağı, dünyanın *ezilen ülkelerinde* proletaryayla *ittifak içinde*, proletaryanın *önderliğinde* sömürgesel devrimler çağını *başlattı* demektir.

Eskiden, fi tarihinden beri, dünyanın adi ve üstün ırklara, renkliler ve beyazlara bölündüğü, birincilerin uygarlığa uymayan ve sömürülmeye mahkum, ikincilerin ise uygarlığın tek taşıyıcısı ve birincileri sömürmekle görevli oldukları "kabul edilirdi". Şimdi bu efsane yıkılmış ve bir kenara atılmış olarak görülmelidir. Ekim Devrimi'nin en önemli sonuçlarından biri, gerçekte, sovyetik gelişme yoluna girmiş Avrupalı olmayan kurtulmuş halkların, gerçekten ileri bir kültür ve gerçekten ileri bir uygarlığı geliştirmede Avrupalı halklar kadar yetenekli olduğunu pratikte göstererek, bu efsaneye öldürücü bir darbe indirmiş olmasıdır.

Eskiden, ezilen ulusların kurtuluşunun tek yönteminin *burjuva milleyetçiliği* yöntemi olduğu, ulusların birbirinden ayrılması yöntemi, onların aralarını bozma, çeşitli ulusların emekçi yığınları arasındaki ulusal düşmanlığı güçlendirme yöntemi olduğuna inanmak "olağan"dı. Şimdi bu efsaneyi yalanlanmış olarak görmek gerekir. Ekim Devrimi'nin en önemli sonuçlarından biri, gerçekte, ezilen halkların özgürlüğe kavuşmasında

proleterce, enternasyonalist yöntemi tek doğru yöntem olarak görmenin olanaklı ve amaca uygun olduğunu pratikte göstererek, en değişik halklardan işçilerin ve köylülerin *kardeşçe birliğinin gönüllülük* ve *enternasyonalizm* temelinde mümkün ve amaca uygun olduğunu pratikte göstererek, bu efsaneye ölümcül bir darbe indirmiş olmasıdır. Tüm ülkelerin emekçilerinin gelecekteki yekpare dünya ekonomisi içinde birleşmesinin örneği olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin varlığı, kaçınılmaz olarak bunun doğrudan kanıtı olarak görülmelidir.

Ekim Devrimi'nin bu ve benzer sonuçlarının, sömürge ve bağımlı ülkelerdeki devrimci hareket üzerinde ciddi bir etki yapmadan kalamadıklarını ve kalamayacaklarını söylemek gereksiz. Çin'de, Endonezya'da, Hindistan'da vb. ezilen halkların devrimci hareketinin gelişmesi ve bu halkların SSCB'ne olan sempatilerinin artması gibi olgular, bunun kesin kanıtlarıdır.

Sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin tam bir rahatlıkla sömürülebildiği ve ezilebildiği çağ *geçmiştir.*

Sömürgelerde ve bağımlı ülkelerde kurtuluş devrimi çağı, bu ülkeler *proletaryasının* uyanış çağı, devrimde *hegemonyası* çağı başlamıştır.

3- Emperyalizmin merkezlerinde olduğu gibi cephe gerisinde de devrim tohumunu serpen, "metropollerde" emperyalizmin iktidarını zayıflatan ve sömürgelerdeki egemenliğini sarsan Ekim Devrimi, bunları yapmakla dünya kapitalizminin *tümünün* varlığını soru işareti haline getirmiştir.

Emperyalizm koşulları altında, kapitalizmin kendiliğinden gelişmesi — bu gelişmenin eşit olmaması sonucu, çatışmaların ve silahlı çarpışmaların kaçınılmazlığı sonucu, nihayet şimdiye dek görülmemiş bir emperyalist katliam sonucu— kapitalizmin çürümesi ve can çekişmesi sürecine dönüşmüşse, Ekim Devrimi ve onun sonucu olarak kocaman bir ülkenin kapitalist dünya sisteminden ayrılması, bu süreci hızlandırmadan, dünya emperyalizminin temel direklerinin altını oymadan edemezdi.

Dahası var. Emperyalizmi sarsan Ekim Devrimi, aynı zamanda ilk proletarya diktatörlüğünün şahsında uluslararası devrimci hareketin güçlü ve açık bir *üssünü*, daha önce *hiçbir zaman var olmamış olan* ve şimdi dayanabileceği üssü yarattı.

Dünya devrimci hareketinin açık bir *merkezini*, daha önce *hiçbir zaman varolmamış olan* ve etrafında *bütün ülkelerin proleterlerini ve ezilen halklarını emperyalizme karşı devrimci bir birleşik cephede* örgütleyerek onların kümelenebileceği o merkezi yarattı.

Bu, her şeyden önce, Ekim Devrimi dünya kapitalizmine artık hiçbir zaman iyileştiremeyeceği ölümcül bir yara açmış olması demektir. İşte bu yüzden kapitalizm, Ekim'den önce sahip olduğu "denge"ye ve "istikrar"a bir daha kavuşamayacaktır. Kapitalizm kısmen istikrara kavuşabilir, üretimini rasyonalleştirebilir, ülkenin yönetimini faşizme bırakabilir, işçi sınıfına belli bir süre için boyun eğdirebilir; ama artık hiçbir zaman, eskiden gösterişini yaptığı "sakinliği" ve "güveni", "denge"yi ve "istikrar"ı bulamayacaktır, çünkü dünya kapitalizminin bunalımı öyle bir gelişme aşamasına varmıştır ki, devrimin alevleri kâh emperyalizmin merkezlerinde, kâh çevresinde, kapitalist yamaları hiçe indirgeyerek ve kapitalizmin devrilmesini günbegün yakınlaştırarak kendilerine kaçınılmaz olarak bir geçit açacaklardır. Aynen bilinen masaldaki gibi: "Kuyruğunu çekerse gagası batağa giriyor, gagasını çekerse kuyruğu batağa giriyor."

Bu, ikinci olarak, Ekim Devrimi'nin, tüm dünyanın ezilen sınıflarının gücünü ve önemini, cesaretini ve savaşkanlığını belirli bir yüksekliğe çıkarmış ve egemen sınıfları bu ezilen sınıfları yeni ve ciddi bir etken olarak hesaba katmak zorunda bırakmış olması demektir. Bugün artık dünyanın emekçi kitlelerinin karanlıkta elyordamıyla dolaşan ve perspektiften yoksun "kör bir kalabalık" olarak görmek mümkün değildir, çünkü Ekim Devrimi, onlar için, yollarını aydınlatan ve perspektifler veren bir fener dikmiştir. Eskiden ezilen sınıfların dileklerini ve isteklerini açığa vurmak ve gerçekleştirmek için açık, *evrensel* bir forum olmamışsa, bugün bu forum ilk proletarya diktatörlüğünün şahsında vardır. Bu forumun yok edilmesinin, "ileri ülkelerin" toplumsal ve siyasal yaşantısını uzun bir süre için dizginsiz, kara bir gericiliğin karanlıklarına daldıracağından hiç kuşku duyulamaz. "Bolşevik devlet"in salt varlığı olgusunun, gericiliğin karanlık güçlerine gem vurduğu ve ezilen sınıfların kurtuluşları için mücadeleyi kolaylaştırdığı yadsınamaz. Aslında bütün ülkelerin sömürücülerinin Bolşeviklere karşı besledik-

leri hayvani kinin açıklaması burada yatmaktadır. Tarih, her ne kadar yeni bir temel üzerinde de olsa, yineleniyor. Eskiden *feodalizmin* devrilmesi döneminde nasıl "jaboken" adı bütün ülkelerin aristokratlarında korku ve tiksinti uyandırıyorduysa, bugün de, *kapitalizmin* devrilmesi döneminde, "bolşevik" adı burjuva ülkelerde öyle korku ve tiksinti uyandırıyor. Ve tersine, nasıl Paris, geçmişteki yükselen *burjuvazinin* temsilcilerine bir barınak ve okul görevi görüyorduysa, bugün de Moskova yükselen *proletaryanın* temsilcilerine öyle barınak ve okul görevi görüyor. Feodalizmin jakobenlere karşı beslediği kin, onu çökmekten kurtaramadı. Kapitalizmin Bolşeviklere karşı beslediği kinin, onu kaçınılmaz yıkılışından kurtaramayacağından kuşku duyulabilir mi?

Kapitalizmin "istikrar" çağı *geçmiştir* , onunla birlikte burjuva düzeninin sarsılmazlığı efsanesi de.

Kapitalizmin yıkılış çağı *geldi.*

4- Ekim Devrimi, yalnızca ekonomik ve toplumsal-siyasal ilişkiler alanında bir devrim değildir. O aynı zamanda işçi sınıfının kafasında, işçi sınıfının ideolojisinde de bir devrimdir. Ekim Devrimi, Marksizmin bayrağı altında, proletarya diktatörlüğü düşüncesinin bayrağı altında, emperyalizm ve proleter devrimleri çağının Marksizmi Leninizmin bayrağı altında doğdu ve güçlendi. Dolayısıyla Ekim Devrimi, Marksizmin reformizm üzerindeki, Leninizmin sosyal-demokratizm üzerindeki, III. Enternasyonal'in II. Enternasyonal üzerindeki zaferi demektir.

Ekim Devrimi, Marksizm ile sosyal-demokratizm arasında, Leninizmin politikası ile sosyal-demokratizmin politikası arasında aşılmaz bir uçurum dikmiştir. Eskiden, proletarya diktatörlüğünün zaferinden önce sosyal-demokrasi, proletarya diktatörlüğü düşüncesini açıkça yadsımadan, ama aynı zamanda bu düşüncenin gerçekleşmesini hızlandırmak için hiç, ama hiçbir şey yapmadan, gösteriş yapabilirdi, çünkü sosyal-demokrasinin böyle bir davranışı kapitalizm için hiçbir tehlike yaratmıyordu. O dönemde sosyal-demokrasi ve Marksizm biçimsel olarak aynı, ya da hemen hemen aynı şey olarak görülüyordu. Şimdi, proletarya diktatörlüğünün zaferinden sonra,

herkes kendi gözleriyle Marksizmin nereye götürdüğünü ve zaferinin anlamının ne olabileceğini gördükten sonra, artık sosyal-demokrasi kapitalizm için belli bir tehlike yaratmadan Marksizm bayrağı altında gösteriş yapamaz, proletarya diktatörlüğü düşüncesiyle flört edemez. Uzun zamandan beri Marksizmin düşüncesiyle bozuştuğundan, şimdi Marksizmin bayrağıyla da bozuşmak zorundayda, Marksizmin ürünü olan Ekim Devrimi'ne karşı, dünyadaki ilk proletarya diktatörlüğüne karşı açık ve yanlış anlamaya meydan bırakmayan bir tavır aldı. Marksizmden uzaklaşmak zorundaydı ve gerçekten de uzaklaştı, çünkü bugünkü koşullarda insan dünyadaki ilk porletarya diktatörlüğünü açıkça ve kayıtsız koşulsuz desteklemeden, kendi burjuvazisine karşı devrimci mücadele yürütmeden, kendi ülkesinde proletarya diktatörlüğünün zaferinin koşullarını yaratmadan kendine Marksist diyemez. Sosyal-demokrasi ile Marksizm arasında bir uçurum açıldı. Bundan böyle Marksizmin *tek* taşıyıcısı ve *tek* savunucusu Leninizmdir, komünizmdir.

Ama işler orada kalmadı. Sosyal - demokrasi ile Marksizm arasına ayrım çizgileri çeken Ekim Devrimi, sosyal - demokrasinin, dünyanın ilk proletarya diktatörlüğüne karşı, kapitalizmin doğrudan savunucuları kampında yerini alması sonucunu getirdi. Adler ve Bauer, Wells ve Levi, Longuet ve Blum baylar "sovyet rejimini" kınadıkları ve parlamenter "demokrasi"yi överek göklere çıkardıklarında, bununla onlar SSCB'nde kapitalist düzenin yeniden kurulmasından yana, "uygar" ülkelerde kapitalist köleliğin sürdürülmesinden yana mücadele ettiklerini ve edeceklerini söylemek istemektedirler. Bugünkü sosyal-demokratizm, kapitalizme verilmiş bir ideolojik dayanaktır. Lenin, bugünkü sosyal-demokrat politikacıların "işçi hareketi içinde burjuvazinin gerçek ajanları, kapitalist sınıfın işçi uşakları" olduklarını; "proletarya ile burjuvazi arasındaki içsavaşta" kaçınılmaz bir biçimde "Komüncülere karşı Versaycıların yanında" saf tutacaklarını söylediğinde bin kez haklıydı. İşçi hareketi içinde sosyal-demokratizmin işini bitirmedikçe, kapitalizmin işini bitirmek olanaksızdır. İşte bu yüzden, kapitalizmin can çekişmesi devri, aynı zamanda, işçi hareketi içinde sosyal-

demokrasinin de can çekişmesi devridir. Ekim Devrimi'nin muazzam önemi, diğer şeylerin yanısıra, dünya işçi hareketindeki sosyal-demokratizm üzerinde Leninizmin kesin zaferinde yatmaktadır.

İşçi hareketinde II. Enternasyonalin ve sosyal-demokratizmin egemenliği çağı *sona ermiştir.*

Leninizmin ve III. Enternasyonalin egemenlik çağı başlamıştır.

"Pravda" sayı 255
6/7 kasım 1927

Stalin, Eserler,
cilt 10, s. 207-216
Almanca'dan çevrilmiştir.

EKİM DEVRİMİ VE BALKANLAR

GEORGİ DİMİTROV
(Parçalar)

Ekim Devrimi'nin Balkanlar'da etkisi olağanüstü güçlü oldu. O, Balkan cephelerindeki savaşın gece karanlığını bir projektör gibi parçaladı. Kutup yıldızı gibi o, Balkan halklarına ve milyonlarca işçi ve köylü kitlesine barışın ve özgürlüğün yolunu gösterdi. Sovyet Rusya ile komşuluk, Balkanların tarımsal karakteri ve Rusya'ya benzer iktisadi ve sosyal yapısı Balkan kitlelerini Ekim Devrimi'ne özellikle yaklaştırdı ve onu anlamalarını kolaşlaştırdı. Rus proletaryasının zaferine ve işçilerin ve köylülerin ilk sovyet devletinin yaratılmasına duyulan coşku sınırsızdı.

Hem Balkan ülkelerinin halkları arasında hem de Balkan cephelerindeki asker kitleleri arasında savaşa karşı ve ilhaksız ve ödentisiz bir ivedi barış için güçlü bir hareket ortaya çıktı. Ekim Devrimi'nin şiarları savaş cephelerinde, şehirlerde ve köylerde günbegün yeni işçi ve köylü kitleleri kazandı. Kadın gösterileri birbirini izledi, işletmelerde çalışan işçiler, savaşın sürmesine karşı gittikçe daha cesur gösteriler düzenlediler. Dobruca cephesinde Rus, Alman ve Bulgar askerleri arasında, askeri yönetimin ağır takibatına rağmen, kardeşleşme sürekli bir olgu haline geldi... ...

Ekim Devrimi, Balkanların işçi ve köylü kitlelerinin monarşiye, burjuvaziye ve mahvedici kanlı savaşı çıkaranlara karşı mücadelelerinde cesaretlerini kuvvetlendirdi.

Balkanlardaki işçi ve köylü hareketleri, o zamana kadar görülmemiş muazzam bir yükselme kaydetti. Ezilen milliyetler (Makedonyalılar, Dobrucalılar, Trakyalılar ve Arnavutlar), Ekim Devriminin etkisi altında, Çarlık Rusyasının çok sayıdaki ezilen halklarına tam ulusal kurtuluşu getiren doğru ulusal devrimci mücadele yolunu tuttular. İşçiler, köylüler, küçük bur-

juvazi ve ulusal bakımdan ezilen nüfus arasında Bolşevizmin etkisi muazzamdı.

İşçilerin sınıf sendikası örgütlerinde, köylü kitlelerinin sol yönelimli köylü partilerinde örgütlenmesi hızla gerçekleşti. İşçilerin ve köylülerin sendika hareketi, savaş öncesinde görülmemiş bir ölçüde gelişti. Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya ve Yunanistan devrimci sosyal-demokrat partileri, Bolşevizmi kabul ettiler, komünist partilerine dönüştüler ve kitle partileri haline geldiler...

Sovyetler Birliği, eski Çarlık Rusyası halklarının federasyonu olarak, Balkan halklarına parlak bir örnektir. Rusya'da olduğu gibi Balkanlarda da ancak kapitalizmden kurtulmuş Balkan halkları federasyonunun yaratılmasıyla, çok karmaşık olan ulusal sorun çözülebilir, toprak anlaşmazlıkları halledilebilir, emperyalist baskının üstesinde gelinebilir ve Balkan halkları arasında gerçek bir barış sağlanabilir. Balkan proletaryası, köylülükle ittifak içinde ve ulusal bakımdan ezilen halklarla birlikte Balkan Federasyonu için, Balkan İşçi ve Köylü Cumhuriyetleri Birliği için mücadele veriyor. Bu Balkan Federasyonu ancak burjuva-monarşist-faşist rejimin ortadan kaldırılması ve emperyalizme karşı kararlı bir savaşımla mümkün olduğundan, bu hedefe götüren biricik doğru yol Bolşevizmin yoludur, Ekim Devrimi'nin, proletarya önderliğinde işçi-köylü devriminin yoludur.

"Inprekorr", sayı 114,
18 Kasım 1927
İmza: G. Dimitrov

Georgi Dimitrov,
Seçme Yazılar
cilt II, Almanca'dan
çevrilmiştir.
(s. 324-325; 325-326; 331-332)

YENİ DEMOKRASİ ÜZERİNE

MAO ZEDUNG

(Parça)

IV- ÇİN DEVRİMİ DÜNYA DEVRİMİNİN BİR PARÇASIDIR

(...)

Ne var ki, 1914'teki birinci emperyalist dünya savaşının patlak vermesinden sonra ve 1917'deki Rus Ekim Devrimi'nin sonucu olarak yeryüzünün altıda birini kaplayan topraklar üzerinde sosyalist bir devletin kurulmasıyla, Çin'in burjuva-demokratik devriminde bir değişiklik meydana geldi.

Bu olaylardan önce, Çin'in burjuva-demokratik devrimi, eski burjuva-demokratik dünya devrimi sınıflamasına giriyordu ve bunun bir parçasıydı.

Bu olaylardan sonra, Çin burjuva-demokratik devrimi bir değişiklik geçirmiş ve burjuva-demokratik devrimlerinin yeni sınıflamasına dahil olmuştur. Devrimci güçlerin mevzilenişi açısından ise, bu devrim proleter sosyalist dünya devriminin bir parçasıdır.

Neden? Çünkü birinci emperyalist dünya savaşı ve ilk muzaffer sosyalist devrim, Ekim Devrimi, dünya tarihinin bütün gidişini değiştirmiş ve yeni bir çağ açmıştır.

Bu çağda, dünya kapitalist cephesi yeryüzünün bir bölümünde (dünyanın altıda birinde) çökmüş ve geri kalan yerlerde ise kendiçürümüşlüğünü açıkça gözler önüne sermiştir. Kapitalizmin hüküm sürdüğü ülkeler varlıklarını sürdürebilmek için her zamankinden daha fazla sömürge ve yarı-sömürgelere dayanmak zorundadırlar; sosyalist bir devlet kurulmuş ve bütün sömürgelerle yarı-sömürgelerin kurtuluş hareketlerini etkin olarak desteklemeye hazır olduğunu ilan etmiştir; kapitalist ül-

kelerdeki proletarya kendisini sosyal-demokrat partilerin sosyal-emperyalist etkilerinden kararlı bir şekilde kurtarmakta ve sömürgelerle yarı-sömürgelerdeki kurtuluş hareketlerini desteklediğini ilan etmektedir. Bu çağda bir sömürge ya da yarı-sömürgede emperyalizme, yani uluslararası burjuvaziye ya da uluslararası kapitalizme yöneltilmiş her devrim, artık burjuva-demokratik dünya devriminin eski sınıflamasına değil, yeni sınıflamasına girer. Böyle bir devrim, artık eski burjuva ya da kapitalist dünya devriminin bir parçası değil, yeni dünya devriminin, proleter-sosyalist dünya devriminin bir parçasıdır.

Böyle devrimci sömürge ve yarı-sömürgelere artık dünya kapitalizminin karşı-devrimci cephesinin müttefikleri gözüyle bakılamaz; bunlar dünya sosyalizminin devrimci cephesinin müttefikleri olmuşlardır.

Sömürge ve yarı-sömürge bir ülkede, böyle bir devrim, birinci aşaması ya da birinci adımı sırasında, toplumsal niteliği bakımından temelde hâlâ burjuva demokratik olduğu ve nesnel hedefi kapitalizmin gelişmesi için yolu açmak olduğu halde, artık, burjuvazinin diktatörlüğü altında kapitalist bir toplum ve kapitalist bir devlet kurmak amacıyla burjuvazinin önderlik ettiği eski tipte bir devrim değildir. Bu devrim, birinci aşamada, yeni demokratik bir toplum ve bütün devrimci sınıfların ortak diktatörlüğü altında bir devlet kurmak amacıyla proletaryanın önderlik ettiği yeni tipte bir devrimdir. Böylece bu devrim, gerçekte, sosyalizmin gelişmesi için daha da geniş bir yol açma görevini yerine getirir. Bu devrimin gelişme süreci içinde, düşman tarafında ve müttefiklerimizin saflarında meydana gelen değişikliklerden dolayı, birkaç alt aşama daha olabilir, ama devrimin temel niteliği değişmez.

Böyle bir devrim, emperyalizmin temellerini hedef alır ve bu yüzden emperyalizm, onu hoş görmez, ona karşıdır. Buna karşılık, sosyalizm ondan yanadır ve sosyalizmin anavatanıyla uluslararası sosyalist proletarya onu destekler.

Bu yüzden, böyle bir devrim kaçınılmaz olarak proleter-sosyalist dünya devriminin bir parçası olur.

"Çin Devrimi dünya devriminin bir parçasıdır" şeklindeki doğru tez daha 1924-1927 yıllarında Çin'in Birinci Büyük Devri-

mi sırasında öne sürülmüştü. Bu tez, Çin Komünistleri tarafından öne sürülmüş ve o günkü anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleye katılan herkes tarafından onaylanmıştı. Ne var ki, bu tezin taşıdığı önem, o günlerde tam olarak açıklığa kavuşturulmamış ve dolayısıyla oldukça belirsiz bir şekilde kavranmıştı.

Burada geçen "dünya devrimi" sözü, artık eski dünya devrimi değildir, çünkü eski burjuva dünya devrimi çoktan tarihe karışmıştır; bu söz bugün yeni dünya devrimini, sosyalist dünya devrimini ifade eder. Aynı şekilde, onun "bir parçasını" meydana getirmek demek, eski burjuva devriminin değil, yeni sosyalist devrimin bir parçasını meydana getirmek demektir. Bu, hem Çin, hem de dünya tarihinde eşi görülmemiş muazzam bir değişikliktir.

Çin komünistleri tarafından öne sürülen bu doğru tez, Stalin'in teorisine dayanır.

Stalin, daha 1918 yılında, Ekim Devrimi'nin birinci yıldönümünü kutlayan bir makalesinde şöyle yazmıştı:

> "Ekim Devrimi'nin dünya çapındaki büyük önemi, esas olarak şu gerçekte yatar:
>
> 1) Milli meselenin ufkunu genişletmiş ve bunu, Avrupa'da milli baskıya karşı mücadele gibi özel bir sorun olmaktan çıkarıp, ezilen halkları, sömürgeleri ve yarı-sömürgeleri emperyalizmden kurtarmak gibi genel bir sorun haline getirmiştir;
>
> 2) Onların kurtuluşları için geniş olanaklar yaratmış ve kurtuluşa giden doğru yolu açmıştır; böylelikle Batının ve Doğunun ezilen halklarının kurtuluş davasını büyük ölçüde kolaylaştırmış ve hepsini, emperyalizme karşı verilen muzaffer ortak mücadele akımı içine çekmiştir;
>
> 3) Ekim Devrimi, dünya emperyalizmine karşı, Batının proleterlerinden başlayıp, Rus devriminden geçerek Doğunun ezilen halklarına kadar ulaşan, yeni bir devrimler cephesi yaratarak *sosyalist Batı ile köleleştirilmiş Doğu arasında bir köprü kurmuştur.*"
>
> ("Ekim Devrimi ve Milli Mesele") (bkz. Stalin, ESERLER, Cilt 4, s.158)

Stalin, bu yazıyı yazdığı tarihten sonra, sömürge ve yarısömürgelerdeki devrimlerin eski sınıflamadan çıkarak proleter sosyalist devrimin bir parçası haline geldikleri teorisini tekrar tekrar açıklığa kavuşturmuştur. En berrak ve kesin açıklama, 30 Haziran 1925 tarihinde yayınlananve Stalin'in zamanın Yugos-

lav milliyetçilerine karşı sürdürdüğü polemikleri içeren bir makalede yapılmıştır. "Bir Kere Daha Milli Mesele Üzerine" adını taşıyan bu makale, Çang Çungşi tarafından çevrilen ve *Stalin, Milli Mesele Üzerine* adını taşıyan bir kitapta yer almaktadır. Aşağıdaki bölüm bu kitaptan aktarılmıştır:

> "Semiç, Stalin'in 1912 yılı sonunda yazılan Marksizm ve Milli Mesele yazısındaki bir yere dayanıyor. Orada şöyle deniyor: "Yükselen kapitalizm şartlarında, milli mücadele burjuva sınıfları arasında bir mücadeledir." Görünüşe göre Semiç bu suretle, bugünkü tarihi şartlar altında, milli hareketin sosyal anlamının belirlenmesinde kendi formülünün doğru olduğuna işaret vermek istiyor. Fakat Stalin'in yazısı, emperyalist savaştan önce, milli mesele Marksistlerin gözünde henüz dünya çapında bir mesele değilken, Marksistlerin temel talebinin, kendi kaderini tayin hakkı talebinin proletarya devriminin bir parçası olarak değil, burjuva-demokratik devrimin bir parçası olarak anlaşıldığı zamanda yazıldı. Uluslararası durumun, o zamandan beri temelden değiştiğini, bir yandan savaşın, diğer yandan Rusya'daki Ekim Devrimi'nin milli meseleyi burjuva-demokratik devrimi meselesinin bir parçası olmaktan çıkarıp, proleter sosyalist devrimi meselesinin bir parçası haline getirdiğini görmek istememek gülünç olurdu. Daha 1916 Ekiminde Lenin, "Kendi Kaderini Tayin Tartışmasının Sonuçları" adlı yazısında, milli meselenin önemli noktasının, kendi kaderini tayin hakkı noktasının, genel demokratik hareketin bir parçası olmaktan çıktığını, artık genel proleter sosyalist devrimin ayrılmaz bir parçası olduğunu söylüyordu. Burada gerek Lenin'in, gerekse Rus komünizminin diğer temsilcilerinin milli mesele konusundaki çalışmalarına değinmek istemiyorum bile. Bütün bunlardan sonra Semiç'in, Stalin'in Rusya'da *burjuva* demokratik devrimi döneminde yazılmış olan yazısındaki bilinen yere dayanmasının bugün, yeni tarihi durum dolayısıyla yeni bir aşamaya, *proleter* devrimi aşamasına girdiğimiz bir zamanda ne gibi anlamı olabilir? Sadece şu anlamı olabilir: Semiç, yer ve zaman dışında, yaşanan tarihi durumdan bağımsız olarak alıntı yapıyor ve bununla diyalektiğin temel gereklerine aykırı hareket ediyor ve bir tarihi durumda doğru olanın, diğer bir tarihi durumda yanlış olabileceğini dikkate almıyor..."
>
> ("Bir Kere Daha Milli Mesele Üzerine")

Buradan da, iki türden dünya devrimi olduğu ve birincisi-

nin burjuva ya da kapitalist sınıflamaya girdiği görülür. Bu türden dünya devrimi çağı çoktan tarihe karışmıştır; daha 1914'te birinci emperyalist dünya savaşı patlak verdiği ve özellikle 1917 Ekim Devrimi meydana geldiği zaman son bulmuştur. İkinci tür, yani proleter sosyalist dünya devrimi bundan sonra başlamıştır. Bu devrimin temel gücü, kapitalist ülkelerin proletaryası, müttefikleri de sömürge ve yarı-sömürgelerin ezilen halklarıdır. Ezilen bir millette hangi sınıflar, hangi partiler ya da hangi kişiler devrime katılırsa katılsın ve bunlar sorunun bilincinde olsunlar ya da olmasınlar, sorunu kavrasınlar ya da kavramasınlar, emperyalizme karşı çıktıkları sürece, onların devrimi proleter sosyalist dünya devriminin bir parçası haline gelir ve kendileri de bu devrimin müttefiki olurlar...

Mao Zedung,
Seçme Eserler,
cilt II, s.405-409

LENİN ÜZERİNE ANILAR

N.KRUPSKAYA

(Parça)

EKİM GÜNLERİ

Ekim 1917'de iktidarın ele geçirilişi, proletaryanın partisi, Bolşevik Partisi tarafından titizlikle planlanmış ve yürütülmüştü. Her husus sonuna dek düşünülmüştü. Daha Temmuz'da, kendiliğinden bir ayaklanma patlamıştı, ama Parti soğukkanlılığını muhafaza etti; zamanın henüz gelmemiş olduğunu düşünüyordu. Kitlelerin tayin edici eylemlere henüz hazır olmadığı gerçeğinin üstünü hiçbir şey örtmemeliydi. Merkez Komitesi bu nedenle ayaklanmayı durdurma kararı aldı. Kanı kaynayan, herşeye kararlı olan isyancı kitleyi frenlemek kolay bir iş değildi, bu Bolşevikler için zor bir görevdi. Fakat onlar, görevlerini yaptılar, çünkü ayaklanma için doğru anın seçiminin canalıcı önemini biliyorlardı.

Birkaç ay sonra durum değişmişti. Finlandiya'da saklanmak zorunda kalan Lenin, 12-14 Eylül tarihleri arasında Merkez Komitesine, Petrograd ve Moskova Komitelerine yazdığı mektupta şöyle diyordu: "Her iki başkentteki İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetler'inde çoğunluğu elde eden Bolşevikler, iktidarı kendi ellerine alabilirler ve almalıdırlar." O devamla, neden tam da şimdi iktidarın ele geçirilmesine doğru gidilmesi gerektiğini açıklıyordu. Petrograd'ın düşmana teslimi düşünülüyordu. Zafer şansı böylece azalıyordu. İngiliz ve Alman emperyalistleri arasında ayrı bir barış yapılacağı söylentileri vardı. "Tam şimdi uluslara barış teklif etmek, *zaferi kazanmak* demektir", diye yazıyordu Lenin.

Merkez Komitesine yazdığı ayrıntılı bir mektupta Lenin,

ayaklanmanın ne zaman başlaması ve nasıl hazırlanması gerektiğini anlatıyordu: "Başarılı olmak için ayaklanma, bir komploya, partiye değil, tersine en ileri sınıfa dayanmak zorundadır. Bu birincisi. Ayaklanma, *halkın devrimci yükselişine* dayanmak zorundadır. Bu ikincisi. Ayaklanma, halkın en ön sıradaki kitlelerinin eyleminin en fazla olduğu, düşman safındaki *yalpalamaların ve devrimin zayıf, yarı-gönüllü, kararsız dostlarının safındaki yalpalamaların* en güçlü olduğu, gelişmekte olan devrimin *dönüm noktasına* dayanmalıdır. Bu da üçüncüsü."

Mektubunun sonunda Lenin, Marksist açıdan bir sanat olan ayaklanmaya nasıl yaklaşılması gerektiğini açıklıyordu. "Ayaklanmaya Marksistçe, yani bir sanata yakışır şekilde yaklaşmak için, bir dakika bile yitirmeksizin, aynı zamanda isyancı birliklerin *kurmayını* örgütlemeli, kuvvetlerimizi dağıtmalı, en güvenilir alayları en önemli noktalara yerleştirmeli, Aleksandr Tiyatrosu'nu kuşatmalı, Peter-Paul Kalesi'ni işgal etmeli, Genel Kurmayı ve Hükümeti tutuklamalı, harp okulu öğrencileriyle Vahşi Tümene karşı, düşmanı şehrin merkezlerine kadar bırakmaktansa ölmeyi tercih etmeye hazır birlikleri göndermeliyiz; silahlı işçileri harekete geçirmeli, onları bu son, ölüm-kalım mücadelesine çağırmalıyız; derhal telgraf ve telefon dairesini işgal etmeli, *kendi* ayaklanma kurmayımızı merkezi telefon dairesine yerleştirmeli, onunla tüm fabrikalar, tüm alaylar, bütün silahlı mücadele mevkileri vb. arasında telefon bağı kurmalıyız.

Elbette bütün bunlar, *ayaklanmayı bir sanat olarak ele almaksızın*, şu sırada Marksizme sadık kalmanın, devrime sadık kalmanın mümkün olmadığı gerçeğini göstermek için bir örnektir."

Finlandiya'da Lenin, ayaklanma için en elverişli anın kaçırılacağı konusunda son derece endişeliydi. 7 Ekim'de, Petrograd Şehir Konferansı'nın yanısıra, Merkez Komitesine, Moskova ve Petrograd Parti Komitelerine ve Moskova ve Petrograd Sovyetlerinin Bolşevik üyelerine mektup yazdı. Bunu, 8 Ekim'de Kuzey Bölgesi Sovyetleri Kongresi'nin Bolşevik üyelerine bir mektup izledi; ama mektubun onlara ulaşıp ulaşmayacağı konusunda çok kuşkuluydu. Ayın 9'unda Lenin Petrograd'a hareket etti ve Viborg semtinde yeraltına indi. Buradan ayaklanma hazırlıklarını yönetti.

O son ay Lenin, ayaklanmanın dışında hiçbir şey düşünmedi; yalnızca ayaklanma için yaşadı. İçinde bulunduğu ruh hali ve iyimserliği, yoldaşlarını da etkiliyordu.

Lenin'in Finlandiya'dan yazdığı son mektup olan Kuzey Bölgesi Sovyetleri Kongresi'ne katılan Bolşevik yoldaşlara mektup, son derece önemlidir. Şöyle:

"... silahlı ayaklanma, özel yasalara tabi olan, siyasi mücadelenin özel bir biçimidir ve bu özel yasalar üzerinde temelli düşünülmelidir. Silahlı *'ayaklanmanın tıpkı savaş gibi bir sanat'* olduğunu yazan Karl Marx, bu gerçeği son derece açıklıkla dile getirmiştir.

Marx'a göre bu sanatın en önemli kuralları şunlardır:

1- Ayaklanmayla *oynanmaz*, ama bir kez başlandığında, *sonuna kadar gitmek* zorunda olduğunuzu kesinlikle biliniz.

2- Tayin edici yerde ve tayin edici anda *büyük bir güç üstünlüğü* yoğunlaştırılmalıdır, yoksa daha iyi eğitilmiş ve örgütlenmiş olan düşman, ayaklananları bastıracaktır.

3- Ayaklanma başlar başlamaz, en büyük *kararlılıkla* hareket etmek ve her halükarda ve mutlaka *saldırıya* geçmek gerekir. "Savunma, silahlı ayaklanmanın ölümüdür."

4- Düşmanı gafil avlamaya ve birliklerinin dağınık olduğu anı yakalamaya çalışılmalıdır.

5- Küçük de olsa, günbegün başarı eldeetmek (sözkonusu olan bir şehir ise, o zaman her saat diyebiliriz) ve böylece her ne pahasına olursa olsun *"moral üstünlüğünü"* elde tutmak gerekir.

Marx, silahlı ayaklanma açısından bütün devrimlerin derslerini, "bugüne kadar bilinen devrimci taktiğin en büyük ustası Danton'un sözleriyle" şöyle toparlamaktadır: "de l'audace, de l'audace, encore de l'audace" (cesaret, cesaret, yine cesaret-ÇN).

Rusya'ya ve Ekim 1917'de uygulandığında bunun anlamı: eşzamanlı, mümkün olduğunca ani ve hızlı bir şekilde Petrograd'a saldırı, mutlak surette hem içerden hem de dışardan, hem işçi semtlerinden hem de Finlandiya'dan, Reval'den ve Kronstadt'dan. Tüm donanmanın saldırısı ve 15000-20000 kişilik (belki de daha güçlü) "milis teşkilatı'na (harp okulu öğrencileri) ve 'Vendée birlikleri'ne (Kazakların bir bölümü) vs. karşı *muaz-*

zam bir güç *üstünlüğü* yığılması.

Bizim üç temel gücümüz -donanma, işçiler ve ordu birlikleri- öylesine biraraya getirilmelidir ki, a) Telefon santralı, b) Telgraf santralı, c) Demiryolu istasyonları ve herşeyden önce d) Köprüler, mutlaka işgal edilmeli ve *her ne pahasına olursa olsun* elde tutulmalıdır.

(Bizim 'hücum birliklerimiz'den, *işçi gençlerden* ve en iyi bahriyelilerden) *en kararlı* unsurların oluşturduğu küçük birlikler oluşturulmalı ve bunlar en önemli noktaları işgal etmeli ve bütün önemli harekatlarda *yer almalıdır*. Örneğin:

Petrogad'ın kuşatılması ve bağlantısının kesilmesi, donanma, işçiler ve birliklerin ortak saldırısıyla alınması -bu *hüner* ve *üç katlı yüreklilik* gerektiren bir görevdir.

En iyi işçiler arasından tüfek ve bombalarla silahlanmış birlikler oluşturulmalı, bunlar düşmanın 'merkezlerine' (harp okulları, telgraf ve telefon dairesi vs.) saldırmalı ve kuşatmalıdır. Bu birliklerin şiarı şu olmalıdır: *Hepimiz yok olsak da, düşmana geçit yok!*

Eyleme geçmeye karar verildiğinde, önderlerin, Danton ve Marx'ın büyük vasiyetini başarıyla izleyeceklerini umuyoruz.

Hem Rus, hem de dünya devriminin başarısı, iki-üç günlük mücadeleye bağlıdır."

Bu mektup, 21 (8) Ekim'de yazılmıştı. Ekim'in 22'sinde (9) ise Lenin Petrograd'a gelmişti bile. Ertesi gün, Lenin'in silahlı ayaklanma üzerine kararı oylamaya sunduğu oturum yapıldı. Zinovyev ve Kamenev ayaklanmaya karşıydılar; Merkez Komitesinin olağanüstü plenum toplantısı yapılmasını talep ettiler. Kamenev, gösterişli bir şekilde, Merkez Komitesinden istifa edeceğini açıkladı. Lenin, ona en ağır Parti cezasının verilmesini talep etti.

Oportünist akımlara karşı sıkı mücadele içinde Parti, tüm enerjisiyle ayaklanmaya hazırlanıyordu. 26 (13) Ekim'de Petrograd Sovyeti Yürütme Komitesi, Devrimci Askeri Komite'nin kurulması kararını aldı. 29'unda (16) Merkez Komitesinin Parti örgütleri temsilcileriyle genişletilmiş toplantısı yapıldı. Aynı günkü Merkez Komitesi toplantısında, ayaklanmanın askeri yönetimi için bir Parti merkezi oluşturuldu: Mensupları arasında

Stalin, Sverdlov, Cerjinski ve diğerleri vardı.

Ayın 30'unda (17), Devrimci Askeri Komite kurma önerisi hem Petrograd Sovyeti Yürütme Komitesi ve hem de tüm Petrograd Sovyetince benimsendi. Bunun üzerinden beş gün geçtikten sonra, alay komiteleri toplantısı, Petrograd garnizonunun bütün askeri birliklerinin yönetici organı olarak Devrimci Askeri Komiteyi tanıdı ve Devrimci Askeri Komitenin onayı olmaksızın Kurmay Karargahının hiçbir emrini yerine getirmemeyi kararlaştırdı.

Devrimci Askeri Komite, 5 Kasım'da (23 Ekim) askeri birliklere komiserler atadı. Ertesi gün, 6 Kasım'da, Geçici Hükümet, komite üyelerine karşı kovuşturma yapmayı ve askeri birliklere atanan komiserleri tutuklama emri vermeyi kararlaştırdı. Harp okulu öğrencileri Kışlık Saraya toplandılar. Ama artık çok geçti. Askerler Bolşeviklerden yanaydılar, işçiler iktidarın Sovyetlere devredilmesini istiyorlardı; Devrimci Askeri Komite, Merkez Komitesinin dolaysız yönetimi altındaydı; Merkez Komitesi üyelerinin çoğu, bunlar arasında Stalin, Sverdlov, Molotov, Cerjinski, Bubnov ve diğerleri, Komite üyesiydiler. Ayaklanma başlamıştı.

6 Kasım'da (24 Ekim) Lenin hâlâ, Partimiz üyelerinden Margarita Vassilyevna Fofanova'nın Viborg semtindeki evinde gizleniyordu (Bolşoy Sampsonevski ve Serdobolskaya caddelerinin köşesindeki 92/1 nolu evin 42 nolu dairesi).Bütün hazırlık eylemleriyle ilgili bilgilendirilmişti ve böylesine önemli bir anda olayların gelişmesinden uzakta kalmak elbette ki onu çok üzüyordu. Margarita aracılığıyla bana, iletmem gereken mektupçuklar gönderiyordu; ayaklanmanın kesinlikle geciktirilmemesi gerektiğini yazıyordu. O akşam nihayet, Finli bir yoldaş olan Eino Rahya geldi. Fabrikalarla ve Parti örgütüyle iyi bir ilişkisi vardı ve Lenin'le örgüt arasındaki bağlantıyı sürdürüyordu. Eino, Lenin'e şehirdeki devriyelerin iki katına çıkarıldığını, Geçici Hükümetin işçi semtlerini birbirinden koparmak amacıyla Neva üzerindeki köprülerin kaldırılması için emir verdiğini, köprülerin askerlerce beklendiğini bildirdi. Dolaysız ayaklanmanın kapıda olduğu apaçıktı. İliç, Eino'dan Stalin yoldaşı kendisine getirmesini rica edecekti, fakat konuşma içinde

bunun neredeyse imkansız olduğu ortaya çıktı: Stalin, muhtemelen Devrimci Askeri Komite'de, Smolni'deydi, muhtemelen tramvaylar çalışmıyordu, kısacası çok zaman alacaktı. O anda İliç, kendisi Smolni'ye gitmeye karar verdi ve aceleyle yola koyuldu. Margarita'ya bir pusula bıraktı: "Gitmemi istemediğin yere gidiyorum. Hoşçakal. İliç."

O gece Viborg semti silahlandı ve ayaklanma için son hazırlıkları yaptı. İşçi grupları, silah ve talimat almak için birbiri ardısıra Semt Komitesine başvuruyordu. Gece İliç'e, Fofanova yoldaşın dairesine gittim; İliç'in Smolni'ye gittiğini söylediler. Viborg Semt Komitesi Sekreteri Şenya Yegorova ile birlikte, bizimkilerin Smolni'ye gönderdikleri bir kamyonla oraya gittik. İliç'in sağ-salim Smolni'ye vardığını bilmek istiyordum. İliç'in orada olduğunu bizzat görüp görmediğimi ya da diğerlerinden mi duyduğumu şimdi tam olarak hatırlamıyorum. Her halükarda onunla konuşmadım, çünkü Lenin bütünüyle ayaklanmayı yönetme işine vermişti kendini ve her zaman olduğu gibi, bir işi yönettiğinde bütün detaylara kadar girerdi.

Pırıl pırıl aydınlatılmış olan Smolni, bir arı kovanını andırıyordu. Şehrin her semtinden Kızıl Muhafızlar, işçi ve asker temsilcileri gelip talimat alıyorlardı. Yazı makinaları takırdıyor, telefonlar çınlıyor, genç kadın yoldaşlarımız dağlar gibi telgrafları çözüyorlar, üçüncü katta Devrimci Askeri Komite sürekli toplantı halinde bulunuyordu. Smolni'nin önündeki meydanda zırhlı araçlar vınlıyor, bir sahra topu harekete hazır bekliyor, gerektiğinde barikat kurmak için odunlar yığılı bekliyordu. Kapının önünde makinalı tüfekler ve topçular, kapıda ise nöbetçiler duruyordu.

25 Ekim (7 Kasım) günü sabah saat 10'da Petrograd Sovyeti Devrimci Askeri Komitesinin "Rusya Vatandaşlarına!" çağrısı basılmıştı bile. Bildiride şöyle deniyordu:

"Geçici Hükümet devrilmiştir. Devlet iktidarı, Petrograd proletaryasının ve Garnizonunun başında bulunan Petrograd İşçi ve Asker Delegeleri Sovyeti ile Devrimci Askeri Komitenin eline geçmiştir.

Halkın uğrunda çarpıştığı dava: derhal bir demokratik barışın teklif edilmesi, toprak üzerindeki büyük toprak sahipleri-

nin mülkiyetinin kaldırılması, üretimin işçiler tarafından denetlenmesi, bir Sovyet Hükümetinin kurulması- bu mesele tamamdır.

Yaşasın işçiler, askerlerin ve köylülerin devrimi!"

Devrim kesin olarak zafere ulaşmakla birlikte, Devrimci Askeri Komite faaliyetlerini 25 Ekim sabahı yoğun bir şekilde sürdürdü; hükümet mevkilerini ve daireleri ele geçirip, nöbetçiler dikiyordu.

Saat 14.30'da Petrograd İşçi ve Asker Delegeleri Sovyetinin oturumu başladı. Sovyet, Geçici Hükümetin artık ayakta olmadığı, bazı bakanların tutuklandığı, diğerlerinin de tutuklanacağı, Ön-Parlamentonun dağıtıldığı, tren istasyonlarının, postanenin, telgraf dairesinin ve devlet bankasının halkın elinde bulunduğu haberini coşkuyla karşıladı. Kışlık Sarayın alınması için sıkı bir mücadele veriliyordu; hücum saldırısı henüz sona ermemişti ama Sarayın kaderi belli olmuştu. Askerler muazzam kahramanlıklar gösteriyorlardı. Devrilme kansız geçmişti.

Lenin salona girdiğinde çılgınca bir alkış koptu. Yaptığı konuşmada, büyük laflar kullanmaksızın, işçi sınıfının kazandığı zaferi anlattı. Bu, İliç'in karakteristik bir özelliğiydi. Konuşmasının esas ağırlığını başka şeylerin üzerinde yoğunlaştırdı: Sovyet iktidarının çözmesi gereken ivedi görevler.

Rusya'nın tarihinde yeni bir çağın başladığını söyledi. Sovlet Hükümeti, burjuvazi olmaksızın ülkenin dümeninde bulunacaktır. Toprak üzerinde özel mülkiyeti kaldıran bir kararname çıkarılacaktır. Üretimde, etkili bir işçi denetimi kurulacaktır. Sosyalizm mücadelesi başlamıştır ve gittikçe geniş biçimler alacaktır. Eski devlet aygıtı parçalanacak, kırılacak, onun yerine yeni bir iktidar, Sovyet örgütlerinin iktidarı geçecektir. Ülkemizdeki kitle örgütleri, herşeye kadir örgütlerdir. Şimdi ivedi görev, ülkenin barışa kavuşmasıdır. Ama bu ancak, sermaye dize getirilirse mümkün olacaktır. Daha şimdiden saflarında devrimci bir mayalanmanın işaretlerinin görüldüğü uluslararası proletarya, barışı kazanmamızda bize yardım edecektir.

Bu konuşma, Petrograd İşçi ve Asker Delegeleri Sovyeti üyelerinin düşünce ve hislerini yansıtıyordu. Gerçekten de Rusya'nın tarihinde yeni bir çağ başlamıştı. Hiçbir şey, kitle ör-

gütlerinin birleşik gücünden daha güçlü değildir. Kitleler ayağa kalkmışlar ve burjuvazinin iktidarı yıkılmıştı. Büyük toprak sahiplerinin elinden toprağı alacağız, fabrika sahiplerine dizgin vuracağız, ama en önemlisi, barışı gerçekleştireceğiz. Dünya devrimi yardımımıza gelecektir. Lenin haklıydı. Konuşmasının son kelimeleri, şiddetli alkışlar altında duyulmuyordu.

Akşam II. Sovyet Kongresi açılacaktı; orada Sovyet iktidarı ilan edilecek ve zafer resmen sağlamlaştırılacaktı.

Delegeler Petrograd'a gelmeye başlamışlardı. Onlar arasında sıkı bir ajitasyon yapılıyordu. İşçi iktidarı köylülüğe dayanmalı ve onun önderi olmalıydı. Köylülüğün partisi ise Sosyal-Devrimcilerdi. Kulak denilen zengin köylüler, sağ Sosyal-Devrimcilerin şahsında ideologlarını bulmuşlardı. Küçük köylülüğün ideologları olan sollar [sol Sosyal-Devrimciler -ÇN], küçük-burjuvaziye özgü olan burjuvazi ile proletarya arasındaki yalpalamalara sahip bu tabakanın tipik temsilcileriydi. Sosyal-Devrimcilerin Petrograd komitesi, Natanson, Spiridonova ve Kamkov'un önderliğinde idi. Lenin daha ilk sürgün döneminde Natanson'la tanışmıştı. O sıralar, 1904 yılında, Natanson Marksizme yakındı ama Sosyal-Demokratların köylülüğün önemini azımsadıkları görüşündeydi. Spiridonova ise o dönemde herkesce biliniyordu. Birinci devrim sırasında, 1906 yılında, 17 yaşında iken, Tambov guberniyasındaki köylü hareketlerini bastıran Luşenovski'yi öldürmüştü. Hayvanca işkencelerden sonra, Şubat Devrimi'ne kadar, Sibirya'da kürek cezasına çarptırılmıştı. Petrograd'daki sollar, Bolşevik eğilimli kitlelerin güçlü etkisi altındaydılar; bunların Bolşeviklerle ilişkisi diğer tüm grup ve akımlarınkinden daha olumluydu. Bolşeviklerin, büyük toprak sahiplerinin tüm toprak mülkiyetini köylülere devretmeye ciddiyetle çalıştıklarını görüyorlardı. Sollar, toprağın denkleştirici bir biçimde kullanımından yanaydılar, Bolşevikler ise tarımda temelden bir sosyalist dönüşümün gerekli olduğu görüşündeydiler. Ne var ki İliç, şu an en acil olanın, büyük toprak sahiplerinin topraklarının zoralımı olduğunu düşünüyordu; diğer dönüşümlerin nasıl olacağını bizzat yaşamın göstereceği görüşündeydi. Aklını fikrini toprak kararnamesinin içeriğine ve metnine vermişti.

M.V.Fofanova'nın anılarında çok ilginç bir yer vardır: "Günlerden bir gün, Vladimir İliç'in bana, kendisine 'Köylü Delegeleri Tüm Rusya Sovyeti Haberleri'nin ["İzvestiya"-ÇN] çıkmış olan tüm sayılarını bulmamı söylediğini hatırlıyorum", diye yazıyor, "tabii ben de bunları buldum. Kendisine kaç sayı getirdiğimi hatırlamıyorum, ama her halükarda sayı pek kabarıktı, incelemek için koca bir yığın materyal. İliç tam iki gün, geceleri bile bu materyali inceledi ve bir sabah bana şöyle dedi: "Tamam, şimdi öyle inanıyorum ki, Sosyal-Devrimcileri baştan sona tanıyorum. Bugün geriye bir tek köylülerin seçmen vekaletnamesini okumak kalıyor." İki saat sonra beni çağırdı. Neşeliydi ve eliyle bir gazeteye vurarak (bu, 19 Ağustos tarihli "Köylü Haberleri" idi) şöyle dedi: 'Sol Sosyal-Devrimcilerle anlaşma tamamdır. Şaka değil, bu vekaletname, tüm ülkeden 242 delegenin imzasını taşıyor. Bunu Toprak Yasasının temeli yapalım, o zaman sol Sosyal-Devrimcilerin buna hayır deyip demeyeceklerini göreceğiz.' Birçok yeri mavi kalemle çiziktirilmiş gazete sayfasını göstererek şöyle ekledi: 'Sorun küçük bir bağlantı noktası bulmaktır, sosyalizasyonu daha sonra kendi kalıbımıza göre yeniden şekillendirebiliriz.' "

Margarita meslekten tarımcıydı, çalışmalarından bu sorunları biliyordu. Bu nedenle İliç bu gibi konularda onunla şevkle tartışıyordu.

Sosyal-Devrimciler Kongreyi terk edecekler mi, yoksa etmeyecekler miydi?

İkinci Tüm-Rusya Sovyet Kongresi ayın 25'inde 22.45'te açıldı. O akşam, oturum açılacak, toplantı yöneticileri seçilecek ve Kongre yetkilerini tanımlayacaktı. 670 delegeden yalnızca 300'ü Bolşevikti; Sosyal-Devrimcilerin 193 delegesi, Menşeviklerin 68'den fazla delegesi vardı. Sağ Sosyal-Devrimciler, Menşevikler ve Bundcular kuduruyorlardı, son derece kızgındılar ve Bolşeviklere en azgın şekilde küfrediyorlardı. "Bolşevikler tarafından Sovyette temsil olunan diğer partilerin ve fraksiyonların arkasından örgütlenen silahlı komplo ve iktidarın ele geçirilmesi"ne karşı bir protesto açıklaması okudular ve Kongreyi terk ettiler. Enternasyonalist Menşeviklerin bir kesimi de onlara katıldı. Parti delegelerinin ezici çoğunluğunu (193 delegeden

169) oluşturan sol Sosyal-Devrimciler kaldılar. Toplam 50 delege Kongreyi terk etmişti. İliç 25 Ekim'deki oturumda bulunmadı.

İkinci Sovyet Kongresi'nin açıldığı anda Kışlık Sarayı alma mücadelesi şiddetle sürüyordu. Kerenski daha bir önceki gün, bahriyeli kılığına girerek ortalıktan kaybolmuş ve otomobille Pskov'a kaçmıştı. Dibenko ve Krilenko imzalı bir emir olmasına rağmen, Pskov Devrimci Askeri Komitesi onu tutuklamamıştı. Ve Kerenski, işçilerin ve askerlerin muzaffer Petrograd'ına karşı sefer düzenlemek üzere Moskova'ya geçti. Başlarını Kişkin'in çektiği diğer bakanlar, onları koruma amacıyla Kışlık Saraya toparlanmış harp okulu öğrencilerine ve kadın taburuna güvenerek oraya sığınmışlardı. Menşevikler, sağ Sosyal-Devrimciler ve Bundcular, Kışlık Sarayın kuşatılması karşısında öfkeden kudurmuşlar ve Kongrede sinir krizleri geçirmeye başlamışlardı. Ehrlich, Şehir Dumasından bir kısım üyenin silahsız olarak Kışlık Saray önündeki meydana, top namlularının önüne giderek Sarayın süregiden bombalanmasına karşı protesto edeceklerini açıkladı. Köylü Delegeleri Sovyeti Yürütme Komitesi ile Menşeviklerin ve Sosyal-Devrimcilerin fraksiyonları bu açıklamaya katıldılar. Menşeviklerin ve Sosyal-Devrimcilerin çekilmesinden sonra görüşmeler için ara verildi. Oturum 3.10'da yeniden başladığında, Kışlık Sarayın alındığı, Bakanların tutuklandığı, subayların ve harp okulu öğrencilerinin silahsızlandırıldığı, Kerenski'nin Petrograd'a karşı gönderdiği 3. Bisiklet Taburunun devrimci halkın yanına geçtiği bildirildi.

İliç önceki gece hemen hiç uyumamıştı; ayaklanmanın yönetilmesi onu tümüyle meşgul etmişti. Zaferin kesin olduğu ve sol Sosyal-Devrimcilerin Kongreyi terk etmeyeceklerinin açık olduğu şu sırada, geceyi geçirmek üzere Bonç-Bruyeviç'lerin Smolni yakınındaki Peski caddesindeki evlerine gitti. Orada kendine ait bir odası olduğu halde, bir türlü uyku tutmuyordu. Sonunda usulcacık kalktı vebütün ayrıntılarıyla önceden düşünmüş olduğu toprak kararnamesini yazmaya koyuldu.

26 Ekim (8 Kasım) akşamı Lenin, toprak kararnamesini gerekçelendirdiği bir konuşma yaptı. Şöyle diyordu: "Burada, kararnamenin ve seçmen vekaletnamesinin Sosyal-Devrimciler ta-

rafından kaleme alındığı şeklinde sesler yükselmektedir. Haydi öyle olsun! Kimin kaleme aldığı onca önemli değildir; demokratik bir hükümet olarak, kendisi ile hemfikir olmasak bile, halkın aldığı bir kararı geçiştiremeyiz. Köylüler kararnameyi pratiğe geçirdiklerinde ve mahalinde uyguladıklarında, gerçeğin nerede yattığını canlı gerçeğin içinde bizzat göreceklerdir... Hayat en iyi öğretmendir, kimin haklı olduğunu gösterecektir. Varsın köylüler bu sorunun çözümüne bir uçtan yanaşsınlar, biz de diğer uçtan. Yaşam, devrimci yaratıcı çalışmanın genel akışı içinde, yeni devlet biçimlerinin hazırlanmasında bizleri kendiliğinden biraraya getirecektir. ...Köylüler, devrimimizin sekiz ayı içinde epeyce şeyler öğrendiler; bütün toprak sorunlarını bizzat çözmek istiyorlar. Bundan dolayı, bu kanun tasarısındaki bütün değişikliklere karşıyız, ayrıntı istemiyoruz. Çünkü bir eylem programı değil, bir kararname yazıyoruz."

Bu konuşmada İliç'in tümünü görüyoruz; küçük kendini beğenmişliğin izini görmüyoruz -Lenin için önemli olan, birşeyi kimin söylediği değildi, esas olan, onun doğru olmasıydı. Kitlelerin görüşlerini daima göz önünde bulundurur, devrimin yaratıcı gücünü ve kitlelerin herşeyden önce olgular vasıtasıyla, pratik yaşam tarafından ikna edileceğini bilirdi ve tam da bu olguların, kitleleri Bolşeviklerin bakış açısının doğru olduğunu kabul etmeye götürecek şeyler olduğuna son derece emindi. Lenin'in savunduğu Toprak Kararnamesi, Kongre tarafından onaylandı. O zamandan beri 16 yıl geçti. Büyük toprak sahiplerinin toprak mülkiyeti kaldırılmıştır; küçük mülkiyetçi zihniyete ve eskiden kalma yaşam alışkanlıklarına karşı sürekli mücadele içinde yeni bir iktisat biçimi ortaya çıkmıştır -tarımın kollektifleştirilmesi. Bugün bu kollektifleştirme köylü ekonomisinin çoğunu kapsamıştır. Eski küçük mülkiyet ve küçük mülkiyetçi zihniyet giderek geçmişe ait birşey haline geliyor. Sosyalist iktisat için sağlam ve güçlü bir temel yaratılmıştır.

26 Ekim'deki (8 Kasım) akşam oturumunda Barış ve Toprak Kararnameleri kabul edildi. Bu sorunlarda Sosyal-Devrimcilerle bir anlaşma sağlanabildi. Hükümetin oluşturulması sorununda ise durum kötüydü. Sol Sosyal-Devrimciler, Kongrede kalmışlardı; Kongreyi terk edemezlerdi, çünkü onu

terk etmekle köylülük içindeki nüfuzlarını tümüyle yitireceklerini biliyorlardı. Ama Sağ Sosyal-Devrimcilerin ve Menşeviklerin 25 Ekim'deki çekilmeleri, Bolşeviklerin baskın yaptığı ve iktidarı gasp ettikleri vs. vs. yollu isterik suçlamaları, onların sol fraksiyon arkadaşları üzerinde etkisiz kalmadı ve bunlar arasında büyük rahatsızlığa yol açtı. Sağ Sosyal-Devrimciler ve yandaşlarının Kongreye sırt çevirmelerinden sonra, sol Sosyal-Devrimcilerin önderlerinden biri olan Kamkov, kendi grubunun birleşik bir demokratik hükümetten yana olduğunu ve bunu yaratmak için ellerinden geleni yapacaklarını açıkladı. Sol Sosyal-Devrimciler, Bolşeviklerle, temsilcileri Kongreyi terk eden partiler arasında arabuluculuk yapmak istediklerini söylediler. Bolşevikler görüşmeyi reddetmediler, ama Lenin, bundan birşey çıkmayacağı konusunda açıktı. Bolşevikler, Sovyet arabasına bir kuğu, bir yengeç ve bir turna balığı koşmak; yani biraz olsun verimli bir işbirliği yapması ve görevlerine yaraşır olması düşünülemeyecek olan bir hükümet kurmak için iktidarı ele geçirip, devrimi gerçekleştirmemişlerdi. Ama Lenin sol Sosyal-Devrimcilerle bir koalisyonu mümkün görüyordu.

26 Ekim'deki oturumun başlamasından birkaç saat önce, sol Sosyal-Devrimcilerin temsilcileriyle bu sorun üzerine bir görüşme oldu. Bu görüşmeyi olduğu gibi hatırlıyorum: Smolni'de yumuşak, koyu kırmızı koltukları olan bir oda; koltuklardan birinde, sol Sosyal-Devrimcilerin önderlerinden Spiridonova oturuyor, Lenin ise onun yanında ayakta, onunla alçak sesle fakat hararetle ve etkileyici bir biçimde konuşuyor. Sol Sosyal-Devrimcilerle bir anlaşma sağlanamadı; Hükümete katılmayı reddettiler. Bunun üzerine Lenin, sosyalist hükümetteki bütün bakanlık mevkilerini Bolşeviklerle doldurmayı önerdi.

26 Ekim'deki (8 Kasım) oturum 21.00'de başladı. Ben de oradaydım ve Lenin'in konuşmasını iyi hatırlıyorum: son derece soğukkanlı bir şekilde, Toprak Kararnamesi lehinde konuştu. Salon pür dikkat onu dinliyordu. İliç'in Kararnameyi okuduğu sırada, yakınımda oturan bir delegenin yüz ifadeleri dikkatimi çekti. Yaşlı, köylüye benzer bir adamdı. O kadar duygulanmıştı ki, yüzü muma dönmüştü, gözlerinde garip bir ateş yanıyordu.

Kongre, Kerenski'nin cephede uygulamaya soktuğu ölüm

cezasını kaldırdı, Barış, Toprak ve İşçi Denetimi Kararnamelerini onayladı ve istisnasız tümü Bolşeviklerden oluşan Halk Komiserleri Konseyini oluşturdu: Halk Komiserleri Konseyi Başkanı Vladimir Ulyanov (Lenin); İçişleri Halk Komiseri A.İ.Rikov; Tarım V.P. Milyutin; Çalışma A.G.Şlyapnikov; Ordu ve Donanma İşleri için V.A. Ovzeyenko (Antonov), N.V. Krilenko ve P.J. Dibenko'dan oluşan bir yönetici Komite oluşturuldu; Ticaret ve Sanayi V.P.Nogin; Halk Eğitimi A.V. Lunaçarski; Maliye İ.İ. Skvorzov (Steponov); Dışişleri L.D. Branstein (Troçki); Hukuk G.İ.Oppokov (Lomov); İaşe İ.A. Teodoroviç; Posta ve Telgraf N.P.Avilov (Glebov); Milliyetler Meseleleri J.V. Cugaşvili (Stalin). Ulaştırma Halk Komiserliği mevkii boş kaldı.

N.Krupskaya
"Lenin Üzerine Anılar"
s.429-445
Almanca'dan çevrilmiştir.
(Ayrıca bkz. Lenin'den
Anılar sf. 355-367,
İnter yay.)

EKİM DEVRİMİNİN KRONOLOJİSİ

30-31 AĞUSTOS:
Kornilov ayaklanmasının tasfiyesi.

31 AĞUSTOS:
Petrograd İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti, bir sovyet hükümetinin kurulmasını talep eden bolşevik bir karar aldı.
Fransız-Rus işletmeleri, Yeni Amiral İşletmesi, Boru Fabrikası ve Petrograd'ın bir dizi diğer işletmesinin işçileri, genel işyeri toplantılarında ve mitinglerde, iktidarın sovyetlere verilmesi ve işçilerin silahlandırılmasını içeren kararlar alıyorlar.

1 EYLÜL:
Moskova işletmelerindeki işçi toplantılarında alınan, iktidarın sovyetlere verilmesi ve işçilerin silahlandırılması kararlarının yayınlanması.
Minsk'de, Batı Bölgesi ve Batı Cephesi Bolşeviklerinin danışma toplantısı. Çariçin'deki devrimci kurmay, işçilerin silahlanması emrini verdi.

3 EYLÜL:
Lenin, "İçinde Bulunulan Politik Durum Ürezine Bir Karar Taslağı"nı yazdı. Temmuz günlerinde Geçici Hükümet tarafından yasaklanan "Pravda" gazetesi, son yasaklanmasından sonra, yeniden "Raboçi Put" adı altında yayınlanıyor. İlk sayısında, Stalin'in "Kriz ve Direktoryum" makalesi yayınlanıyor.

5 EYLÜL:
Krasnoyarsk'da Orta-Sibirya işçi ve asker temsilcileri sovyetinin kongresi açılıyor. Kongre, iktidarın sovyetlere verilmesini talep eden bir karar alıyor.
Moskova işçi ve asker temsilcileri sovyeti, devrimci proletarya ve köylülüğü iktidarı ele geçirmek için mücadeleye çağıran bolşevik bir karar alıyor. Kızıl Muhafızların örgütlenmesi kararı alınıyor.

6 EYLÜL:
"Raboçi Put" gazetesinde, Stalin'in "Kendi Yolunda" ve "Kadetlerden Kopuş Üzerine" makaleleri yayınlanıyor.
8 EYLÜL:
Petrograd İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti, Bolşevik bir yönetim seçiyor.

9 EYLÜL:
"Raboçi Put" gazetesinde, Stalin'in "İkinci Dalga" adlı makalesi yayınlandı. Putilov işletmesi işçilerinin genel toplantısı, üretim üzerinde işçi kontrolünün başlatılması, toprak üzerinde özel mülkiyetin kaldırılması ve işçilerin silahlandırılması taleplerini içeren bir karar alıyor.

10-12 EYLÜL:
Kiev'de, Bolşeviklerin Güney-Batı Cephesi askeri örgütünün konferansı yapılıyor. Konferans, bir kararla, iktidarın sovyetlere verilmesini talep ediyor.

10-14 EYLÜL:
Lenin, "Yaklaşan Felaket ve Ona Karşı Mücadele Yöntemi" makalesini yazıyor.

12-14 EYLÜL:
Lenin, Merkez Komitesine, Petrograd ve Moskova Bolşevik Komitelerine yönelen "Bolşevikler İktidarı Almalıdır" direktifini hazırladı.

13-14 EYLÜL:
Lenin, Bolşevik Partisi Merkez Komitesine, silahlı ayaklanmanın gerekliliğini bir kez daha vurgulayan "Marksizm ve Ayaklanma" adlı mektubunu yazdı.

14 EYLÜL:
Lenin'in "Devrimin Ana Sorunlarından Biri" makalesinin yayınlanması.
Petrograd'ın bütün ilçelerinde Kızıl Muhafız kurmayların oluş-

turulması tamamlanıyor.
Petrograd'da Demokratik Danışma Toplantısının açılışı.

15 EYLÜL:
Lenin'in "Bolşevikler İktidarı Almalıdır" ve "Marksizm ve Ayaklanma" adlı tarihsel mektuplarının Bolşevik Parti Merkez Komitesi oturumunda görüşülmesi. Stalin'in önerisi üzerine, mektupların çoğaltılması ve en önemli örgütlere gönderilmesi kararı alındı. Kamenev'in mektupları Partiden saklamak şeklindeki haince önerisi reddedildi.
Minsk'de ilk Bolşevik Kuzey-Batı Bölge Konferansı yapıldı.

16 EYLÜL:
Omsk sovyeti, genel Rusya Sovyet Kongresinin acil olarak toplanmasını talep eden bir karar alıyor.
Kızıl Muhafızların kurulması kararının alınması.
"Raboçi Put" gazetesinde "Rus Devrimi ve İçsavaş. İçsavaş Korkutuluyor" makalesi ile Stalin'in "İki Çizgi" makalesi yayınlanıyor.

17 EYLÜL:
Lenin, Helsingfors'dan Viborg'a geçiyor. "Raboçi Put" gazetesinde Stalin'in "Bütün İktidar Sovyetlere" makalesi yayınlandı.

19 EYLÜL:
"Raboçi Put" gazetesinde Stalin'in "Devrimci Cephe Üzerine" makalesi yayınlandı.
20 EYLÜL:
Bolşevik Partisi Merkez Komitesi, Stalin'in yönettiği "Raboçi Put" gazetesinin yöneliminin doğru olduğunu ve tümüyle Merkez Komitesi çizgisiyle uyum içinde olduğunu tespit etti. Merkez Komitesi, gazetenin kararlı Bolşevik yöneliminden rahatsızlıklarını dile getiren oportünistlerin açıklamasını geri çevirdi.

21 EYLÜL:
Odessa İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti, Kızıl Muhafız kurma kararı aldı.

22-24 EYLÜL:
Lenin, "Bir Gazetecinin Notları. Partimizin Hataları" makalesini yazdı.

23 EYLÜL:
"Aurora" zırhlısı mürettebatı toplantısı, iktidarın sovyetlere verilmesini talep etti.

21 EYLÜL-1 EKİM:
Lenin, "Bolşevikler İktidarı Elde Tutabilecek mi?" makalesini yazıyor.

25 EYLÜL:
Üçüncü Geçici Hükümet koalisyonunun oluşması.

27 EYLÜL:
Perm Bolşevik ilçe konferansı, derhal Kızıl Muhafızların oluşturulması kararını alıyor.
29 EYLÜL:
Lenin, "Kriz Olgunlaştı" makalesini yazıyor.

1 EKİM:
Petrograd'da İlk Bolşvik İlçe Kongresi başladı.

2 EKİM:
Lenin, "İşçilere, Köylülere, Askerlere" yönelen ve karşıdevrimci Kerenski Hükümetinin devrilmesi ve iktidarın sovyetlere verilmesi çağrısını içeren açıklamasını yazdı.

1-7 EKİM:
Petrograd örgütünün 8 Ekim'deki konferansında konuşma ve aynı zamanda seçilen kongre delegelerine "Seçim Görevleri Üzerine Karar İçin Tezleri'i Lenin kaleme aldı.

2-7 EKİM:
Tiflis'de Kafkas Bolşevik örgütünün ilk yerel kongresi açıldı.

Kongrede Kafkas Bolşevik Yerel Komitesi seçildi.

3 EKİM:
Bolşevik Partisi Merkez Komitesi toplantısında, Lenin'i Petrograd'a çağırma kararı alındı. Baltık Filosu 2. Kongresi, "utanmaz şantajcı politikasıyla burjuvazinin çıkarları doğrultusunda büyük devrimi lekeleyen ve yozlaşmaya götüren" bir maceracı olarak Kerenski'nin hükümetten uzaklaştırılması talebini içeren bir karar aldı.

3-4 EKİM:
Lenin, "Merkez Komitesi, Moskova Komitesi, Petrograd Komitesi ve Petrograd ve Moskova Sovyetlerinin Bolşevik Üyelerine Mektup"u yazdı.

5 EKİM:
5000 kişilik işçi ve asker mitinginin desteğinde, Venden'deki 12. Ordunun topçularının kongresi oybirliğiyle "Tüm İktidar Sovyetlere" sloganı altında kararlı bir şekilde karşı-devrimci hükümete karşı mücadele etme kararı aldı.
Minsk'de 2. Belo-Rusya ve Batı Cephesi Bolşevik Bölge Konferansı toplandı.

6 EKİM:
VI. Ordu Kongresi, Sovyet Kongresinin derhal toplantıya çağrılması ve sovyet iktidarının kurulmasını talep etti.
Kronstadt'da toplanan Petrograd vilayeti işçi ve asker temsilcileri sovyeti kongresi, Geçici Hükümete desteği reddeden ve sovyet iktidarı için mücadeleye çağıran bir karar aldı.

7 EKİM:
Lenin, "Kapalı Toplantıda Okunmak Üzere Petrograd Şehir Konferansına Mektup"unu kaleme aldı.
Lenin, illegal olarak Finlandiya'dan Petrograd'a geldi.

8 EKİM:
Lenin, "Dışardan Birisinin Öğütleri" ve "Kuzey Bölgesi Sovyet

Bölge Konferansına Katılan Bolşevik Yoldaşlara Mektup"u yazdı.
Baltık Filosu'nun devrimci bahriyelilerinin Alman filosuna karşı kahramanca mücadelesinin içinde yeraldığı, Baltık Filosu 2. kongresinin bütün ülkelerin ezilenlerine çağrısının yayınlanması.
Ufa'da garnizonun ve işçilerin, "Bütün İktidar Sovyetlere" sloganı altında yürüyüşü.

9 EKİM:
Bolşeviklerin talebi üzerine, Petrograd'ın savunulması için, Petrograd İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti, Devrimci Askeri Komiteyi kuruyor.
Petrograd'daki Obuçov işletmelerinin 4000 kişilik toplantısı, bir kararla, burjuva hükümetinin devrilmesi ve sovyet iktidarının kurulmasını talep ediyor.

10 EKİM:
"Raboçi Put" gazetesinde Stalin'in "Karşı-Devrim Harekete Geçiyor. Geri Püskürtmek İçin Silahlanın" makalesi yayınlanıyor.
Lenin'in de katıldığı Bolşevik Parti Merkez Komitesi toplantısı. Gelecek günlerde silahlı ayaklanmanın başlatılması Leninist kararının alınması. Bu oturumda Merkez Komitesi'nin Siyasi Büro'yu seçmesi.

11 EKİM:
Putilov işletmelerinin bir işçi toplantısında, tüm iktidarın sovyetlere verilmesi ve işçi sınıfının silahlandırılmasını talep eden bir karar oybirliğiyle alınıyor.

11-13 EKİM:
Petrograd'da, Kuzey Bölgesi işçi ve asker temsilcileri sovyetinin kongresi yapıldı. Kongre tamamen Bolşeviklerin önderliğinde geçti.
12 EKİM:

Petrograd Sovyetleri Yürütme Kurulu'nun kapalı toplantısında, Devrimci Askeri Komite için yönetmelik karar altına alındı.

13 EKİM:
"Raboçi Put" gazetesinde Stalin'in "Sovyet İktidarı" makalesi yayınlandı.
"Raboçi Put" gazetesi, Petrograd sovyetlerinde bir işçi muhafızlar bölümünün kuruluş ilanını yayınladı.
Baku işçi ve asker temsilcileri sovyetinin oturumunda, sosyal-devrimci/menşevik yürütme kurulunun istifası onaylandı. İşçi ve asker temsilcileri sovyetinin geçici yürütme kurulu — Bolşevik Şaumyan başkanlığında— seçildi.

13-15 EKİM:
Yekaterinburg'da, Yekaterinburg İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin 2. Çevre Konferansı toplandı. Kongre, iktidarın derhal sovyetlere verilmesini ve belirlenen süre içinde, Tüm-Rusya Sovyetleri II. Kongresinin toplanmasını talep etti.

14 EKİM:
Minsk'de, yalnızca Bolşevikler, işçi ve asker temsilcileri sovyetlerinin yürütme kuruluna seçildi.

15 EKİM:
Petrograd Bolşevik Parti Komitesinin kapalı oturumu.

16 EKİM:
Bolşevik Parti Merkez Komitesinin Parti örgütlerinin temsilcileriyle oturumu. Tartışılan sorun, silahlı ayaklanma sorunu. Lenin'in talep ettiği, silahlı ayaklanmanın hazırlanması kararının kabul edilmesi.
Ayaklanmanın yöneticisi olarak Stalin başta olmak üzere bir parti örgütü seçiliyor.
Petrograd işçi ve asker temsilcileri sovyetleri, 22 Ekim'de "Petrograd Sovyet Kongresi"ni yapmayı kararlaştırıyor.
Saratov'da, Volga Bölgesi Sovyet Bölge Kongresi, bir kararla, iktidarın sovyetlere verilmesini talep ediyor.

Vladimir ili Sovyet kongresi, bolşevik bir yürütme kurulu seçiyor.

16-17 EKİM:
Lenin, Zinovyev ve Kamenev'in haince tutumlarının öldürücü eleştirisini yaptığı, "Yoldaşlara Mektup"u yazıyor.

16-24 EKİM:
İrkutsk'da, Birinci Tüm-Rusya Sovyetleri Kongresi yapılıyor. İktidarın sovyetlere verilmesi kararı alınıyor. Kongrede, Sibirya Sovyetlerinin birinci merkez yürütme kurulu seçildi.

17 EKİM:
Petrograd'da Tüm-Rusya İşletme Komiteleri Konferansı açıldı. Konferans, iktidarın sovyetlere verilmesi yönünde tavır aldı ve Bolşevik Parti tarafından önerilen tüm kararları kabul etti.
Kiev İşçi ve Asker Sovyetleri Bölge Danışma Toplantısı, iktidarın sovyetlere verilmesi kararını alıyor.

18 EKİM:

"Novoya Jizn" gazetesinin 156. sayısında, "var olan koşullar altında silahlı ayaklanma girişimini üzerine alma şeklindeki her türlü çabaya karşı" olduklarını ilan eden Zinovyev ve Kamenev hainlerinin açıklaması yayınlandı.
Hainler tarafından uyarılan Geçici Hükümet, Bolşeviklerin ayaklanmasına karşı önlem almayı kararlaştırdı. Lenin, Zinovyev ve Kamenev'in ihanetini teşhir eden "Bolşevik Partisi Üyelerine Mektup"u yazdı.
İsmailovski Muhafız Alayı Askerleri Meclisi, alayın bütün iktidarın sovyetlere geçmesi mücadelesinde Petrograd İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetini desteklemeye hazır olduğunu ilan etti.
Petrograd garnizonunun alay ve bölük komiteleri temsilcilerinin Smolni'deki kapalı toplantısında, silahlı ayaklanma kararı alındı.

19 EKİM:
Lenin, Zinovyev ve Kamenev'in Partiden atılması talebi ile, "RSDİP (B) Merkez Komitesine Mektup"u yazdı.
Avcı-Muhafız alayının bir toplantısı, alayın Geçici Hükümete itaati reddetiğini, yalnızca Petrograd sovyetinin iktidarını tanıdığını ve iktidarın sovyetlere verilmesini talep ettiğin ilan etti.
Kaluga sovyetinin Geçici Hükümet'in birlikleri tarafından dağıtılması. Bolşeviklerden etkilenen Kaluga garnizonu silahlı direniş gösterdi.

20 EKİM:
Lenin, "Sosyalist-Devrimcilerin Köylüleri Yeniden Aldatışı" makalerini yazdı.
Baku'nun Balahani bölgesi petrol yataklarının ve fabrikalarının işçilerinin konferansı, aldığı bir kararla, iktidarın sovyetlere verilmesini ve Kızıl Muhafızların gecikmeksizin oluşturulmasını talep etti.
20 Ekim'i 21 Ekim'e bağlayan gece, devrimci Askeri Komite, Petrograd garnizonunun bütün birliklerine komiser atadı.

20-26 EKİM:
Vladivostok'ta 1. Uzakdoğu Sendikalar Bölge Konferansı düzenlendi. Kongre, iktidarın sovyetlere verilmesini ve Petrograd'daki II. Sovyet Kongresinin desteklenmesini onayladı.

21 EKİM:
Petrograd garnizonu alayları komitelerinin temsilcilerinin bir toplantısında, Devrimci Askeri Komitenin kayıtsız desteklenmesi ve II. Sovyet Kongresinin toplanması kararı alındı. Toplantı, "Petrograd Sovyetleri Günü"nde (22 Ekim) Petrograd asker ve işçilerinin güçlerinin bir askeri geçit töreni düzenlemesini talep etti.
Taşkent işçi ve asker temsilcileri sovyeti, bölük ve alay komitelerinin ortak toplantısında, bütün iktidarın sovyetlere verilmesinin talep edileceği II. Tüm-Rusya Sovyetleri Kongresi'ne gidecek delegelere, seçim vekaletinin verilmesi yolundaki Bolşeviklerin talebini onayladı. Cerjinski'nin gönderdiği rapor

üzerine Bolşevik Partisi Merkez Komitesinin oturumunda, Petrograd Sovyetleri yürütme Komitesi'nin başında Stalin ve Cerjinski'nin bulunduğu bir grup yoldaşla güçlendirilmesi kararı alındı.

22 EKİM:
Petrograd'da, "Petrograd Sovyetleri Günü" kutlandı. Askeri birliklerde, işletmelerde ve fabrikalarda Bolşeviklerin etkinliği altında yürüyen büyük kitle toplantıları düzenlendi.
"Aurora" zırhlısına, Sovyetler tarafından Petrograd'da kalma emri verildi.
Çariçin'de, Bolşeviklerin önderliği altında, "Bütün İktidar Sovyetlere!" sloganı ile bir işçi yürüyüşü düzenlendi. Dvinsk'deki 5. Ordu Kongresi'nde, Bolşeviklerin önderliği altında olan bir ordu yürütme komitesi seçildi.

23 EKİM:
Petrograd Devrimci Askeri Komitesi'nin "Petrograd Halkına", askeri birliklere ve başkentin ve çevresinin özel öneme sahip noktalarına atadığı komiserlerle ilgili bilgi vermesi.

24 EKİM:
Silahlı ayaklanmanın yönetilmesi için seçilen Parti Merkezi üyeleri, Stalin ve Sverdlov, Devrimci Askeri Komiteler Bürosu ile ortaklaşa ayaklanmanın tam planını hazırlıyorlar.
Devrimci Askeri Komitelerin emri üzerine bütün birlikler, mücadeleye hazır hale getiriliyor.
Geçici Hükümet, ayaklanmaya yetişmek için acele ediyor.
Bütün harp okulları, mücadeleye hazır hale getiriliyor. Harp okulu öğrencilerinden oluşan devriyeler, şehrin en önemli noktalarını işgal ediyor.
Geçici Hükümet, "Raboçi Put" ve "Asker" gazetelerini yasaklama ve 3-4 Haziran olaylarına katılan Bolşevikleri tutuklama kararı alıyor.
Askeri Bölge Yönetimi, bütün birliklere yerleştirilen Devrimci Askeri Komite komiserlerinin ortadan kaldırılmasını ve mahkemeye çıkarılmasını içeren bir emir yayınlıyor.

Petrograd askeri bölge komutanı, Petrograd sovyetlerinin telefonunu kesme ve proleter semtlerin merkezden koparmak için köprüleri kaldırma emri alıyor.
Kızıl Muhafızlar, sabah saat 10'da Stalin'in direktifi üzerine, Geçici Hükümet'in zırhlı araçlarını geri püskürtüyorlar ve "Raboçi Put" gazetesinin matbaasının ve binasının önündeki devriyeleri güçlendiriyorlar.
Saat 11'de, Stalin'in "Neye İhtiyacımız Var?" makalesi ile "Raboçi Put" yayınlanıyor.
Peter-Paul Kalesi garnizonu, ayaklanmacıların safına geçiyor. Bütün gün boyunca, kalenin cephaneliğinden alınan silahlar, askeri birliklere ve Kızıl Muhafızlara dağıtılıyor. "Aurora" zırhlısı, Devrimci Askeri Komite'den, köprüleri tekrar kurma emri alıyor.
Akşam üzeri Lenin, gecikmeksizin silahlı ayaklanmanın başlatılması talebiyle "Merkez Komitesi Üyelerine Mektup"u yazıyor.
Geceleyin Lenin Smolni'ye geliyor.

25 EKİM:
Sabah saat 10'da Petrograd Devrimci Askeri Komitesi, Lenin'in kaleme aldığı, "Rusya Vatandaşlarına" çağrıyı yayınlıyor. Çağrı, Kerenski'nin Geçici Hükümetinin devrildiğini ve iktidarın Devrimci Askeri Komite'ye geçtiğini ilan ediyor.
Saat 2.35'de, Petrograd İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetinin olağanüstü oturumu toplanıyor. Bu toplantıda, Geçici Hükümetin devrildiği ve iktidarın sovyetlerin eline geçtiği açıklaması yapılıyor. Lenin, Devrimin zaferi ve sovyet iktidarının görevleri üzerine bir rapor sunuyor. 26 Ekim günü sabah saat 2'de Kışlık Saray, Kızıl Muhafız birlikleri, devrimci bahriyeliler ve askerler tarafından işgal ediliyor. Geçici Hükümet tutuklanıyor.

25-27 EKİM:
25 Ekim akşamı saat 10.40'da Petrograd'da, II. Tüm-Rusya İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri Kongresi açılıyor. Kongre, Lenin tarafından yazılan "İşçilere, Askerlere ve Köylülere" çağrıyı kabul ediyor. 26'yı 27 Ekim'e bağlayan gece, Kongre barış, top-

rak ve Halk komiserleri konseyinin İşçi-Köylü Hükümetini kurması üzerine kararnameleri onaylıyor. Lenin, Halk Komiserleri Konseyi Başkanı, Stalin Milliyetler Halk Komiseri seçiliyor.

25 EKİM:
Bolşevik Partisi Moskova Komitesi, ayaklanmanın yönetilmesi için bir mücadele merkezi oluşturulması kararı aldı. Moskova İşçi ve Asker Sovyetlerinin ortak oturumunda, Petrograd'ın her yönden desteklenmesi için bir devrimci komite örgütlenmesi yolundaki Bolşeviklerin kararı kabul ediliyor.
Moskova'da, Menşevikler, Sosyalist-Devrimciler, Kadetler ve diğer karşı-devrimci partilerin temsilcileri karşı-devrimin bir merkezini, "Kamu Güvenliği Komitesi"ni oluşturuyorlar.
Minsk, Vladimir, İvanovo-Voznessensk, Lugansk, Oreçovo-Suyevo, Kronstadt, Jurkev'de sovyet iktidarının kurulması. Petrograd ve Pskov sovyetlerinin, ordu, demiryolcular ve bir dizi örgütün temsilcileri, Pskov'da Kuzey-Batı devrimci Askeri Komitesi'ni oluşturuyorlar.

26 EKİM:
Moskova Devrimci Askeri Komitesi, bütün birliklerin mücadeleye hazır tutulması doğrultusunda garnizona emir veriyor. Moskova şehir komitesi ve Parti Bölge Komitesi, Beyaz Muhafızlarla tüm görüşmelerin kesilmesi kararı alıyor ve bütün mücadele merkezlerine enerjik eylemlerin devam ettirilmesi görevini veriyor.
Parti Merkezinin direktifi üzerine, Moskova Devrimci Askeri Komitesi, "Ruskoye Slovo", "Utro Rossi", "Russkiye Vedomosti" ve "Ranneye Utro" adlı burjuva gazetelerini yasaklıyor. Kazan, Rostov, Ufa, Ryazan, Yekaterinburg, Kameniz-Podolsk, Reval ve Venden'de sovyet iktidarının kurulması.

27 EKİM:
"Raboçi Put" gazetesinin yerine, Bolşeviklerin Merkez Organı "Pravda" yeniden yayınlanıyor.
Sovyet Hükümeti, bir barış önerisi ile, radyo üzerinden bütün savaşan ülkelere çağrıda bulunuyor.

Moskova Devrimci Askeri Komitesi, Moskova askeri bölgesi birlikleri komutanının ültimatomunu reddediyor ve işçileri ve köylüleri mücadeleye çağırıyor.
Devrimci birliklerin, harp okulu öğrencileri ile Moskova'da Kızıl Meydan'da ilk silahlı çatışması.
Samara, Saratov, Vitebsk, Yaroslavl'da sovyet iktidarının kurulması.

27-31 EKİM:
Taşkent'te sovyet iktidarının kurulması.

28 EKİM:
Nijni-Novgorod ve Tver'de sovyet iktidarının kurulması.
İhanet sonucu, harp okulu öğrencileri Moskova'da Kremlin'i işgal ediyor ve garnizonda kanlı bir katliam düzenliyorlar.

29 EKİM:
Petrograd'da harp okulu öğrencilerinin karşı-devrimci ayaklanmasının bastırılması.
Krasnoyarsk'da sovyet iktidarının kurulması.

30 EKİM:
Voronej ve Gomel'de sovyet iktidarının kurulması.

30-31 EKİM:
Smolensk'te sovyet iktidarının kurulması.

1 KASIM:
Sovyet birlikleri Gaçina'yı işgal ediyor. General Krasnov ve Kerenski'nin genel kurmayı tutuklanıyor. Kazaklar, devrimci birliklerin saflarına geçiyorlar.
Orel'de sovyet iktidarının kurulması.

2 KASIM:
Halk Komiserleri Konseyi, Lenin ve Stalin tarafından imzalanan "Rusya Halklarının Hakları Deklarasyonu"nu yayınlıyor.
Akşam saat 9'da, Moskova Devrimci Askeri Komitesi, birliklere verilen bir emirle Moskova'da sosyalist devrimin zaferini ilen

ediyor.

4 KASIM:
Çariçin'de sovyet iktidarının kurulması.

5 KASIM:
Lenin, Halk Komiserleri Konseyi adına, Moskova'da proleter devrimin nihai zaferi ve ülkenin her yerinde sovyet iktidarı için mücadelenin görevlerini içeren "Halka Çağrı"yı yazıyor.

8 KASIM:
Lenin'in önerisi ile Sverdlov, Bütün-Rusya Merkez Yürütme Komitesi başkanlığına seçiliyor.

10 KASIM:
Bütün-Rusya Merkez Yürütme Komitesi, "Soyluluk ve Sivil Rütbelerin Kaldırılması Üzerine Kararname"yi onaylıyor.

14 KASIM:
Novgorod'da sovyet iktidarının kurulması.

18 KASIM:
Vladivostok ve Mohilev'de sovyet iktidarının kurulması.

19 KASIM:
İrkutsk'ta sovyet iktidarının kurulması.

22 KASIM:
Kişinev'de (Besarabya) sovyet iktidarının kurulması.

25 KASIM:
Kursk'da sovyet iktidarının kurulması.

27 KASIM:
Semerkent'te sovyet iktidarının kurulması.

28 KASIM:

Kaluga'da sovyet iktidarının kurulması.

29 KASIM:
Çarbin'de sovyet iktidarının kurulması.

30 KASIM:
Omsk'ta sovyet iktidarının kurulması.

2 ARALIK:
Kostroma'da sovyet iktidarının kurulması.

5 ARALIK:
Aşçabad'da sovyet iktidarının kurulması.

(Bu kronoloji, M. Gorki, V. Molotov, K. Voroşilov, S. Kirov, A. Jdanov ve J. Stalin'in redaksiyonu altında 1949'da Moskova'da yayınlanmış olan iki ciltlik "SSCB'nde İçsavaşın Tarihi" başlıklı eserden Almanca'dan çevrilmiştir.)